

Beslissing

met betrekking tot het **Investeringsplan Vlaams Gewest 2026 – 2035 van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit Elia Transmission Belgium nv**

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding	4
1.2. Wettelijk kader	4
1.3. Voorafgaand traject	8
1.3.1. Vorig investeringsplan	8
1.3.2. Stakeholdersoverleg en publieke consultatie	9
1.3.3. Indiening en ontvankelijkheid	10
1.3.4. Vraag om bijkomende inlichtingen vanwege de Vlaamse Nutsregulator	10
1.4. Voorwerp	11
2. Analyse en beoordeling	11
2.1. Procedure	11
2.1.1. Tijdigheid	11
2.1.1.1. Indiening beheerder plaatselijk vervoernet	11
2.1.1.2. Beslissing Vlaamse Nutsregulator	11
2.1.2. Volledigheid	12
2.1.3. Publieke consultatie	12
2.1.3.1. Procedure	12
2.1.3.2. Vereiste inhoud	12
2.2. Inhoud	13
2.2.1. Context	13
2.2.1.1. Het plaatselijk vervoernet binnen het elektrisch systeem	13
2.2.1.2. Verwachting toenemende congestie	17
2.2.2. Toekomstverwachtingen en capaciteitsbehoeften van het net	21
2.2.2.1. Vereiste inhoud	21
2.2.2.2. Analyse en beoordeling	21
2.2.3. Samenwerking met de distributienetbeheerders	29
2.2.3.1. Vereiste inhoud	29
2.2.3.2. Analyse en beoordeling	29
2.2.4. Methodiek voor vertaling van noden naar investeringen	39
2.2.4.1. Vereiste inhoud	39
2.2.4.2. Analyse en beoordeling	39
2.2.5. Geplande investeringen	45
2.2.5.1. Vereiste inhoud	45
2.2.5.2. Analyse en beoordeling	46
2.2.6. Gerealiseerde investeringen	58
2.2.6.1. Vereiste inhoud	58
2.2.6.2. Analyse en beoordeling	58
2.2.7. Afwegingskader netinvesteringen en flexibiliteit	60
2.2.7.1. Vereiste inhoud	60
2.2.7.2. Analyse en beoordeling	61

2.2.8. Potentiële bijdrage van elektrische voertuigen aan het energiesysteem	67
2.2.8.1. Vereiste inhoud	67
2.2.8.2. Analyse en beoordeling	67
2.2.9. Activaties flexibiliteitsdiensten	68
2.2.9.1. Vereiste inhoud	68
2.2.9.2. Analyse en beoordeling	68
2.2.10. Maatregelen om gebruik van flexibiliteit te verhogen	68
2.2.10.1. Vereiste inhoud	68
2.2.10.2. Analyse en beoordeling	69
2.2.11. Asset management beleid	70
2.2.11.1. Vereiste inhoud	70
2.2.11.2. Analyse en beoordeling	70
2.2.12. Energie-efficiëntie	70
2.2.12.1. Vereiste inhoud	70
2.2.12.2. Analyse en beoordeling	70
2.2.13. Overzicht van alle netinvesteringen	72
2.2.13.1. Vereiste inhoud	72
2.2.13.2. Analyse en beoordeling	72
2.2.14. Confidentiële bijlagen	72
2.2.14.1. Vereiste inhoud	72
2.2.14.2. Analyse en beoordeling	73
3. Conclusie	74
Beschikkend gedeelte	78
Bijlage – detail aanpassingen	79
B.1 Ontbrekende gegevens	79
B.2 Concrete aanpassingen projecten	79

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Het investeringsplan wordt door de beheerder van het plaatselijk vervoernet in het jaar van indiening, telkens vóór 1 oktober ter goedkeuring aan de Vlaamse Nutsregulator voorgelegd. De Vlaamse Nutsregulator ontving op **30 september 2025** het investeringsplan 2026–2035¹ van Elia Transmission Belgium (hierna: “Elia”), de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (hierna: “plaatselijk vervoernet”) in het Vlaamse Gewest.

1.2. Wettelijk kader

Artikel 51 van de **Vierde Elektriciteitsrichtlijn**,² omvat de bepalingen waaraan Elia zich dient te conformeren als netbeheerder verantwoordelijk voor het plaatselijk vervoernet bij de opmaak en indiening van het investeringsplan. Het artikel bepaalt het volgende:

Netontwikkeling en bevoegdheden om investeringsbeslissingen te nemen

1. *De transmissiesysteembeheerder legt, na alle belanghebbenden geraadpleegd te hebben, de regulerende instantie **ten minste om de twee jaar een tienjarig netontwikkelingsplan** voor dat gebaseerd is op het bestaande en te verwachten niveau van vraag en aanbod. Het netontwikkelingsplan bevat **efficiënte maatregelen om de doelmatigheid** van het systeem en de voorzieningszekerheid te garanderen. De transmissiesysteembeheerder maakt het tienjarig netontwikkelingsplan bekend op zijn website.*

2. *Het tienjarig netwerkontwikkelingsplan moet met name:*

- a) de marktdeelnemers meedelen wat de belangrijkste transmissie-infrastructuur is die de eerstvolgende **tien jaar aangelegd of vernieuwd** moet worden;*
- b) alle investeringen bevatten **waartoe reeds besloten is** en aangeven **welke nieuwe investeringen de eerstkomende drie jaar gedaan** moeten worden, en*
- c) een **tijdschema** bevatten voor alle investeringsprojecten.*

3. *Bij de opstelling van het tienjarig netontwikkelingsplan houdt de transmissiesysteembeheerder volledig rekening met het potentiële gebruik van **vraagrespons, energieopslagfaciliteiten of andere hulpbronnen als alternatieven voor uitbreiding van het systeem**, alsook het verwachte verbruik en de handel met andere landen, en met de investeringsplannen voor Uniebrede en regionale netten.*

¹ Merk op dat Elia zelf spreekt over het investeringsplan 2025-2035. In deze beslissing hanteert de Vlaamse Nutsregulator de benaming investeringsplan 2026-2035. Het gaat hierbij voor alle duidelijkheid inhoudelijk wel degelijk om hetzelfde investeringsplan. Hetzelfde geldt voor het vorige investeringsplan 2023-2032, door Elia aangeduid als investeringsplan 2022-2032.

² Richtl. (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, *Pb.L.* 14 juni 2019, 158.

4. De regulerende instantie raadpleegt op een open en transparante wijze alle daadwerkelijke en potentiële systeemgebruikers over het tienjarige netontwikkelingsplan. Personen of bedrijven die beweren potentiële systeemgebruikers te zijn, kan worden verzocht die bewering te onderbouwen. De regulerende instantie maakt het resultaat van de raadpleging bekend, met name de mogelijke behoeften aan investeringen.

5. De regulerende instantie gaat na of het tienjarige netontwikkelingsplan **alle investeringsbehoeften bestrijkt** die tijdens de raadpleging zijn opgetekend en of het overeenkomt met het in artikel 30, lid 1, onder b), van Verordening (EU) 2019/943 bedoelde niet-bindend Uniebreed tienjarige netontwikkelingsplan. Als betwijfeld wordt of het overeenkomt met het Uniebreed tienjarig netontwikkelingsplan, raadpleegt de regulerende instantie ACER. De regulerende instantie kan eisen dat de transmissiesysteembeheerder zijn tienjarige netontwikkelingsplan wijzigt.

De bevoegde nationale instanties onderzoeken de consistentie van het tienjarige netontwikkelingsplan met het overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1999 ingediende nationale energie- en klimaatplan.

6. De regulerende instantie houdt toezicht op en evalueert de uitvoering van het tienjarige netwerkontwikkelingsplan.

7. Ingeval de transmissiesysteembeheerder om andere dan dwingende redenen buiten zijn macht een **investering** die uit hoofde van het tienjarige netontwikkelingsplan in de eerstvolgende drie jaar uitgevoerd had moeten worden, **niet uitvoert**, zorgen de lidstaten ervoor dat de regulerende instantie ten minste een van de **volgende maatregelen** moet nemen opdat de investering in kwestie wordt gedaan indien zulke investering in het licht van het meest recente tienjarige netontwikkelingsplan nog relevant is:

- a) eisen dat de transmissiesysteembeheerder de investering in kwestie uitvoert;
- b) voor de investering in kwestie een aanbestedingsprocedure organiseren die openstaat voor alle investeerders, of
- c) de transmissiesysteembeheerder verplichten in te stemmen met een kapitaalverhoging om de nodige investeringen te financieren en onafhankelijke investeerders de mogelijkheid te geven deel te nemen in het kapitaal.

8. Indien de regulerende instantie gebruik heeft gemaakt van haar in lid 7, onder b), genoemde bevoegdheden, kan zij de transmissiesysteembeheerder verplichten in te stemmen met:

- a) financiering door een derde partij;
- b) bouw door een derde partij;
- c) opbouw van de betrokken activa zelf, of
- d) beheer exploitatie van het betrokken actief zelf.

De transmissiesysteembeheerder verstrekt de investeerders alle nodige gegevens om de investeringen te verrichten, sluit nieuwe activa aan op het transmissienet en stelt algemeen gesproken alles in het werk om de uitvoering van het investeringsproject te vergemakkelijken.

De toepasselijke **financieringsregelingen** moeten worden **goedgekeurd** door de regulerende instantie.

9. Indien de regulerende instantie gebruik heeft gemaakt van haar bevoegdheden uit hoofde van lid 7 dekken de toepasselijke tariefregelingen de kosten van de betrokken investeringen.

In artikel 4.1.19 van het **Energiedecreet**,³ zijn deze bepalingen vertaald in de Vlaamse regelgeving, waarbij dit artikel luidt als volgt:

*§1. De ontwikkeling van het distributienet en plaatselijk vervoernet van elektriciteit wordt gebaseerd op een **transparant** investeringsplan dat tweejaarlijks door de distributienetbeheerder en **tweejaarlijks** door de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bij de Vlaamse Nutsregulator wordt ingediend, telkens voor het net dat hij beheert.*

[...]

Het investeringsplan van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bevat al de volgende elementen:

1° een gedetailleerde raming van de capaciteitsbehoeften van het net in kwestie en de toekomstverwachtingen in verband met decentrale productie voor een periode van drie en tien jaar, met vermelding van de onderliggende hypothesen;

2° een investeringsprogramma voor vernieuwing en uitbreiding van het net dat de beheerder van het plaatselijk vervoernet uitvoert om aan de behoeften te voldoen. Het investeringsprogramma bevat al de volgende elementen:

- a) de concreet geplande investeringen voor een periode van drie jaar en de geplande investeringen voor de langetermijnontwikkeling van het net voor een periode van tien jaar;*
- b) de belangrijkste infrastructuur die vereist is voor de aansluiting van nieuwe productiecapaciteit en nieuwe belasting, inclusief batterijopslag en snellaadinfrastructuur;*
- c) voorspellingen van de langetermijntrends, onder meer inzake de potentiële bijdrage van elektrische voertuigen en, specifiek, slim en bidirectioneel laden aan de flexibiliteit van het energiesysteem;*

3° een transparante kwantitatieve en kwalitatieve beschrijving van de flexibiliteitsdiensten of andere hulpbronnen, inclusief de onderliggende para- meters, de assumpties en de locaties waar die diensten vereist zijn, waarvoor de beheerder van het plaatselijk vervoernet zelf aanvrager van flexibiliteit is, in de vorm van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en het beheer van lokale congestie binnen zijn dekkingsgebied die voor een periode van drie jaar enerzijds en voor een periode van tien jaar anderzijds vereist zijn;

4° een transparante beschrijving van de toepassing van de methodologie, vermeld in artikel 4.2.1, §2, 14°, waarmee een afweging wordt gemaakt tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen het eigen dekkingsgebied, en van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en een netinvestering;

5° het resultaat van de afweging, vermeld in punt 4°;

6° een overzicht van en toelichting bij de investeringen die in de afgelopen twee jaar uitgevoerd zijn;

7° de volumerapportering van activaties van flexibiliteitsdiensten op het plaatselijk vervoernet en op het distributienet door congestie op het plaatselijk vervoernet in de afgelopen twee jaar die voorafgaan aan de indiening van het investeringsplan;

8° de ontwikkeling van diensten en maatregelen die het gebruik van flexibiliteit op het plaatselijk vervoernet verhogen.

³ Decr.VI. 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid, BS 7 juli 2009.

[...]

Het **technisch reglement** kan nader bepalen welke **bijkomende informatie** kan worden opgevraagd en op welke wijze de informatie ter beschikking wordt gesteld.

§ 2. De distributienetbeheerder en de **beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit consulteren alle relevante netgebruikers**, de relevante gebruikers van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de transmissienetbeheerder over het investeringsplan, vermeld in paragraaf 1.

De distributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bezorgen de **resultaten van de publieke consultatie**, vermeld in het eerste lid, samen met het investeringsplan, vermeld in paragraaf 1, aan de Vlaamse Nutsregulator.

§ 3. Het investeringsplan, vermeld in paragraaf 1, wordt ter **goedkeuring** voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator.

De Vlaamse Nutsregulator maakt zijn beslissing binnen negentig dagen na de dag waarop hij het investeringsplan heeft ontvangen bekend of vraagt binnen dezelfde termijn bijkomende inlichtingen aan de netbeheerder. Als de Vlaamse Nutsregulator aan de netbeheerder bijkomende inlichtingen vraagt, wordt de termijn om een beslissing te nemen met dertig dagen verlengd, vanaf de dag nadat de bijkomende inlichtingen werden gevraagd.

De Vlaamse Nutsregulator kan, na overleg, de netbeheerder **verplichten om het investeringsplan binnen een redelijke termijn aan te passen**.

Het goedgekeurde investeringsplan wordt op de website van de netbeheerder bekendgemaakt.

[...]

In het **Technisch reglement voor het plaatselijk vervoer van elektriciteit in het Vlaamse Gewest** (hierna: "TRPV"),⁴ werden nadere bepalingen opgenomen. Deze bepalingen luiden als volgt:

Art. 2.1.1

§1. Het investeringsplan, bedoeld in artikel 4.1.19 van het Energiedecreet wordt opgesteld op basis van de gegevens in deze Planningscode (TITEL II.—).

Het plan wordt tweejaarlijks aangepast voor een periode van drie jaar en tien jaar.

§2. Het investeringsplan wordt aan de Vlaamse Nutsregulator ter beschikking gesteld volgens een rapporteringsmodel dat in overleg met de Vlaamse Nutsregulator wordt vastgesteld. Het rapporteringsmodel wordt door de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet voorzien van een omstandige, gedetailleerde, duidelijke en transparante toelichting. Gelijktijdig maakt de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet ook de resultaten van de publieke consultatie, vermeld in artikel 4.1.19, §2 van het Energiedecreet, over aan de Vlaamse Nutsregulator. Het investeringsplan wordt door de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet tweejaarlijks, telkens vóór 1 oktober ter goedkeuring aan de Vlaamse Nutsregulator voorgelegd.

⁴ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/besl-2025-08>

§3. De beheerder van het Plaatselijk Vervoernet verstrekt aan de Vlaamse Nutsregulator de informatie zoals vermeld in artikel 4.1.19 van het Energiedecreet en verstrekt tevens informatie over de beoordeling die hij uitvoert van het potentieel voor energie-efficiëntie van zijn elektriciteitsinfrastructuur, in het bijzonder wat betreft elektriciteitsdistributie, beheer van de belasting van het Plaatselijk Vervoernet en interoperabiliteit, en de aansluiting van installaties voor energieopwekking, inclusief de toegangsmogelijkheden voor micro-energiegeneratoren.

§4. De Vlaamse Nutsregulator beslist binnen de dertig dagen na de dag waarop hij het investeringsplan heeft ontvangen of het dossier al dan niet ontvankelijk is. Indien het dossier onontvankelijk is, dan beschikt de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet over een termijn van 10 werkdagen om een aangepast dossier over te maken.

De Vlaamse Nutsregulator beslist over de gegrondheid van het investeringsplan binnen de termijnen die bepaald worden in artikel 4.1.19 van het Energiedecreet. Oordeelt de Vlaamse Nutsregulator dat er bepaalde informatie ontbreekt, dan vraagt de Vlaamse Nutsregulator om bijkomende inlichtingen. De beheerder van het Plaatselijk Vervoernet beschikt daarbij telkens over maximaal 10 werkdagen om de afdoende, bijkomende inlichtingen te verschaffen.

§5. Bij de beslissing ten gronde kan de Vlaamse Nutsregulator het investeringsplan goedkeuren, goedkeuren onder voorwaarden of niet goedkeuren.

Indien de Vlaamse Nutsregulator het investeringsplan goedkeurt onder voorwaarden of afkeurt, dan dient de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet ten laatste binnen de negentig dagen te rekenen vanaf de dag na de publicatie van de beslissing ten gronde van de Vlaamse Nutsregulator op zijn website, een aangepaste versie van het investeringsplan aan de Vlaamse Nutsregulator voor te leggen.

Art. 2.1.2

Minstens eenmaal per jaar pleegt de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet overleg met de beheerders van de met zijn net gekoppelde elektriciteitsdistributienetten over de geplande investeringen in zijn Plaatselijk Vervoernet met inbegrip van de ontwikkelingen van decentrale productie en de daaruit voortvloeiende knelpunten.

Art. 2.1.3

Na goedkeuring publiceert de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet het investeringsplan op zijn website met weglating van confidentiële informatie, volgens een rapporteringsmodel zoals in onderling overleg met de Vlaamse Nutsregulator overeengekomen.

1.3. Voorafgaand traject

1.3.1. Vorig investeringsplan

Het vorige investeringsplan 2023-2032 werd op 31 maart 2023 voorwaardelijk goedgekeurd door de Vlaamse Nutsregulator, toen nog VREG⁵. De VREG besliste als volgt:

Artikel 1. Het investeringsplan 2022-2032 van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit Elia Transmission Belgium nv goed te keuren onder de volgende cumulatieve voorwaarden:

⁵ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/besl-2023-31>

- de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit Elia Transmission Belgium nv geeft uitvoering aan artikel 2 van deze beslissing;
- de VREG stelt vervolgens vast, bij de beoordeling van het eerstvolgende investeringsplan dat de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit Elia Transmission Belgium nv indient, dat deze uitvoering heeft gegeven aan artikel 2 van deze beslissing.

Artikel 2. De beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit Elia Transmission Belgium nv te bevelen om bij het opstellen van het eerstvolgende investeringsplan dat hij moet indienen, de volgende aanpassing door te voeren: het investeringsplan dient te steunen op assumpties waarover werd afgestemd met de elektriciteitsdistributienetbeheerders, zodat deze assumpties coherent zijn met deze waarop de investeringsplannen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders steunen.

Artikel 3. Te verklaren dat deze beslissing in werking treedt op de dag van de publicatie ervan op de website van de VREG.

Bij de **beoordeling** van het voorliggende investeringsplan 2026-2035 wordt dan ook **rekening gehouden met deze voorwaarde**.

De voorwaarde werd ook verder geduid in het rapport RAPP-2023-06 over de investeringsplannen 2023-2032⁶:

De Vlaamse elektriciteitsdistributienetbeheerders gaven in hun investeringsplan aan dat op lange termijn minstens 80 transformatorstations tussen het Elia-net en het distributienet moeten verzwaaard worden. Het betreffen grotendeels aanpassingen om de N-1 toestand voor afname te behouden. Het investeringsplan van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit vermeldt ongeveer 50 transformatorstations tussen het Elia-net en het distributienet waarvoor een studie moet uitwijzen wat enerzijds de capaciteitsbehoefte is en anderzijds welke de meest gunstige technisch-economische investeringen zouden zijn.

*Het is duidelijk dat verdere afstemming tussen de netbeheerders noodzakelijk is. **Deze afstemming moet op de korte termijn leiden tot een concreet resultaat.** Hierbij moeten antwoorden geformuleerd worden op de vragen naar **capaciteitsbehoefte** en naar de **oplossingen om deze capaciteit ter beschikking te stellen**. Omwille van de lange doorlooptijden, nl. enkele jaren voor de realisatie van een bijkomend transformatorstation, verwachten we concrete resultaten in het volgende investeringsplan van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.*

1.3.2. Stakeholdersoverleg en publieke consultatie

Elia organiseerde geen specifiek stakeholdersoverleg over het investeringsplan 2026-2035 voor het plaatselijk vervoernet in het Vlaamse Gewest.

Op 11 december 2024, 25 maart 2025 en 16 april 2025 vond overleg plaats tussen Elia en de Vlaamse Nutsregulator omtrent de opmaak van het in het TRPV vermelde rapporteringsmodel voor het investeringsplan plaatselijk vervoernet. Het rapporteringsmodel werd door de Vlaamse Nutsregulator gepubliceerd op 15 mei 2025⁷.

⁶ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/rapp-2023-06>

⁷ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/mede-2025-03>

Op 4 april 2025 gaf Elia een toelichting aan de Vlaamse Nutsregulator over haar high-level visie voor het afwegingskader tussen netinvesteringen en de inzet van flexibiliteit.

Op 11 juni 2025 gaf Elia samen met Fluvius System Operator (hierna: “Fluvius”), de gemeenschappelijke werkmaatschappij van de distributienetbeheerders in Vlaanderen, een toelichting aan de Vlaamse Nutsregulator over het onderdeel van het investeringsplan over de samenwerking tussen de distributienetbeheerder en de transmissienetbeheerder.

Op 30 juni 2025 gaf Elia een toelichting aan de Vlaamse Nutsregulator over het investeringsplan, dat ter consultatie aan het publiek zou worden voorgelegd.

Het investeringsplan 2026-2035 voor het plaatselijk vervoernet in het Vlaamse Gewest werd publiek geconsulteerd van 4 juli 2025 tot en met 4 september 2025.

1.3.3. Indiening en ontvankelijkheid

Elia diende haar investeringsplan in op 30 september 2025. De Vlaamse Nutsregulator merkte op dat een volgens het rapporteringsmodel gevraagde bijlage omtrent de toekomstverwachtingen van de afname belasting op de koppelpunten, niet mee ter goedkeuring was ingediend door Elia en vroeg via mail van 1 oktober 2025 om deze bijlage aan te leveren om het dossier te vervolledigen. Elia leverde de bijlage een dag later aan via mail van 2 oktober 2025.

De Vlaamse Nutsregulator analyseerde de volledigheid van het investeringsplan op basis van de bepalingen in het Energiedecreet⁸ en het rapporteringsmodel MEDE-2025-03⁹ en bevestigde de volledigheid en ontvankelijkheid aan Elia via een schrijven op 22 oktober 2025.

Via e-mails van 13 oktober 2025 en 24 oktober 2025 bezorgde Elia nog twee kleine correcties aan de bijlagen bij het investeringsplan.

1.3.4. Vraag om bijkomende inlichtingen vanwege de Vlaamse Nutsregulator

De Vlaamse Nutsregulator startte zijn inhoudelijke analyse al op basis van de **geconsulteerde versie** van het investeringsplan. Op basis van deze analyse maakte de Vlaamse Nutsregulator via e-mail van 21 augustus 2025 een uitgebreide lijst met vragen over aan Elia. Elia bezorgde zijn antwoorden via mail op 17 september 2025.

Conform artikel 4.1.19, §3 van het Energiedecreet kan de Vlaamse Nutsregulator bijkomende inlichtingen vragen bij het investeringsplan **zoals ingediend ter goedkeuring**. De Vlaamse Nutsregulator maakte via brief van 30 oktober 2025 een uitgebreide lijst met vragen over aan Elia. De Vlaamse Nutsregulator ontving de antwoorden van Elia op 20 november 2025. Na analyse van deze antwoorden stelde de Vlaamse Nutsregulator nog vervolgvragen via brief van 28 november 2025. Elia bezorgde haar antwoorden op 12 december 2025.

⁸ Artikel 4.1.19 §1 tweede lid

⁹ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/mede-2025-03>

De antwoorden op al deze vragen zijn mee verwerkt in de inhoudelijke beoordeling van het investeringsplan, zoals opgenomen in paragraaf 2.2 van deze beslissing.

1.4. Voorwerp

De beslissing behandelt het bij de Vlaamse Nutsregulator ter goedkeuring ingediende investeringsplan 2026–2035 van Elia Transmission Belgium, de beheerder van het plaatselijk vervoernet in het Vlaamse Gewest¹⁰.

2. Analyse en beoordeling

2.1. Procedure

2.1.1. Tijdigheid

2.1.1.1. Indiening beheerder plaatselijk vervoernet

Overeenkomstig artikel 4.1.19 van het Energiedecreet is de beheerder van het plaatselijk vervoernet verplicht om tweejaarlijks vóór 1 oktober een investeringsplan op te stellen en ter goedkeuring in te dienen bij de Vlaamse Nutsregulator. Elia diende haar investeringsplan in op 30 september 2025. Er is bijgevolg **voldaan** aan de vereiste voor de netbeheerder om tijdig in te dienen.

2.1.1.2. Beslissing Vlaamse Nutsregulator

De Vlaamse Nutsregulator bevestigde de ontvankelijkheid van het investeringsplan op 22 oktober 2025 aan Elia (zie paragraaf 1.3.3), binnen de termijn van dertig dagen zoals opgenomen in TRPV-artikel 2.1.1 §4. Er is bijgevolg **voldaan** aan de vereiste voor de Vlaamse Nutsregulator om tijdig de ontvankelijkheid te bevestigen.

Wat betreft de beslissingstermijn, achtte de Vlaamse Nutsregulator een verlenging van de beslissingstermijn met 30 dagen, conform artikel 4.1.19, §3 van het Energiedecreet, noodzakelijk. Dit gelet op de omvang van de vragen gesteld door de Vlaamse Nutsregulator (zie paragraaf 1.3.4) en de noodzaak aan een grondige analyse van de antwoorden. De oorspronkelijke beslissingstermijn liep af op maandag 29 december 2025, en werd – door de bijkomende vragen¹¹ – verlengd tot en met 28

¹⁰ Merk op dat Elia zelf spreekt over het investeringsplan 2025-2035. In deze beslissing hanteert de Vlaamse Nutsregulator de benaming investeringsplan 2026-2035. Het gaat hierbij voor alle duidelijkheid inhoudelijk wel degelijk om hetzelfde investeringsplan.

¹¹ De bepaling in artikel 4.1.19, §3 van het Energiedecreet luidt als volgt: “De Vlaamse Nutsregulator maakt zijn beslissing binnen negentig dagen na de dag waarop hij het investeringsplan heeft ontvangen bekend of vraagt binnen dezelfde termijn bijkomende inlichtingen aan de netbeheerder. Als de Vlaamse Nutsregulator aan de netbeheerder bijkomende inlichtingen vraagt, wordt de termijn om een beslissing te nemen met dertig dagen verlengd, vanaf de dag nadat de bijkomende inlichtingen werden gevraagd”. Dit moet volgens de parlementaire voorbereiding bij het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het Energiedecreet (VI.Decr. 17 mei 2024 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie) als volgt worden geïnterpreteerd: “Tot slot worden de termijnen waarbinnen de regulator een beslissing moet nemen aangepast. Vandaag heeft de regulator negentig dagen na de dag waarop hij het investeringsplan heeft ontvangen om een beslissing te nemen of vraagt binnen dezelfde termijn bijkomende inlichtingen aan de netbeheerder. Als de VREG aan de netbeheerder bijkomende inlichtingen vraagt, wordt de termijn om een beslissing te nemen met negentig dagen verlengd, vanaf de dag nadat de bijkomende inlichtingen werden gevraagd. De verlenging met negentig dagen is echter

januari 2026. De Vlaamse Nutsregulator bracht Elia hiervan op de hoogte via zijn schrijven van 30 oktober 2025. Er is bijgevolg **voldaan** aan de vereiste voor de Vlaamse Nutsregulator om tijdig een beslissing te nemen.

2.1.2. Volledigheid

De Vlaamse Nutsregulator merkte op dat een belangrijke bijlage omtrent de te rapporteren toekomstverwachtingen van de afnamebelasting op de koppelpunten, niet mee ter goedkeuring was ingediend door Elia en vroeg via mail van 1 oktober 2025 om deze bijlage aan te leveren om het dossier te vervolledigen. Elia leverde de bijlage een dag later aan via mail van 2 oktober 2025.

De Vlaamse Nutsregulator analyseerde verder de volledigheid van het investeringsplan op basis van de bepalingen in het Energiedecreet¹² en het rapporteringsmodel MEDE-2025-03¹³ en bevestigde de volledigheid en ontvankelijkheid aan Elia via een schrijven op 22 oktober 2025. Er is bijgevolg **voldaan** aan de vereiste van volledigheid.

De inhoudelijke beoordeling van het investeringsplan wordt besproken in paragraaf 2.2 van deze beslissing.

2.1.3. Publieke consultatie

2.1.3.1. Procedure

Het investeringsplan werd publiek geconsulteerd van 4 juli 2025 tot en met 4 september 2025. De publieke consultatie werd aangekondigd via e-mail op 4 juli 2025 en via de website van Elia. Er is bijgevolg **voldaan** aan de procedurele vereiste voor het organiseren van een publieke consultatie.

2.1.3.2. Vereiste inhoud

De vereiste inhoud van het consultatieverslag is opgenomen in het rapporteringsmodel:

2. Rapport van de resultaten van de publieke consultatie door de beheerder van het plaatselijk vervoernet over zijn investeringsplan, overeenkomstig artikel 4.1.19 van het Energiedecreet, met vermelding van de wijze waarop hij met de ontvangen reacties is omgegaan.

De beheerder van het plaatselijk vervoernet publiceert het rapport op zijn website.

Het rapport bevat de namen van de partijen en de reacties op de consultatie. In het rapport wordt duidelijk weergegeven hoeveel identiteiten en hoeveel reacties vertrouwelijk zijn.

- *Een partij kan verzoeken om haar identiteit confidentieel te houden, maar haar reacties niet-confidentieel.*
- *Een partij kan verzoeken om bepaalde reacties confidentieel te houden.*

onredelijk lang. Daarom wordt bepaald dat de regulator bij een verlenging bij vragen stellen slechts **een bijkomende termijn van dertig dagen krijgt**”, zie VI.Parl., Parl.St. 2023-2024, nr. 2127, nr. 1, pagina 35.

¹² Artikel 4.1.19 §1 tweede lid

¹³ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/mede-2025-03>

De confidentiële data worden mee ingediend bij de Vlaamse Nutsregulator wanneer het investeringsplan ter goedkeuring wordt ingediend. Voor de reacties die op vraag van de indiener confidentieel moesten gehouden worden, geeft de beheerder van het plaatselijk vervoernet tegelijk aan op welke wijze hij er inhoudelijk mee is omgegaan in het investeringsplan.

Elia maakte een consultatieverslag over aan de Vlaamse Nutsregulator waarin het duidelijke en uitgebreide antwoorden voorziet op alle reacties uit de publieke consultatie. De Vlaamse Nutsregulator oordeelt dat er **voldaan** is aan een correcte omgang met de reacties door Elia.

2.2. Inhoud

2.2.1. Context

2.2.1.1. Het plaatselijk vervoernet binnen het elektrisch systeem

Ter situering bevat deze paragraaf een overzicht van het elektrisch systeem in België en de rol van het plaatselijk vervoernet hierin.

Daar waar het Europees recht een onderscheid maakt tussen transmissienetten en distributienetten, is er in België en dus ook in Vlaanderen nog een bijkomende opdeling. Er is immers ook sprake van regionale “vervoersnetten”, die ook een transmissiefunctie hebben. Het “transport” of “vervoer” is bevoegdheidsmatig onderverdeeld met een spanningsgrens van 70kV. Het geheel van elektrische leidingen met een nominale spanning boven de 70kV is federaal transmissienet. Het transport op lagere spanningen, het lokaal transmissienet of plaatselijk vervoernet, is een gewestelijke bevoegdheid¹⁴. Het gaat dan typisch om netten op 70kV en 36kV. Het plaatselijk vervoernet in het Vlaamse Gewest werd laatst vastgesteld bij beslissing BESL-2024-34 van de Vlaamse Nutsregulator¹⁵.

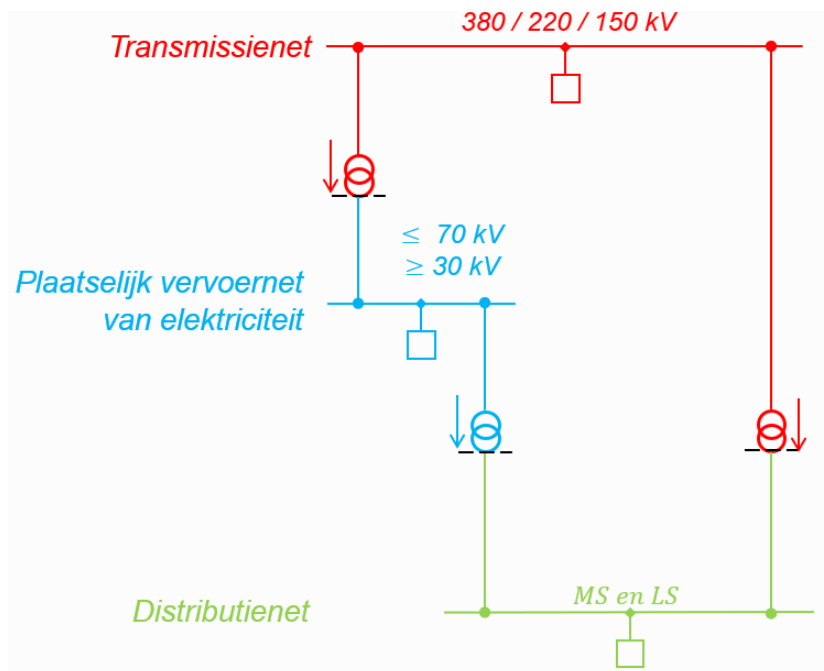
Onderstaande Figuur 1 biedt een grafische weergave van de verschillende netten in Vlaanderen. Het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, aangeduid in blauw op deze figuur, wordt gevoed vanuit het federale transmissienet, aangeduid in rood. Functioneel heeft het plaatselijk vervoernet zoals dat federale transmissienet ook hoofdzakelijk een vervoersfunctie, met andere woorden een **transmissiefunctie**. Naast het beleveren van de distributienetten, zijn er ook grotere netgebruikers¹⁶ aangesloten op het plaatselijk vervoernet. Het transmissienet en plaatselijk vervoernet zijn technisch gezien met elkaar verweven. Zowel vanuit het transmissienet, als vanuit het plaatselijk vervoernet zijn er koppelpunten naar het distributienet.

¹⁴ In Vlaanderen volgens Artikel 1.1.3 van het Energiedecreet: “100° plaatselijk vervoernet van elektriciteit : het geheel van elektrische leidingen met een nominale spanning tot en met 70 kilovolt en de bijbehorende installaties, die gelegen zijn in het Vlaamse Gewest, dat voornamelijk gebruikt wordt om het vervoer van elektriciteit naar distributienetten mogelijk te maken en dat wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 4.1.2”. Laatst vastgesteld bij beslissing van de Vlaamse Nutsregulator op 5 augustus 2024: <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/besl-2024-34>.

¹⁵ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/besl-2024-34>

¹⁶ Typisch met een capaciteit van 25 MVA of meer, conform Art. 2.2.3 van het technisch reglement voor de distributie van elektriciteit in het Vlaamse Gewest (TRDE).

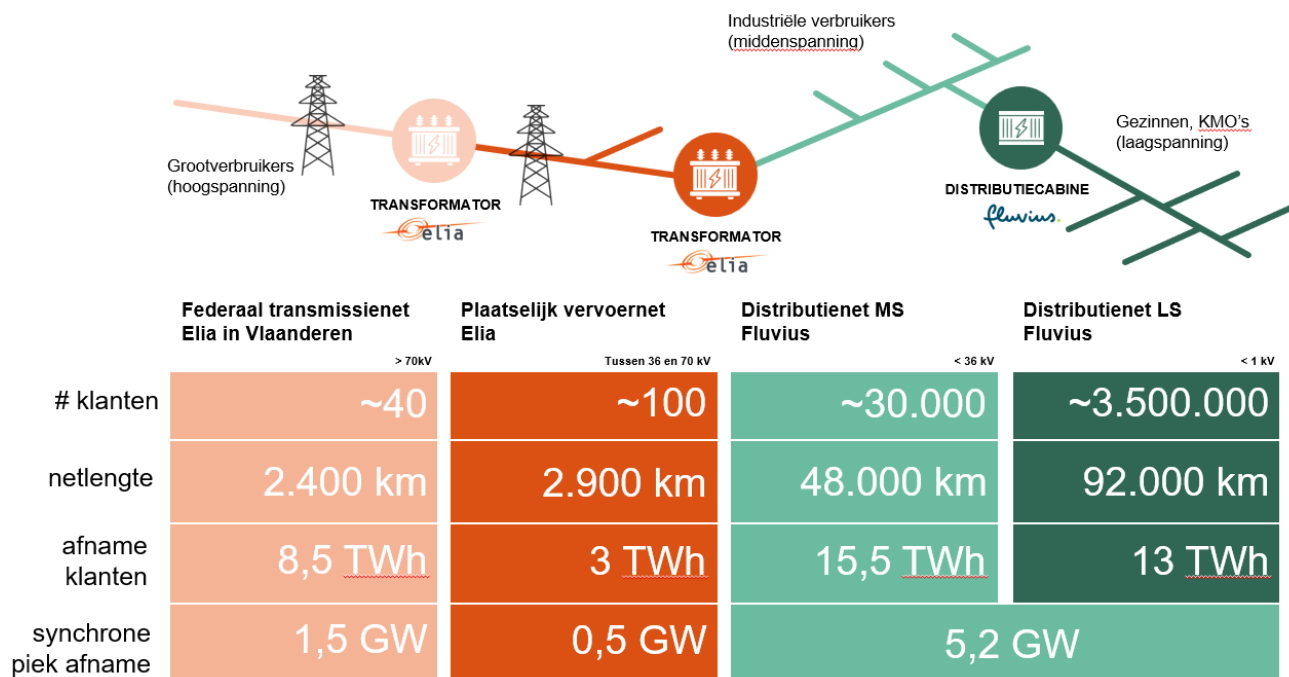
Het distributienet, aangeduid in het groen onderaan, heeft dus zowel koppelingen (“**koppelpunten**”) vanuit het federale transmissienet, aangeduid in rood rechts, als vanuit het plaatselijk vervoernet, aangeduid in lichtblauw links. Om een volledig overzicht te bieden over het vervoer naar de distributienetten, rapporteert Elia in het investeringsplan plaatselijk vervoernet niet enkel de koppelpunten vanuit dit plaatselijk vervoernet, maar tevens de koppelpunten vanuit het federale transmissienet, zij het dan ter info. Hoewel deze transformatoren assets zijn van de transmissienetbeheerder, heeft de Vlaamse Nutsregulator deze transformatoren louter informatief mee geïntegreerd in zijn technische analyse en beoordeling van het investeringsplan.

Figuur 1 - Plaatselijk vervoernet binnen het elektrisch systeem

De transformatoren van de koppelpunten zijn in regel eigendom van Elia. Een beperkt aantal is eigendom van de distributienetbeheerders.

Onderstaande Figuur 2 toont tenslotte nog een aantal grootteordes van kerngetallen ter situering van het plaatselijk vervoernet. Kenmerkend voor de Elia-netten, rood aangeduid in onderstaande Figuur 2, is dat er maar een heel beperkt aantal netgebruikers op aangesloten is. Die Elia-klanten nemen wel zeer veel elektriciteit af. Het elektriciteitsdistributienet van Fluvius, rechts weergegeven in het groen op Figuur 2, heeft een veel grotere netlengte en veel meer klanten.

Figuur 2 - Situering plaatselijk vervoernet

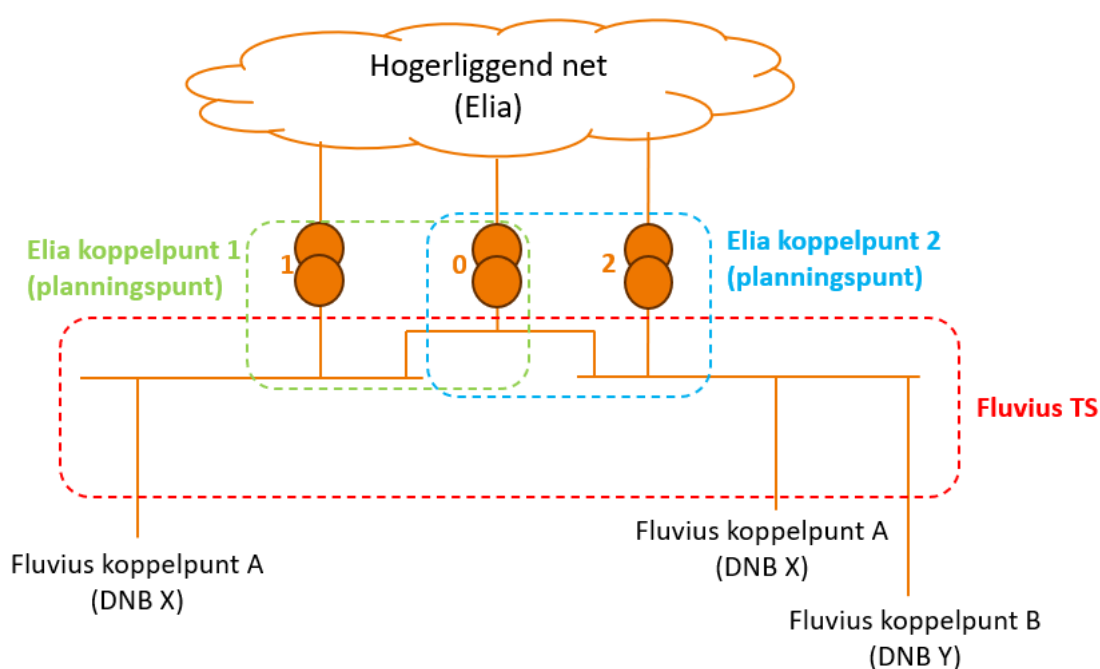
Elia hanteert in zijn investeringsplan plaatselijk vervoernet de term ‘**koppelpunt**’ voor de koppeling tussen het Elia-net en het distributienet¹⁷. De transformatoren die zorgen voor de transformatie van hoogspanning naar middenspanning worden ook wel aangeduid als “**HS/MS-transformatoren**”. Aangezien het net op dit niveau typisch gedimensioneerd wordt volgens een N-1 concept¹⁸, werkt Elia met koppels transformatoren om een planningspunt voor een koppelpunt te definiëren. Dergelijk planningspunt vormt een belangrijke basis voor netanalyses en netontwikkeling. Zo worden er bijvoorbeeld toekomstverwachtingen qua belasting op gedefinieerd. Een transformatorstation met twee transformatoren vormt bij Elia dan één planningspunt of koppelpunt. Een transformatorstation met drie transformatoren waarvan één gemeenschappelijke reserve transformator, resulteert bij Elia in twee planningspunten of koppelpunten.

Merk op dat Fluvius een enigszins andere terminologische benadering hanteert. Fluvius beschouwt o.i. als planningspunt het ‘**transformatorstation**’ of “**TS**” vanuit technisch perspectief, maar dan voor het geheel aan transformatoren op een bepaalde locatie. Aan de term ‘koppelpunt’ verbindt Fluvius ook nog de specifieke onderliggende distributienetbeheerder. Zo kan het zijn dat aan de middenspanningszijde van één transformatorstation twee distributienetbeheerders gekoppeld zijn. Fluvius spreekt dan over twee “koppelpunten”, waar Elia geen dergelijke opsplitsing maakt in zijn benadering van “koppelpunten”. Deze bijkomende opdeling is ook minder relevant voor het investeringsplan.

¹⁷ Enkel in paragraaf 4.3 spreekt het investeringsplan 2026-2035 plaatselijk vervoernet drie keer over ‘transformatorstation’.

¹⁸ In een N-1 situatie is één netelement onbeschikbaar. Door deze onbeschikbaarheid is de capaciteit van het net gereduceerd. Dergelijke situaties worden in rekening gebracht bij netontwikkeling, omdat het net in alle omstandigheden veilig en betrouwbaar uitgerust moet kunnen worden.

Onderstaande Figuur 3 toont als voorbeeld en ter verduidelijking een vereenvoudigde voorstelling van een mogelijke configuratie in het net, met aanduiding van de terminologie gehanteerd door Elia en Fluvius. Het voorbeeld bevat een transformatorstation (“**Fluvius TS**”) met drie transformatoren naar middenspanning, waarvan één reservetransformator. Deze reservetransformator, aangeduid als “0” in de figuur, kan ingezet worden voor beide koppelpunten (“**Elia koppelpunt 1**” en “**Elia koppelpunt 2**”), bijvoorbeeld in het geval dat de “hoofdtransformator” van één van de twee koppelpunten, respectievelijk transformator 1 en transformator 2 in de figuur, niet beschikbaar is¹⁹. Wanneer onder het gehele transformatorstation meerdere distributienetbeheerders aanwezig zijn, dan deelt Fluvius ze op in aparte koppelpunten, in de figuur aangeduid als “**Fluvius koppelpunt A**” voor distributienetbeheerder X en “**Fluvius koppelpunt B**” voor distributienetbeheerder Y.

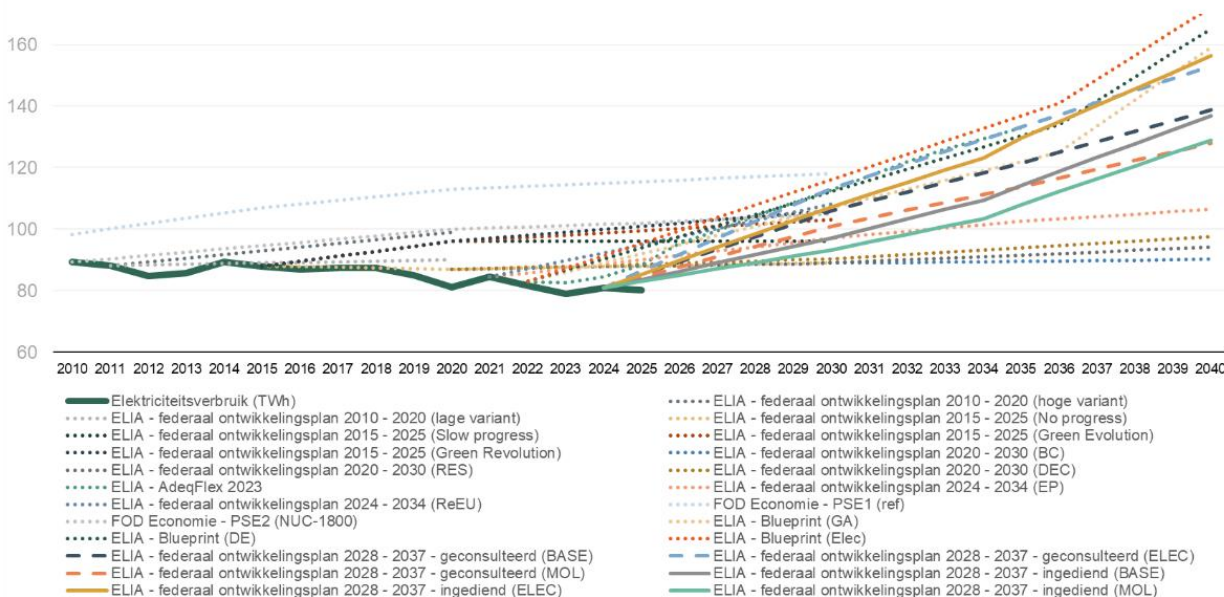
Figuur 3 - Vereenvoudigde voorstelling van een mogelijke configuratie in het net

Analyse voor koppelpunten **vanuit het hogerliggende net** worden door Elia op een andere manier geanalyseerd, vanuit dit hogerliggende net bekeken. Als de HS/MS-transformatoren op een locatie via dezelfde weg gevoed worden vanuit dit hogerliggende net, dan kunnen ze gemeenschappelijk aanzien worden. Er zijn echter ook situaties waarbij de voeding van de HS/MS-transformatoren van een transformatorstation afkomstig is van een ander deel van het hogerliggende net. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een configuratie met een HS/MS-transformator vanuit het 150kV-net en een HS/MS-transformator vanuit het 70kV-net.

¹⁹ Koppelpunt 1 wordt gevoed door transformator 1 of reservetransformator 0, koppelpunt 2 door transformator 2 of reservetransformator 0.

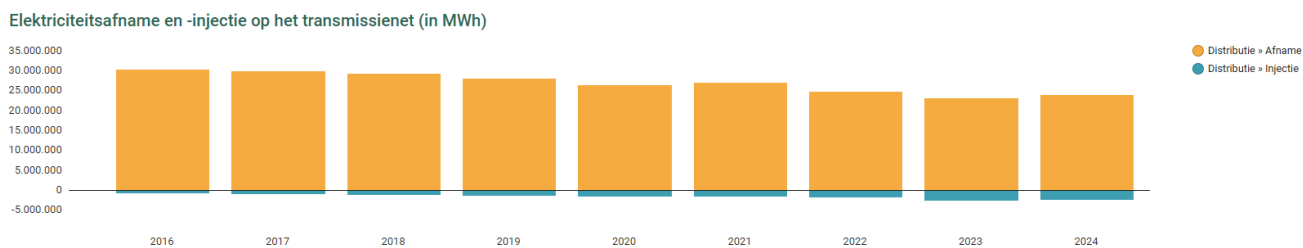
2.2.1.2. Verwachting toenemende congestie

Het elektriciteitsverbruik vertoonde de afgelopen 15 jaar een licht dalende trend. Onderstaande grafiek²⁰ in Figuur 4 toont de evolutie van het werkelijk elektriciteitsverbruik in België (in TWh) sinds 2010 (oranje lijn) en de verschillende inschattingen die door Elia en de FOD Economie in het verleden werden gemaakt richting 2040 (stippellijnen). Een vergelijking met het werkelijk elektriciteitsverbruik voor de periode tussen 2010 en 2024 toont aan dat de verwachte evolutie telkens een overschatting van de werkelijke evolutie bleek te zijn.

Figuur 4 - Elektriciteitsverbruik België (TWh/jaar) (bron: Elia, FOD Economie)

De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat de jaarlijkse energiehoeveelheid afname door het Vlaamse distributienet van het transmissienet een gelijkaardige trend vertoont. De jaarlijkse injectie vanuit het distributienet naar het transmissienet neemt daarentegen al een aantal jaren toe. Onderstaande Figuur 5 toont die evoluties (in MWh per jaar)²¹.

Figuur 5 - Uitwisseling tussen distributienet en transmissienet (MWh)

²⁰ Bronnen: Elia en FOD Economie.

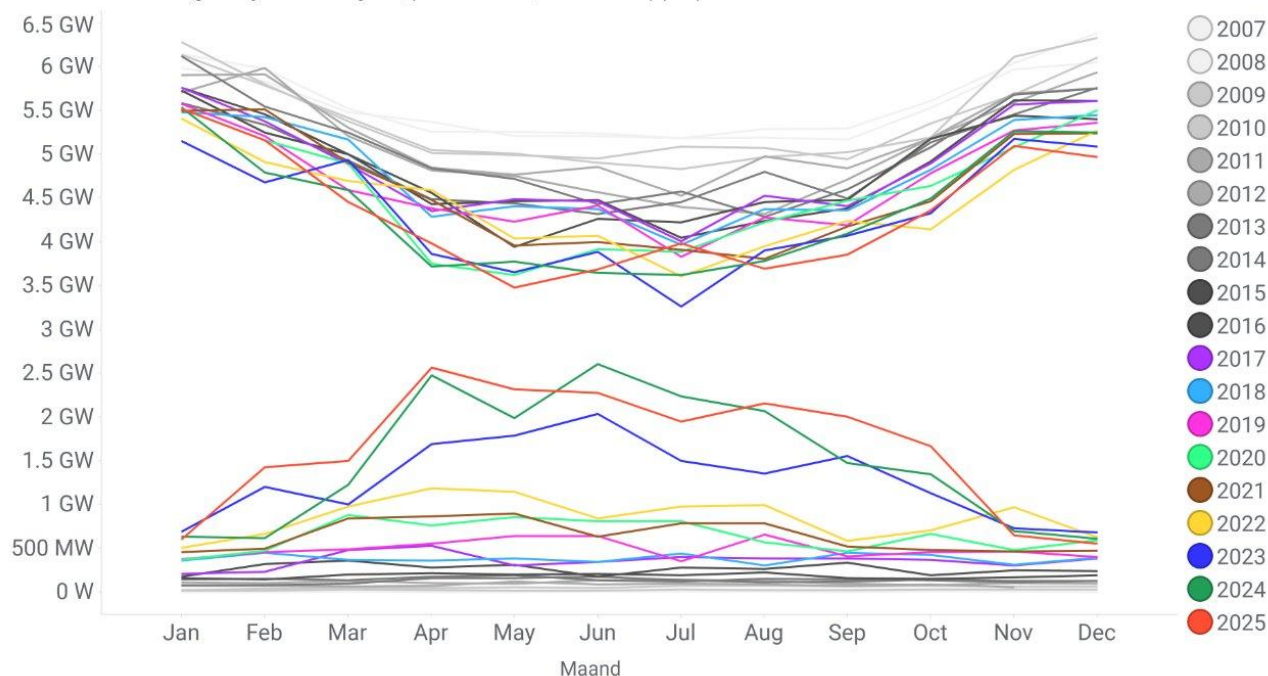
²¹ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/elektriciteitsverbruik-en-aantal-gebruikers-dashboard>.

Het elektriciteitsverbruik en de afname vertoonden in 2024 dus wel een stijgende tendens ten opzichte van 2023. Deze zette zich in 2025 nog niet echt verder door. Elia stelde in 2025 eerder een stabilisatie vast ten opzichte van 2024²².

Voor de beoordeling van netinvesteringen is, eerder dan de evolutie van het jaarlijkse elektriciteitsverbruik, de **evolutie van de afname(piek) en injectie(piek)** van het net relevant.

Ook de maximale afnamebelasting op de koppelpunten van het Elia-net met het Vlaamse distributienet vertoont doorheen de jaren een algemeen dalende trend. Voor injectie is die trend stijgend. Dat blijkt uit onderstaande Figuur 6, die per jaar en per maand de hoogste gezamenlijke afname- en injectiepiek (in GW)²³ op het geheel van de koppelpunten weergeeft, de zogenoemde “synchrone piek”.

Maximaal vermogen tijdens het jaar, per maand, van de koppelpunten

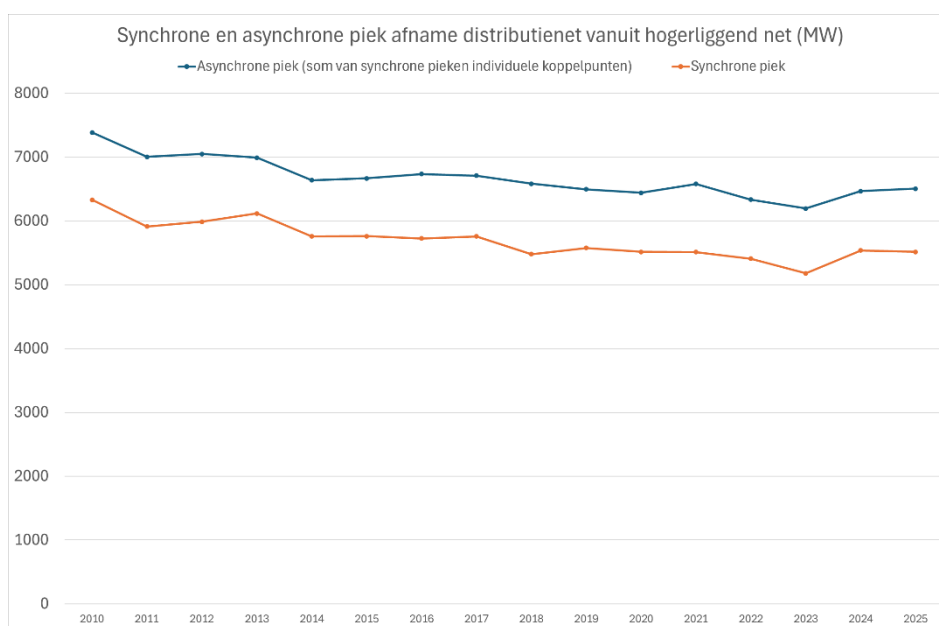

Figuur 6 - Synchrone piek afname en injectie op de koppelpunten

²² https://www.elia.be/nl/pers/2025/12/20251226_Press-release-electricity-mix

²³ Voor de bepaling van de gezamenlijke afname en injectie worden voor elk kwartier de vermogens van de koppelpunten opgeteld.

Zoals blijkt uit bovenstaande grafiek is de hoogste piek typisch een afnamepiek in de winter. Wanneer we deze (winterse) synchrone afnamepiek op jaarbasis uiteen zetten doorheen de jaren, dan bekomen we onderstaande grafiek in Figuur 7. De synchrone piek is hierin aangeduid in oranje (in MW). In deze grafiek is tevens de asynchrone piek te zien, gedefinieerd als de som van de individuele piekafnames van de verschillende koppelpunten. De grafieken van de synchrone piek en de asynchrone piek vertonen gelijkaardige tendensen als de verbruikscurves.

Figuur 7 - Synchrone en asynchrone piek afname op de koppelpunten

Het naar de **toekomst** verder **voorspellen van de evolutie** van het elektriciteitsverbruik en de afname is geen eenvoudige opdracht. De verschillende **inschattingen lopen vrij sterk uiteen**. Het is tegelijk wel een zeer **belangrijke opdracht**. Netbeheerders nemen immers nu beslissingen voor het elektriciteitsverbruik binnen tien jaar en stemmen hun investeringen hier op af. Netbeheerders moeten hiervoor tien jaar in de toekomst kijken en het effect inschatten van grote nieuwe aansluitingsaanvragen zoals bijvoorbeeld voor industriële batterijen of datacenters, samen met het effect van de toeneemende elektrificatie, zoals warmtepompen en elektrische voertuigen.

Hoewel we zien dat het elektriciteitsverbruik in de afgelopen 10 à 15 jaar globaal genomen eigenlijk licht gedaald is, wordt er **naar 2035 toe algemeen wel een toename van het elektriciteitsverbruik verwacht**. Het Internationaal Energieagentschap bijvoorbeeld gaat in zijn meest recente studie uit van een toename van meer dan 30% in Europa²⁴. In het meest voorzichtige scenario, uitgaande van het huidige beleid²⁵, voorziet het IEA voor het elektriciteitsverbruik per capita in Europa tussen 2024

²⁴ <https://www.iea.org/reports/world-energy-outlook-2025/>

²⁵ Current Policy Scenario (CPS): "The Current Policies Scenario considers a snapshot of policies and regulations that are already in place and offers a cautious perspective on the speed at which new energy technologies are deployed and integrated into the energy system."

en 2035 een toename van ca 35%²⁶. In zijn midden scenario, gebaseerd op het “verklaarde beleid”²⁷, is er in het rapport sprake van een toename van 40% tegen 2035 wat betreft de elektriciteitsproductie²⁸.

De verwachte significante stijging tegen 2035 gecombineerd met de lange doorlooptijden van investeringen op de hogere spanningsniveaus en de jaarlijkse realiseerbaarheid van investeringen, geeft ook aanleiding tot de nood aan een **analyse rond proactieve investeringen**, om tijdig op de juiste locaties de nodige onthaalcapaciteit te kunnen realiseren.

Elia geeft in zijn investeringsplan 2026-2035 plaatselijk vervoernet aan dat er rekening gehouden moet worden met situaties waarbij de netinvestering pas later gerealiseerd kan worden dan de optredende nood:

Door de typisch lange doorlooptijden voor het realiseren van dergelijke infrastructuurprojecten, binnen de huidige context van marktschaarste, en natuurlijke beperkingen op de grootte van de projectportefeuille, zal het niet mogelijk zijn om alle geïdentificeerde noden (zoals beschreven in sectie 3.2.4) reeds met een gerealiseerde netversterking te beantwoorden tegen het optreden van de eerste congesties.

De “natuurlijke beperkingen” waarover Elia spreekt, betekent in de praktijk een beperking op de jaarlijkse omzettingcapaciteit aan projecten. Dit is een aandachtspunt bij het planmatig uitrollen van de nodige netversterkingen in kader van de energietransitie.

Onverminderd deze algemene tendensen is het natuurlijk zo dat netontwikkeling een lokale netanalyse vereist, waarbij de gelijktijdigheid van de verschillende afname- en injectiepatronen in het net een belangrijk rol speelt. **Netcongestie** is immers een **lokaal gegeven**. Elia modelleert dit door in zijn netanalyses 100 toestanden te analyseren, die representatief zijn voor het volledige jaar²⁹. De grote golf aan **industriële aanvragen** die de netbeheerders vandaag zien, en waarvan ze verwachten dat ze zich de komende jaren in significante mate zullen materialiseren, worden gekenmerkt door hun locatie gebondenheid en een potentieel snelle, grote impact. Daarnaast is er de **verwachte elektrificatie op laagspanning**, door onder meer de verwachte toename van warmtepompen en elektrische voertuigen. Dit is een meer gestage evolutie doorheen de jaren.

Netbeheerders Elia en Fluvius stellen op **korte termijn** reeds een **sterk gestegen vraag naar meer onthaalcapaciteit** vast op basis van concrete aansluitingsdossiers, waarvan ze verwachten dat ze zich de komende jaren in voor het net significante mate zullen materialiseren. Het investeringsplan plaatselijk vervoernet 2026-2035 maakt melding van deze zeer grote toename aan aansluitingsdossiers:

In de afgelopen jaren werd een zeer sterke stijging waargenomen in het aantal studieaanvragen van (zowel bestaande als nieuwe) netgebruikers, en dit voor verschillende technologieën, en voor zowel afname, opslag als injectie. Op drie jaar tijd is het aantal aansluitingsstudies die werden besteld bij Elia sterk gestegen,

²⁶ Figure 3.15 van het rapport.

²⁷ Stated Policies Scenario (STEPS): “The Stated Policies Scenario considers the application of a broader range of policies, including those that have been formally put forward but not yet adopted, as well as other official strategy documents that indicate the direction of travel. Barriers to the introduction of new technologies are lower than in the CPS, but the STEPS does not assume that aspirational targets are met.”

²⁸ “In the STEPS, electricity generation increases by 40% and its share of final consumption by nine percentage points from the current level by 2035. Energy storage, market reform and grid expansion are needed to support the transition in the EU electricity sector. In the STEPS, grid investment almost doubles by 2035 compared to today.”

²⁹ En waarbij elk van deze toestanden een bepaald “gewicht” mee krijgt om tot een volledig jaarbeeld te komen. Meer achtergrond is terug te vinden in de netstudie methodologie van Elia (https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/users-group/ug/wg-belgian-grid/2025/20250905/gridstudy-methodology_versionoct2025_en.pdf).

zowel voor aansluiting op de distributienetten (verdubbeld) als voor aansluiting op het hoogspanningsnet beheerd door Elia (verdriedubbeld). Heel wat van deze studie-aanvragen resulteren uiteindelijk ook in een reservatie of toewijzing van onthaalcapaciteit op het transmissie- en plaatselijk vervoernet.

Deze relatief recente, maar snelle evolutie resulteerde in 2025 onder meer in een gezamenlijk persbericht van Elia en Fluvijs in maart 2025³⁰, de conceptnota van de Vlaamse Regering rond het beheer van congestie van 3 oktober 2025³¹, en een hoorzitting in het Vlaamse parlement op 11 december 2025³².

Naast het maken van **investeringen** in het net is het ook belangrijk om gebruik te maken van **flexibiliteit** om een hoofd te bieden aan de uitdaging van toenemende verwachte congestie. Vanwege het nauwe verband tussen deze twee aspecten dienen de investeringsplannen op vandaag niet alleen de nodige investeringen te bevatten, maar ook het **afwegingskader** dat de netbeheerders hanteren om investeringen af te wegen tegen de inzet van flexibiliteit.

2.2.2. Toekomstverwachtingen en capaciteitsbehoeften van het net

2.2.2.1. Vereiste inhoud

1. Een gedetailleerde raming van de capaciteitsbehoeften van het net in kwestie en de toekomstverwachtingen in verband met decentrale productie voor een periode van drie en tien jaar, met vermelding van de onderliggende hypothesen; (ED 4.1.19 °1) Hierbij worden tevens de evoluties in trends beschreven.

4. De belangrijkste infrastructuur die vereist is voor de aansluiting van nieuwe productiecapaciteit en nieuwe belasting, inclusief batterijopslag en snellaadinfrastructuur. (ED 4.1.19 °2 b))

2.2.2.2. Analyse en beoordeling

2.2.2.2.1. Investeringsplan plaatselijk vervoernet binnen netontwikkeling Elia

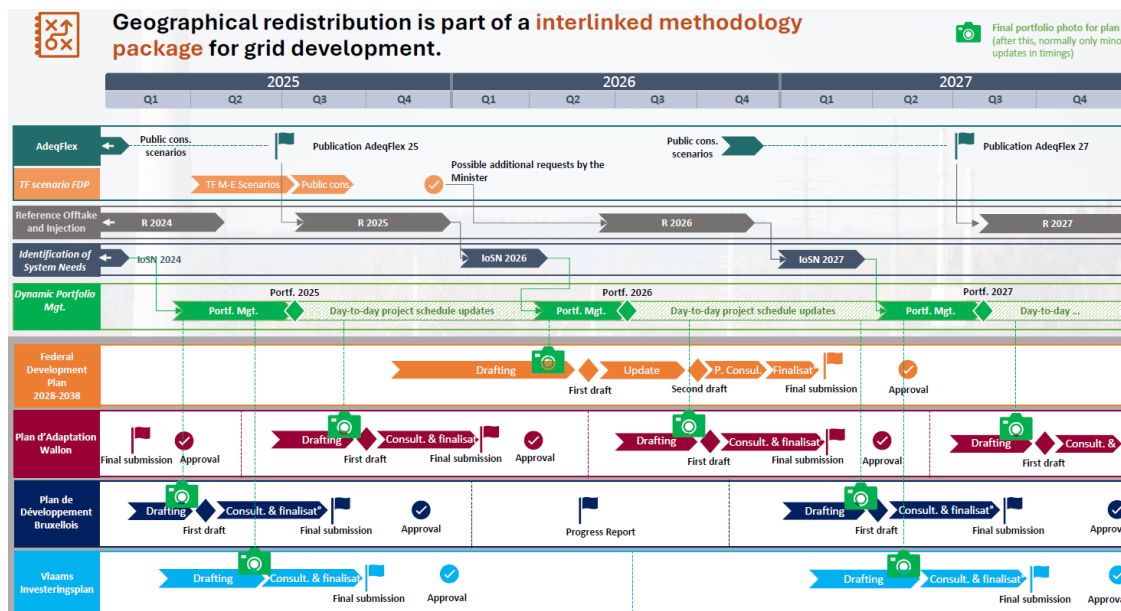
Het investeringsplan voor het plaatselijk vervoernet in het Vlaamse Gewest past binnen een breder kader van netontwikkeling dat Elia hanteert voor haar gehele net. Het investeringsplan is ingebed in een reeks studies en methodologieën die zich uitstrekken over het volledige Elia-net, en waar verschillende workflows en timings aan gekoppeld zijn. De ontwikkelings- en investeringsplannen van de verschillende netdelen (federaal, Vlaanderen, Wallonië en Brussel) volgen immers elk een eigen tijdslijn.

³⁰ https://www.elia.be/nl/pers/2025/03/20250327_congestion-management-for-businesses

³¹ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/conceptnota-beheer-netcongestie>

³² <https://www.vlaamsparlament.be/nl/parlementair-werk/commissies/commissievergaderingen/1971652>

De samenhang van de methodologieën en -studies voor netontwikkeling, met bijhorende tijdslijnen, is samengevat in onderstaande Figuur 8, die door Elia werd toegelicht in het kader van de door Elia opgerichte taskforce ‘Local Redistribution of Injections and Offtakes’ (“LRIO”)³³.

Figuur 8 - interlinking studies en methodologieën (bron: Elia)

Volgens het begrip van de Vlaamse Nutsregulator, gebaseerd op het investeringsplan en de Elia-taskforces, valt het proces van netontwikkeling dus uiteen in een aantal functionele deelstappen, met elk een afzonderlijk traject. Samen moeten ze leiden tot coherente (net)ontwikkelingsplannen, op federaal en regionaal niveau. Het werken met functionele deelstappen vormt een andere aanpak dan het proces van netontwikkeling bij Fluvius, dat voor het tweejaarlijks geconsulteerde investeringsplan alle aspecten combineert in één traject en één consultatie.

In de opzet van Elia begint alles met het opmaken van macro scenario's binnen de Adequacy & Flexibility studies (aangeduid als ‘**AdeqFlex**’ in Figuur 8) en recenter de oefening Multi-Energy Scenario's (‘**TF M-E Scenario's**’), waarvan het eerste traject momenteel nog lopende is. Deze macro scenario's hebben als doel om voor een aantal te definiëren toekomstscenario's jaarlijkse verbruikshoeveelheden (TWh) te bepalen.

Om aan netontwikkeling te doen moeten de jaarlijkse hoeveelheden op nationaal niveau uiteraard vertaald worden naar een lokaal netniveau om te zien wat de impact op het net is. Daarom worden in de vervolgstap ‘**Reference Offtake and Injection**’ deze geaggregeerde hoeveelheden op jaarbasis vertaald naar een lokaal netniveau via een proces van “lokale redistributie”³⁴.

Vervolgens kan dan de noodzakelijke netontwikkeling geanalyseerd worden, onder het proces ‘**Identification of System Needs**’. Na het proces van de lokale redistributie wordt een analyse op

³³ <https://www.elia.be/en/users-group/wg-belgian-grid/task-force-lrio/20250515-workshop>

³⁴ Fluvius hanteert in zijn methodologie het begrip “strooiing” voor dit proces.

curveniveau uitgevoerd³⁵, gezien dan de impact op het netwerk duidelijk wordt en bijvoorbeeld ook een zicht ontstaat op afnameprofielen (anders dan verbruiksprofielen) en belastingsprofielen op netelementen, wat finaal de investeringsnoden transparant maakt.

Op basis van deze noden worden projecten gedefinieerd. In de systematiek van Elia worden de investeringsprojecten en hun termijnen verder geactualiseerd binnen een dynamisch project-portfolio-beheer ('**Dynamic Portfolio Mgmt**') met tussentijdse goedkeuring via de respectievelijke investeringsplannen en ontwikkelingsplannen, waaronder het investeringsplan voor het plaatselijk vervoernet in het Vlaamse Gewest ('**Vlaams Investeringsplan**').

Op basis van de samenhang in bovenstaande Figuur 8 zou men dus verwachten dat het investeringsplan 2026-2035 plaatselijk vervoernet gebaseerd is op de scenario's uit de Adequacy & Flexibility 2024-2034 studie. Het investeringsplan verwijst echter naar de laatste Adequacy & Flexibility 2026-2036 studie als onderbouw voor het investeringsplan 2026-2035:

De hypothesen die in voorliggend Investeringsplan 2025-2035 vermeld worden als huidige basis voor netontwikkeling zijn gebaseerd op het "Current Commitments" scenario uit Elia's meest recent uitgebrachte studie ter beoordeling van de bevoorradingszekerheid en de behoefte aan flexibiliteit voor het Belgische elektriciteitssysteem, nl. de Adequacy & Flexibility 2026 – 2036 studie, gepubliceerd in juni 2025 [ELI-1].

Het is uiteraard aangewezen om het investeringsplan af te stemmen op de meest recente assumpties en scenario's. Op basis van de geconsulteerde versie van het investeringsplan was het voor de Vlaamse Nutsregulator niet duidelijk op welke manier Elia de onderliggende assumpties uit deze zeer recente studie, daterend van juni 2025, nog heeft kunnen vertalen naar concrete projecten, rekening houdend met de tussenliggende stappen 'Reference Offtake and Injection' en 'Identification of System Needs'. Elia verduidelijkt dit in de ter goedkeuring ingediende versie van het investeringsplan onder paragraaf 3.2.3:

De netstudie te identificatie van de systeemnoden in voorliggend plan werd in begin 2025 uitgevoerd, o.b.v. de toenmalig geldende referentiecontext en de toekomstprojecties uit de AdeqFlex 2024-2034 studie, gecombineerd met de gekende concrete aanvragen tot netaansluiting. Een expert view beschouwing leert tevens dat de achterliggende hypothesen uit de beide studies AdeqFlex 2024-2034 en AdeqFlex 2026-2036 dan wel een klein verschil vertonen (met een lichte neerwaartse bijstelling van de stijgende trend van elektrificatie in de studie op horizon 2026-2036), maar dat de systeemnoden op zich gelijkwaardig blijven. De neerwaartse bijstelling is immers hoofdzakelijk gelinkt aan een kleine vertraging op de geanticiperde industriële elektrificatie, waar de evoluties m.b.t. elektrificatie van transport en verwarming in lijn blijven, en de methodologie voor het bepalen van de referentiecontext (i.e. de lokale redistributie) is onveranderd t.o.v. de geldende methodologie op het moment van uitvoeren van de studie voor identificatie van de systeemnoden. De noden tot netontwikkeling blijven dus in lijn tussen de detailstudies o.b.v. de AdeqFlex 2024-2034 studie en de nieuwe (zeer recente) basis voor netontwikkeling o.b.v. de studie AdeqFlex 2026-2036, zij het dat de timing gelinkt aan de nood bij momenten 1 à 2 jaar later zou kunnen optreden dan de initieel geïdentificeerde timing van de nood.

Elia legt over het algemeen veel transparantie aan de dag bij elk van deze functionele deelstappen, via werkgroepen en beschrijvende documenten.

³⁵ In realiteit gaat het niet om een zuivere curve-analyse maar om de analyse van 100 representatieve situaties met elk een bepaald "gewicht" binnen een volledig jaar.

2.2.2.2.2. Toekomstverwachtingen decentrale productie en verbruiksinstallaties

Het investeringsplan vermeldt de belangrijkste hypothesen rond toekomstverwachtingen van decentrale productie en verbruiksinstallaties. Voor alle details wordt op transparante wijze verwezen naar de Adequacy & Flexibility studies, die de onderbouw van het investeringsplan vormen.

Het investeringsplan spreekt van een “versnelde groei” op **industriële niveau**. De vergelijkingsbasis voor deze “versnelde groei” is het vorige investeringsplan 2023-2032, dat gebaseerd was op Adequacy & Flexibility 2022-2032 studie. Ten opzichte van de meer recente Adequacy & Flexibility 2024-2034 studie, betekent de industriële groei in het huidig investeringsplan eerder een lichte vertraging³⁶.

Voor de verdere bespreking van de toekomstverwachtingen van **netgebruikers** op het **midden- en laagspanningsnet** verwijzen we naar paragraaf 2.2.3.2.1 *Afstemming hypothesen en methodologie*, gezien de sterke link met de hypothesen van de distributienetbeheerders.

2.2.2.2.3. Methodiek voor vertaling van toekomstverwachtingen naar capaciteitsbehoeften

Paragraaf 2.4 ‘Ontwikkelingsmethodologie van het net’ van het investeringsplan beschrijft hoe Elia de toekomstverwachtingen uit de (macro-)scenario’s in eerste instantie vertaalt naar capaciteitsbehoeften, zoals high-level aangegeven in onderstaande Figuur 9, overgenomen uit het investeringsplan.

Figuur 9 - Ontwikkelingsmethodologie van het net (figuur Elia)

De methodiek voor vertaling van de noden naar investeringen, m.a.w. het “uitwerken van de oplossing”, en de methodiek voor het beheer van de investeringsportefeuille worden in deze beslissing verder behandeld in paragraaf 2.2.4 *Methodiek voor vertaling van noden naar investeringen*.

2.2.2.2.4. Capaciteitsbehoefte injectie

Het investeringsplan 2026-2035 plaatselijk vervoernet stelt:

Het bestaande plaatselijk vervoernet biedt reeds een aanzienlijke onthaalcapaciteit voor decentrale productie, voor zover deze geografisch gespreid is. Dankzij die capaciteit kon reeds het grootste deel van de bestaande productie van dit type worden aangesloten. Ook in de toekomst blijft het van belang dat dit type productie bij voorkeur gerealiseerd wordt daar waar de hoogspanningsnetten over voldoende resterende onthaalcapaciteit beschikken. In een aantal gevallen kan de toename van de decentrale productie echter wel een specifieke versterking of uitbreiding van het net rechtvaardigen.

³⁶ Dit is ook zo aangegeven in de Adequacy & Flexibility 2026-2036 studie, die de finale onderliggende hypothese vormt van voorliggend investeringsplan 2026-2035, en in het investeringsplan zelf (zie paragraaf 2.2.2.2.1 *Investeringsplan plaatselijk vervoernet binnen netontwikkeling Elia* van deze beslissing).

De Vlaamse Nutsregulator vroeg Elia om verdere toelichting bij deze passage uit het investeringsplan, in het licht van hierboven vermelde artikel 4.1.19 §1 derde lid 1° van het Energiedecreet³⁷. Elia geeft aan dat in veel gevallen de productie van hernieuwbare energie lokaal verbruikt wordt door de plaatselijke vraag, en dat dit dan ook niet dimensionerend werkt voor netversterking, aangezien *“het piekverbruik van de infrastructuur in dit geval gedimensioneerd wordt door de vraagpieken, vaak op momenten met lage lokale productie”*.

Elia geeft tegelijk aan dat er wel specifieke gebieden met hoge productie van hernieuwbare energie mogelijk zijn, waar deze productie niet enkel door de lokale zone wordt verbruikt: *“Hierdoor is er soms stroomopwaarts versterking nodig (op het koppelpunt met het distributienet of op het bovenliggend net) om de overvloedige fluxen energie te kunnen vervoeren tot andere gebieden”*. Voor dergelijke situaties wordt ook gebruikt gemaakt van zogenaamde ‘30 of 36kV hubs’, zoals aangegeven in paragraaf 4.2.3 van het investeringsplan:

In dit verband besliste Elia eind 2010 in samenspraak met de distributienetbeheerder tot de ontwikkeling van lokale 30 of 36kV-hubs, indien uit techno-economische analyses blijkt dat dit de beste oplossing is.

Tot nu toe zijn verschillende 30-36kV-hubs gerealiseerd voor de aansluiting van decentrale productie in samenwerking met de betrokken distributienetbeheerder. Het gaat om investeringen in Lokeren, Beveren-Waas, Hoogstraten en Eeklo-Noord. Elia gaat ervan uit dat het aantal hubs in de toekomst nog zal toenemen eenmaal de plannen van provincies en havenbesturen concreet worden ingevuld.

De Vlaamse Nutsregulator begrijpt dat dergelijke investeringsnaden sterk locatie gebonden getriggerd worden in specifieke clusters. Dit in tegenstelling tot de capaciteitsbehoefte voor afname, waar het samenspel van grotere aanvragen op hoog- en middenspanning en de gestage, organische groei op laagspanning gecombineerd dient geanalyseerd te worden.

2.2.2.2.5. Capaciteitsbehoefte afname

Voor de toekomstverwachtingen van (kandidaat-) **netgebruikers rechtstreeks aangesloten op het plaatselijk vervoernet** is de hieruit resulterende capaciteitsbehoefte van dit plaatselijk vervoernet, alsook de capaciteit van het bovenliggende, federale transmissienet van belang.

De capaciteitsbehoefte die resulteert uit de toekomstverwachtingen voor het **distributienet** bestaat uit een nood aan voldoende capaciteit op enerzijds het hogerliggende net, namelijk het plaatselijk vervoernet en/of het federale transmissienet, en anderzijds de koppelpunten naar de distributienetten.

Specifiek voor de **capaciteit van de koppelpunten** vraagt het rapporteringsmodel naar een bijlage met de *“vooruitzichten qua evolutie van de afname per koppelpunt door de distributienetten, op een horizon van tien jaar (horizon Y t.e.m. Y+10)”*. De Vlaamse Nutsregulator stelde vast dat de bestaande rapportage van Elia enkel de evolutie bevatte gebaseerd op de grote, concreet gekende projecten (gereserveerde industriële capaciteiten op het distributienet), en dus met andere woorden geen rekening hield met de verwachte, gestage groei op residentieel niveau (laagspanning). Gezien het belang van een analyse die beide aspecten omvat, vroeg de Vlaamse Nutsregulator om een bijkomende rapportage om tegemoet te komen aan de vereiste van het rapporteringsmodel.

³⁷ Energiedecreet artikel 4.1.19 §1 derde lid 1°: *Het investeringsplan van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bevat al de volgende elementen: 1° een gedetailleerde raming van de capaciteitsbehoeften van het net in kwestie en de toekomstverwachtingen in verband met decentrale productie voor een periode van drie en tien jaar, met vermelding van de onderliggende hypothesen;*

Elia bezorgde deze analyse voor de koppelpunten in haar eigendom³⁸, en dit op referentiejaar 2029 en 2034. Elia geeft aan dat niet elk referentiejaar volledig beschikbaar is in de netmodellen en in de opgebouwde referentiecontext. Daarom wijken de jaartallen 2029 en 2034 beperkt af van de referentiejaar van het investeringsplan, respectievelijk 2028 (Y+3) en 2035 (Y+10). Op basis van haar toekomstverwachtingen en de technische criteria van het net, bepaalde Elia vervolgens of er een “**verwachte nood**” ontstaat op tijdshorizon 2029, vermeld als “middenlange termijn”, en 2034, vermeld als “lange termijn”. De analyse omvat 239 koppelpunten in eigendom van Elia³⁹ en identificeert **19 koppelpunten met een verwachte nood in 2029**, en bijkomend **46 koppelpunten met een verwachte nood in 2034** (in totaal dus 65 koppelpunten tegen 2034). Voor het distributienet speelt naast de capaciteitsbehoefte van het koppelpunt zelf, bijkomend dus ook nog de behoefte aan de bijhorende capaciteitsnood op het hogerliggende net.

2.2.2.2.6. Capaciteitsbehoefte nieuwe projecten

Het energiedecreet vraagt in het kader van het investeringsplan onder artikel 4.1.19 §1 derde lid 2° b specifiek naar een analyse van de vereiste capaciteit voor aansluitingscapaciteit voor nieuwe productie-, verbruiks- en opslageenheden⁴⁰. Deze vraag sluit uiteraard aan bij de capaciteitsbehoeften voor afname en injectie, die gebaseerd zijn op lange termijn macro hypothesen, zoals besproken in voorgaande paragrafen.

De netbeheerders geven echter aan dat dit “traditionele” proces ingehaald wordt door een onverwacht **snelle toevloed aan concrete aansluitingsaanvragen** met capaciteitsreservering die de macro hypothesen overtreffen (zie ook bespreking in paragraaf 2.2.1.2 *Verwachting toenemende congestie* van deze beslissing). In het investeringsplan wordt verwezen naar een sterke stijging in aanvragen met capaciteitsreservatie:

Op drie jaar tijd is het aantal aansluitingsstudies die werden aangevraagd bij Elia immers zeer sterk gestegen: zowel voor aansluiting op de distributienetten als voor aansluiting op het hoogspanningsnet beheerd door Elia zijn deze meer dan verdriedubbeld. Heel wat van deze studie-aanvragen resulteren uiteindelijk ook in een reservatie of toewijzing van onthaalcapaciteit op het transmissie- en plaatselijk vervoernet.

Wat betreft de vereiste onthaalcapaciteit voor het distributienet, wijst de Vlaamse Nutsregulator op de decretale taak van de netbeheerders om **voldoende netcapaciteit** aan te houden **voor het vervoer naar de distributienetten**⁴¹.

Hoewel de methodologie voor capaciteitsallocatie geen expliciet onderdeel uit maakt van voorliggend investeringsplan, wijst de Vlaamse Nutsregulator er op dat deze methodologie een grote impact heeft

³⁸ Het gaat hierbij zowel om koppelpunten vanuit het gewestelijke plaatselijk vervoernet als om koppelpunten vanuit het federale transmissienet.

³⁹ Het gaat hierbij zowel om koppelpunten vanuit het gewestelijke plaatselijk vervoernet als om koppelpunten vanuit het federale transmissienet.

⁴⁰ Energiedecreet artikel 4.1.19 §1 derde lid 2° b: *Het investeringsplan van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bevat al de volgende elementen: (...) 2° een investeringsprogramma voor vernieuwing en uitbreiding van het net dat de beheerder van het plaatselijk vervoernet uitvoert om aan de behoeften te voldoen. Het investeringsprogramma bevat al de volgende elementen: (...) b) de belangrijkste infrastructuur die vereist is voor de aansluiting van nieuwe productiecapaciteit en nieuwe belasting, inclusief batterijopslag en snellaadinfrastructuur;*

⁴¹ Energiedecreet Artikel 4.1.6. § 1. Het beheer van een distributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit omvat de volgende taken: (...) 2° het **aanhouden van voldoende netcapaciteit** om de elektriciteits- en aardgasbehoefte te dekken van de afnemers die aangesloten zijn op zijn net en **om het vervoer van elektriciteit en aardgas naar de distributienetten mogelijk te maken**;

op de onthaalcapaciteit van de distributienetten. Het vervoer naar deze distributienetten vereist immers de nodige capaciteit, zowel op het niveau van het koppelpunt tussen het distributienet en het Elia-net, als op het niveau van het hogerliggend Elia-net (t.t.z. het vermaasde transmissienet en de regionale vervoersnetten). De methodiek die Elia hanteert voor haar netontwikkeling en netstudies voor het hogerliggend net en voor de koppelpunten, inclusief de strooiingsmethodiek en de referentiecontext, is dan ook cruciaal voor de aansluitingsmogelijkheden op de distributienetten.

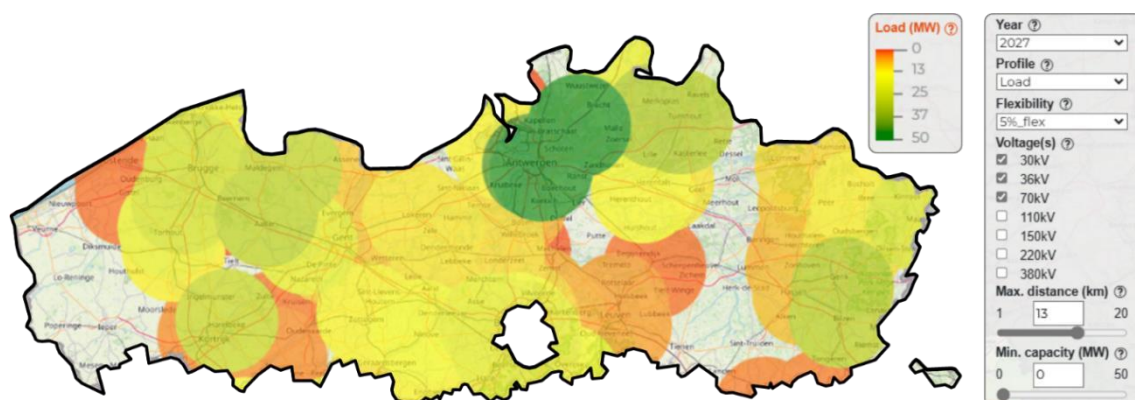
De methodologie van Elia voorziet in een verdelingsmechanisme van de nog vrije netcapaciteit die rekening houdt met een aantal typecategorieën van netgebruikers (bv. verbruik, datacenters, batterijen). Deze methodologie voor de analyse van de capaciteit op het hogerliggende net bevat gemeenschappelijke typecategorieën voor netgebruikers op hoogspanning (t.t.z. Elia-netgebruikers) en middenspanning (t.t.z. netgebruikers van de distributienetbeheerders) samen. Er wordt dus geen capaciteit vrij gehouden voor het middenspanningsnet. Voor de verwachte, organische groei op laagspanning houdt Elia wel capaciteit vrij.

In een context van schaarse beschikbare netcapaciteit, is het dus belangrijk om voor ogen te houden dat aanvragen voor aansluiting op het middenspanningsnet in directe concurrentie staan met aansluitingsaanvragen op het hoogspanningsnet (federale transmissienet en gewestelijke vervoersnetten). Grootverbruikers op het hoogspanningsnet zijn met veel minder in aantal, maar één extra aansluitingsaanvraag kan een grote impact hebben op de nog beschikbare capaciteit voor het middenspanningsnet. Op het middenspanningsnet zijn typisch kleinere netgebruikers aangesloten, maar wel groot in aantal, waardoor potentieel zeer veel bedrijven getroffen worden. Dit is voor de Vlaamse Nutsregulator een belangrijk aandachtspunt bij de toekomstige evolutie van de methodologieën.

Op een overleg op 18 november 2025 gaf Elia aan dat een analyse op datum van 30 september 2025 uitwijst dat op 70% van de koppelpunten, het niet langer mogelijk is om 5 MW aan bijkomende belasting aan te sluiten, louter omwille van beperkingen op het bovenliggende net. En dus niet gelinkt aan eventuele beperkingen in transformatiecapaciteit van dit hogerliggende net naar het distributienet, die eventueel óók nog kunnen optreden.

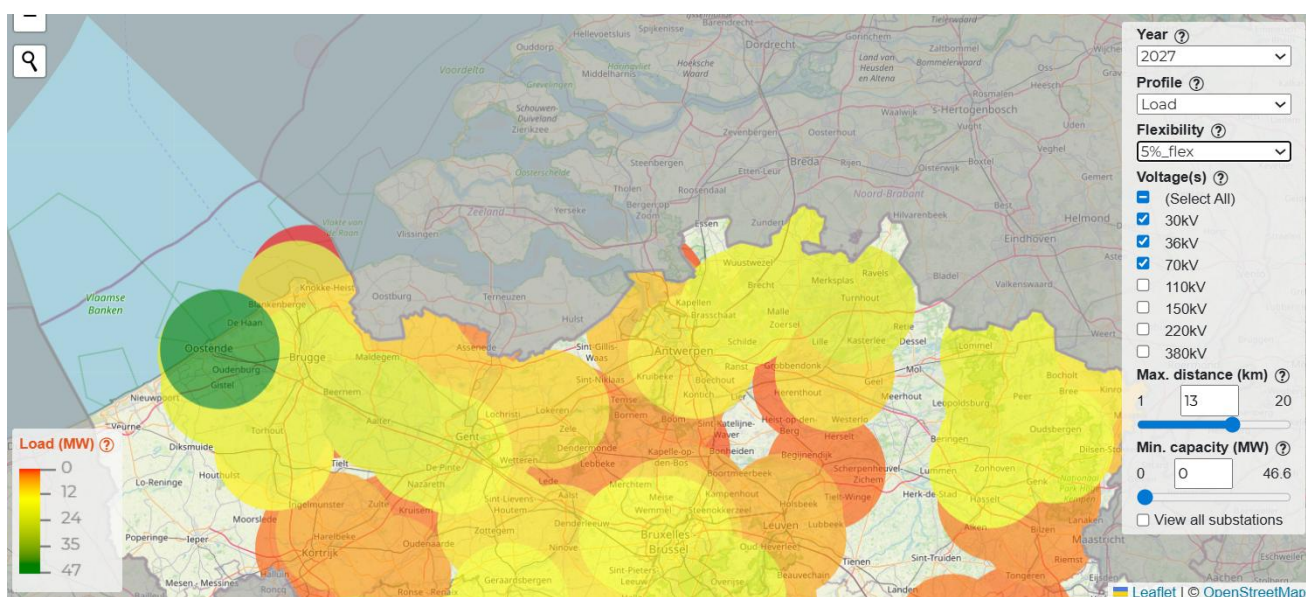
Wat betreft de onthaalcapaciteit voor directe (kandidaat-) **netgebruikers op het plaatselijk vervoernet**, die in de huidige methodologie dus niet los gezien kan worden van die op het middenspanningsnet, verwijst Elia in het investeringsplan naar haar onthaalcapaciteitskaarten⁴². Hoewel de snapshot van deze onthaalcapaciteitskaart in figuren 1.2 en 4.1 van het investeringsplan, hieronder weergegeven als Figuur 10, al niet meer uitgaat van een vaste aansluiting, maar al van de nood aan 5% flexibiliteit om de capaciteit nog aangesloten te krijgen, kleurt het beeld niet echt groen.

⁴² <https://www.elia.be/nl/klanten/aansluiting/onthaalcapaciteit-van-het-net>

Figuur 10 - Onthaalcapaciteitskaart verbruik in 2027 met 5% flexibiliteit (figuur investeringsplan Elia)

Ter vergelijking biedt onderstaande Figuur 11 een zicht op dezelfde onthaalcapaciteitskaart van het plaatselijk vervoernet op datum van 24 december 2025 (bron Elia⁴³). Er zijn een aantal verschillen op te merken met de figuur in het investeringsplan, bijvoorbeeld een verbetering in de regio van Oostende en een verslechtering in de regio van Antwerpen. Dergelijke evoluties kunnen hun oorsprong vinden in het weggefallen resp. bijgekomen van projecten met gereserveerde capaciteit, of een snellere resp. tragere verwachte uitvoeringstermijn van een capaciteitsverhogende netinvestering.

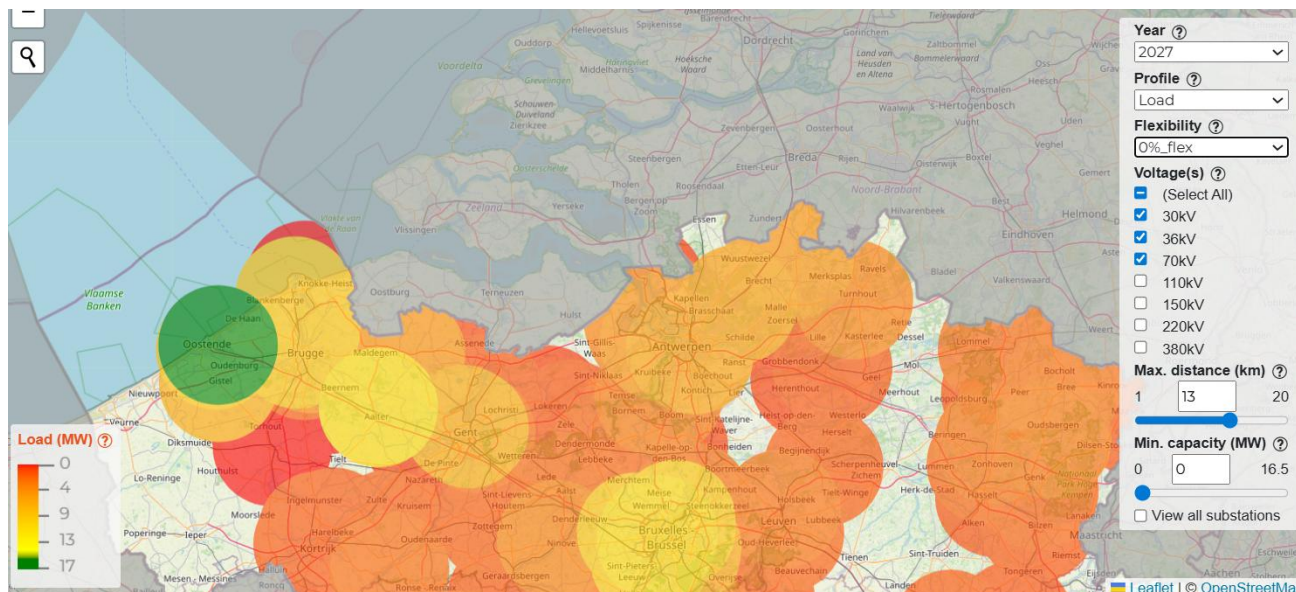

Figuur 11 - Onthaalcapaciteitskaart verbruik in 2027 met 5% flexibiliteit (figuur website Elia op datum 24/12/25)

Wanneer we uitgaan van de basis standaard aansluiting zonder flexibiliteit, een gewoon vast contract, dan toont onderstaande Figuur 12 het resultaat, wederom op datum van 24 december 2025 (bron Elia⁴⁴).

⁴³ <https://www.elia.be/nl/klanten/aansluiting/onthaalcapaciteit-van-het-net>

⁴⁴ <https://www.elia.be/nl/klanten/aansluiting/onthaalcapaciteit-van-het-net>

Figuur 12 - Onthaalcapaciteitskaart verbruik in 2027 zonder flexibiliteit (figuur website Elia op datum 24/12/25)

Dit beeld is consistent met de hierboven beschreven situatie op de koppelpunten, wat betreft de beperkingen op het hogerliggend net.

2.2.2.2.7. Conclusie

Er is in het investeringsplan **voldaan** aan de vereiste om de nodige toelichting rond toekomstverwachtingen en capaciteitsbehoeften op te nemen.

2.2.3. Samenwerking met de distributienetbeheerders

2.2.3.1. Vereiste inhoud

3. Een vormelijke en inhoudelijke beschrijving van hoe afstemming en samenwerking met de distributienetbeheerder (hierna 'DNB') heeft plaatsgevonden in de aanloop naar het investeringsplan. Deze beschrijving behelst:
 - a. De afstemming qua hypothesen;
 - b. De afstemming qua capaciteitsnoden, prioritering en opvolging van realisatie van de netinvesteringen

2.2.3.2. Analyse en beoordeling

2.2.3.2.1. Afstemming hypothesen en methodologie

Hypothesen

Zoals aangegeven in paragraaf 1.3.1 van deze beslissing werd het vorige investeringsplan 2023-2032 plaatselijk vervoernet voorwaardelijk goedgekeurd onder de voorwaarde dat het volgende investeringsplan van Elia, i.e. voorliggend investeringsplan 2026-2035, “*dient te steunen op assumpties waarover werd afgestemd met de elektriciteitsdistributienetbeheerders, zodat deze assumpties coherent zijn met deze waarop de investeringsplannen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders steunen*”⁴⁵. Dergelijke afstemming op vlak van scenario's en methodologie is noodzakelijk om de verschillende elektriciteitsnetten op een coherente manier verder te ontwikkelen.

Het investeringsplan 2026-2035 plaatselijk vervoernet stelt:

Gezien het belang van deze noden voor zowel Elia als Fluvius, de beheerder van het distributienet in Vlaanderen, hebben Elia en Fluvius in de afgelopen twee jaar zeer intensief samengewerkt rond het bepalen en aanpakken van de noden.

Paragraaf 3.2.3 van het investeringsplan ('*Afstemming met de distributienetbeheerder in het kader van de behoeftendetectie*') bevat een duidelijke beschrijving van de afstemming over de **macro hypothesen** en concludeert:

Uit deze afstemming bleek dat Elia en Fluvius een grotendeels gelijklopende visie hebben op de macro-economische hypothesen met betrekking tot de doorbraak van elektrische mobiliteit, warmtepompen en de verdere uitrol van decentrale productie. Hierbij dient evenwel opgemerkt te worden dat de vooruitzichten op (zeer) lange termijn (~2035) voor wat betreft private passagiersvoertuigen een verschil vertonen tussen de vooruitzichten van Elia en Fluvius, volgend op verschillen in verkregen stakeholder-inputs. Deze verschillen beïnvloeden echter de noden op de korte en middellange termijn niet – m.a.w. de voorgestelde investeringen in voorliggend plan blijven nodig in elk van deze mogelijke trajecten voor elektrische voertuigen op de lange termijn.

Zoals aangegeven in paragraaf 1.3 *Voorafgaand traject* van deze beslissing, gaf Elia op 11 juni 2025 samen met Fluvius een toelichting over hun samenwerking in kader van hun investeringsplannen, waarin bovenstaande conclusie werd bevestigd door de netbeheerders.

Voor de verwachte evolutie van **zonnepanelen (PV)** liggen de ingediende investeringsplannen van Elia en Fluvius inderdaad **in lijn**, waarbij de verwachting van Elia zich net iets hoger situeert dan het midden scenario van Fluvius. Onderstaande Tabel 1 toont de verwachte evolutie van zonnepanelen in beide investeringsplannen, uitgedrukt in geïnstalleerd piekvermogen (MW_p).

PV (MW _p)	2030	2035
Fluvius laag	9.781	12.081
Fluvius midden	10.621	13.621
Elia	11.200	14.100
Fluvius hoog	13.021	18.021

Tabel 1- toekomstverwachting PV in investeringsplannen 2026-2035 Elia en Fluvius

⁴⁵ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/mede-2025-03> artikel 2 van het beschikkend gedeelte.

De verwachtingen voor 2030 zijn in lijn met de verwachting in de Vlaamse beleidsnota energie 2024-2029⁴⁶.

Voor de verwachtingen van **onshore wind** stellen Elia en Fluvius **identieke toekomstverwachtingen** voorop, conform de verwachtingen uit de Vlaamse beleidsnota energie-2024-2029⁴⁷. In 2024 stond 1896 MW aan geïnstalleerd vermogen onshore wind aangesloten op de elektriciteitsnetten in Vlaanderen⁴⁸. De beleidsnota gaat uit van een geïnstalleerd vermogen van 2800 MW tegen 2030 (stijging van 150 MW per jaar tot 2030) en een geïnstalleerd vermogen van 2965 MW tegen 2035 (stijging van 33 MW per jaar na 2030).

Voor **warmtepompen (HP)** stelt het investeringsplan van Elia volgende toekomstverwachtingen voorop:

Wat warmtepompen betreft, wordt uitgegaan van 1,00 miljoen warmtepompen in 2030 en 1,37 miljoen warmtepompen in 2035 in Vlaanderen. Hiervan zijn er 698 000 residentiële lucht-lucht warmtepompen en 514 000 residentiële hydronische warmtepompen. Het restende deel van 163 000 warmtepompen zijn niet-residentiële warmtepompen uit de tertiaire sector.

Elia geeft aan dat het gealigneerd is met Fluvius qua assumpties, maar dit is op basis van de investeringsplannen **niet transparant**. Fluvius spreekt in zijn investeringsplan over “611.000 (volledig elektrische) warmtepompen in 2035”. Fluvius houdt in zijn scenario('s) daarnaast ook rekening met een significante inzet van hybride warmtepompen voor minder goed geïsoleerde woningen. Bij dergelijke hybride warmtepomp zorgt de gasketel van het toestel voor bijkomend vermogen als de warmtepomp het gewenste vermogen niet kan leveren. De Vlaamse Nutsregulator vraagt Elia om in het volgend investeringsplan transparanter te rapporteren over de warmtepompen, en ook de assumpties rond hybride warmtepompen toe te lichten.

Het investeringsplan vermeldt volgende assumptie voor de evolutie van het aantal **elektrische voertuigen (EV)**:

Wat elektrische voertuigen betreft, wordt uitgegaan van een penetratie die equivalent is met 1,59 miljoen elektrische voertuigen in 2030 in Vlaanderen en 2,24 miljoen in 2035. Hiervan zijn er in 2035 1,89 miljoen elektrische personenauto's (...)

Het investeringsplan geeft zelf aan dat er nog geen volledige alignering is met Fluvius omtrent de assumpties tot 2035:

*Hierbij dient evenwel opgemerkt te worden dat de **vooruitzichten op (zeer) lange termijn (~2035)** voor wat betreft **private passagiersvoertuigen** een **verschil** vertonen tussen de vooruitzichten van Elia en Fluvius, volgend op verschillen in verkregen stakeholder-inputs. Deze verschillen beïnvloeden echter de noden op de korte en middellange termijn niet – m.a.w. de voorgestelde investeringen in voorliggend plan blijven nodig in elk van deze mogelijke trajecten voor elektrische voertuigen op de lange termijn.*

⁴⁶ <https://www.vlaanderen.be/publicaties/beleidsnota-2024-2029-energie-en-klimaat>

⁴⁷ <https://www.vlaanderen.be/publicaties/beleidsnota-2024-2029-energie-en-klimaat>

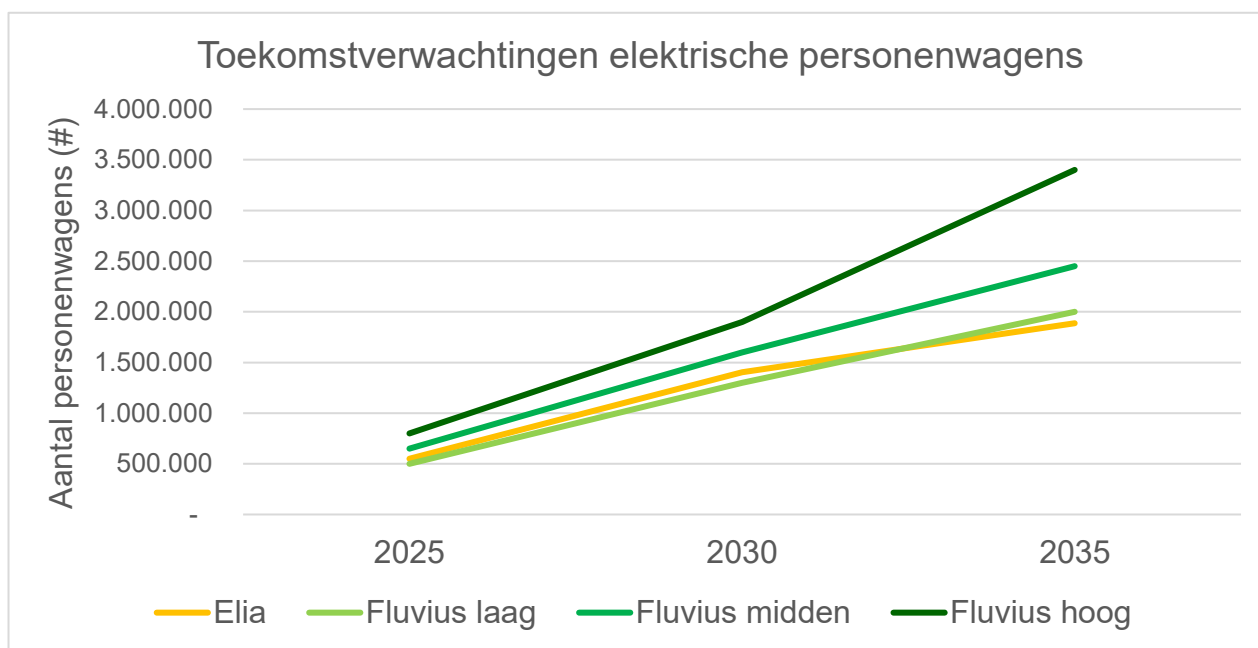
⁴⁸ <https://over.fluvius.be/nl/publicatie/investeringsplan-2026-2035-versie-ingediend-bij-vlaamse-nutsregulator>

Om dit te kunnen verifiëren bezorgde Elia de Vlaamse Nutsregulator nog de opsplitsing in de verschillende categorieën die onder elektrische voertuigen vallen, opgenomen in onderstaande Tabel 2.

PV (MW_p)	2030	2035
Passagier	1 403 000	1 887 000
Bestelwagen	177 000	326 000
Vrachtwagen	7 000	22 000
Bus	2 300	4 300
Totaal	1 589 300	2 239 300

Tabel 2 - Toekomstverwachting EV investeringsplan 2026-2035 plaatselijk vervoernet (gegevens Elia)

Wanneer we de assumpties voor passagiersvoertuigen vergelijken met die uit het investeringsplan 2026-2035 van Fluvius, dan stellen we inderdaad vast dat de assumptie van Elia in 2030 binnen de vork van de scenario's van Fluvius ligt, weliswaar aan de lage kant, maar dat de assumptie voor 2035 buiten de vork ligt. Onderstaande Figuur 13 verduidelijkt dit.

Figuur 13 - toekomstverwachting EV in investeringsplannen 2026-2035 Elia en Fluvius

De assumpties tussen Elia en Fluvius zijn dus nog **niet gealigneerd**. Gezien de significante impact van elektrisch laden op de piekbelasting, ook van de hogerliggende netdelen zoals de koppelpunten, ziet de Vlaamse Nutsregulator de verdere alignering tussen Elia en Fluvius hieromtrent als een belangrijke werf voor de komende maanden en jaren. Het feit dat de toekomstverwachting van Elia zich onder de vork van Fluvius situeert in 2035 vormt hierbij een aandachtspunt.

De Vlaamse Nutsregulator merkt dus op dat er nog steeds verschillen zijn tussen de beheerder van het plaatselijk vervoernet en de elektriciteitsdistributienetbeheerders in de in hun investeringsplannen opgenomen inschatting, ondanks onderlinge uitwisseling van planningsgegevens. De onderlinge

uitwisseling van planningsgegevens is mede de finaliteit van artikel 2.1.2 van het TRPV⁴⁹, op grond waarvan op de beheerder van het plaatselijk vervoernet de verplichting rust om minstens jaarlijks te overleggen met de beheerders van de met zijn net gekoppelde elektriciteitsdistributienetten. De Vlaamse Nutsregulator verwacht dat de netbeheerder een investeringsplan indient waarover tijdig met de elektriciteitsdistributienetbeheerders werd afgestemd, zodat de gehanteerde prognoses voor de belasting van het net coherent zijn en de planningsgegevens op elkaar zijn afgestemd.

De Vlaamse Nutsregulator leest in het investeringsplan alvast wel een **concreet engagement** om de toekomstverwachtingen tegen het volgende investeringsplan 2028-2037 gealigneerd te hebben met Fluvius:

Beide netbeheerders zetten hun afstemmingstraject, onder andere voor macro-hypothesen op de (zeer) lange termijn, verder om tegen het volgende investeringsplan op de horizon 2027-2037 de (zeer) lange termijnnoden samen te kunnen bepalen.

De Vlaamse Nutsregulator zal het resultaat van dit afstemmingstraject beoordelen bij het volgend investeringsplan 2028-2037. In tussentijd vraagt de Vlaamse Nutsregulator om ten gepaste tijde op de hoogte te worden van de evolutie binnen dit traject.

Op vlak van **industrie** heeft Elia voor zijn directe klanten (t.t.z. de netgebruikers rechtstreeks aangesloten op het plaatselijk vervoernet) een relatief nauw contact met geïntegreerde planningsprocessen, die ook nog verder in evolutie zijn⁵⁰. De plannen van bedrijven op **middenspanning** bleven lange tijd wat meer onder de radar, maar vormen in het licht van de elektrificatie ook een steeds belangrijker aandachtspunt. Om een beter zicht te krijgen op de toekomstverwachtingen van deze netgebruikers lanceerden Elia en Fluvius samen het project **EnergieGrip**. Het project wordt toegelicht in het investeringsplan. De Vlaamse Nutsregulator vindt de gehanteerde insteek binnen de desktopstudie interessant en kijkt met interesse uit naar de verdere toetsing van de resultaten uit de desktopstudie aan de hand van concrete cases. Ondanks het nauwere contact van Elia met zijn **directe klanten op het plaatselijk vervoernet**, ziet de Vlaamse Nutsregulator hier toch ook een **grote uitdaging qua toekomstverwachtingen**, gezien de uiteenlopende visies omtrent de macro hypothesen onder stakeholders, zoals recent nog bleek tijdens de publieke consultatie betreffende de scenario's voor de 10-jaar federale netwerkontwikkelingsplannen voor de transmissienetwerken elektriciteit⁵¹. Het investeringsplan 2026-2035 gaat uit van 13,1 TWh extra verbruik in 2030 ten opzichte van vandaag, oplopend tot 22,9 TWh in 2035, voor algemeen industrieel verbruik inclusief datacenters.

De Vlaamse Nutsregulator erkent dat Elia sinds het vorige investeringsplan stappen heeft gezet op vlak van alignering van de macro assumpties met de distributienetbeheerders. Het is evenwel

⁴⁹ TRPV Art. 2.1.2: *Minstens eenmaal per jaar pleegt de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet overleg met de beheerders van de met zijn net gekoppelde elektriciteitsdistributienetten over de geplande investeringen in zijn Plaatselijk Vervoernet met inbegrip van de ontwikkelingen van de centrale productie en de daaruit voortvloeiende knelpunten.*

⁵⁰ Zie bv. bespreking load management binnen werkgroep Belgian Grid (<https://www.elia.be/nl/users-group/werkgroep-belgian-grid/20241213-mee-ting>)

⁵¹ https://www.elia.be/nl/publieke-consultaties/20250718_public-consultation-on-scenarios-for-10y-federal-investment-plans-electricity-h2

duidelijk dat er nog **niet voldaan** is aan de voorwaarde uit de beslissing bij het vorige investeringsplan 2023-2032, zoals Elia ook zelf aangeeft in zijn huidig investeringsplan 2026-2035:

Beide netbeheerders zetten hun afstemmingstraject, onder andere voor macro-hypothesen op de (zeer) lange termijn, verder om tegen het volgende investeringsplan op de horizon 2027-2037 de (zeer) lange termijnnoten samen te kunnen bepalen. Hierin zullen in principe een hernieuwd zicht op het Vlaams beleid in rekening kunnen worden genomen via het vernieuwde Vlaams Energie- en Klimaatplan.

Zoals eerder ook al aangehaald in reacties van de Vlaamse Nutsregulator op de publieke raadpleging van Elia met betrekking tot de scenario's voor het 10-jaar federale ontwikkelingsplan voor het transmissienetwerk elektriciteit (task force Multi-Energy Scenario's)⁵², en op de publieke raadpleging over de taskforce 'Local Redistribution of Injections and Offtakes (LRIO)'⁵³, moedigt de Vlaamse Nutsregulator Elia aan om in de toekomst nauw samen te werken met de distributienetbeheerders. Voor een aantal aspecten zijn de distributienetbeheerders immers bij uitstek de referentie vanuit de kennis van hun net en de erop geconnecteerde netgebruikers.

Methodologie

Wat betreft de gehanteerde **methodologieën** voor het strooien van de macro hypothesen over het net en de impactsanalyse op het net, stelt het investeringsplan dat hier ook uitwisseling rond gelopen is:

Naast afstemmingsoefeningen in het kader van het bepalen van de macro-hypothesen, hebben Elia en Fluvius ook uitgewisseld rond ontwikkelingsmethodologieën en rond de meer lokale hypothesen (strooiing, impactanalyses, ...).

Deze aspecten kwamen ook aan bod op de gezamenlijke toelichting van Elia en Fluvius op 11 juni 2025, toen de netbeheerders onder meer dit afstemmingstraject hebben uiteengezet aan de Vlaamse Nutsregulator.

Het investeringsplan geeft aan dat de **strooiing** of lokale redistributie van de macro hypothesen momenteel op een andere manier gebeurt in de respectievelijke methodologieën van Elia en Fluvius:

Specifiek bij de doorvertaling van de macro-hypothesen naar effectieve netbelasting identificeerden Elia en Fluvius een verschil bij de invloed van het laadgedrag van elektrische voertuigen. Waar Elia, omwille van het hoog niveau van impactcumulatie van netgebruikers op zijn net, de macro-hypothesen strooit over zijn net via een profiel-gebaseerde aanpak gecombineerd met een lokaal potentieel voor afname en injectie, is kant Fluvius een meer bottom-up benadering vereist om een nauwkeurige inschatting te maken van de impact op de assets in het laagspanningsnet.

In de context van deze strooiing lijkt het de Vlaamse Nutsregulator zeer zinvol om de distributienetbeheerders actief te betrekken bij de verdere evolutie van het proces. Fluvius bijvoorbeeld beschikt over een digital twin van zijn distributienet en is hierdoor in staat om voor een aantal types van verbruik (bv. elektrische voertuigen, warmtepompen) en productie (bv. zonnepanelen) zeer gericht te strooien. Dit vertaalt zich ook naar een nog gerichtere aanpak hogerop in het net, in eerste instantie de koppelpunten met het Elia-net. Door hier gebruik van te maken kan de lokale redistributie ook voor

⁵² <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2025-13>

⁵³ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2025-24>

het Elia-net, in eerste instantie op niveau van de koppelpunten, zo gericht mogelijk gebeuren voor deze types van verbruik en productie.

Wat betreft de methodologieën voor **netberekening**, erkent de Vlaamse Nutsregulator dat die momenteel een fundamenteel andere opzet hebben bij Elia en Fluvius waardoor deze niet zomaar kunnen samen gesmolten worden tot één.

De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt in elk geval het **samenwerkingstraject** tussen Elia en Fluvius, vermeld in het investeringsplan, om de sterktes van beide benaderingen voor inschatting van de belasting op de koppelpunten te combineren⁵⁴, en moedigt Elia en Fluvius aan om hier verder concrete stappen rond te zetten.

Samenvatting

Samengevat is het zo dat, gezien de **onvolledige omzetting** van de voorwaarde van **alignering** met de distributienetbeheerders, het nodig is om deze **voorwaarde door te zetten naar het volgende investeringsplan 2028-2037**, met indiening in 2027.

2.2.3.2.2. Afstemming investeringsnoden en prioritering – wave 1, 2 en 3 op koppelpunten

Zoals aangegeven in vorige paragraaf is er nog geen volledige alignering tussen Elia en de distributienetbeheerders. Elia geeft aan dat er voor de korte termijn noden op de **koppelpunten** wel een gezamenlijke arbitrageoefening met Fluvius is gelopen. Het investeringsplan stelt:

Beide partijen hebben ook concreet samengewerkt op het bepalen van een afgestemd pakket aan noden op de koppelpunten, op de korte en (middel)lange termijn. De noden op de (zeer) lange termijn worden door beide netbeheerders verder onderzocht en afgestemd, richting het volgende investeringsplan op de horizon 2027-2037. Elia en Fluvius blijven dan ook op continue basis nauw afstemmen m.b.t. de noden aan systeem- en netontwikkeling: niet enkel voor het verder bepalen van de noden op de (zeer) lange termijn, maar ook om de vinger aan de pols te houden m.b.t. potentiële evoluties in de reeds bepaalde noden (en desgevallend de projectportefeuille in lijn te houden met deze evoluties).

Dit werd ook toegelicht aan de Vlaamse Nutsregulator op de gezamenlijke toelichting van Elia en Fluvius op 11 juni 2025. De investeringsprojecten op de koppelpunten worden gegroepeerd in verschillende investeringsgolven of “**waves**”. De waves voor investeringen op de koppelpunten werden als volgt gedefinieerd tijdens de gezamenlijke toelichting van Elia en Fluvius op 11 juni 2025:

Noodzaak geïdentificeerd om op de koppelpunten tot gezamenlijke investeringsprioriteiten te komen

Resultaat: knelpunten werden opgedeeld in 3 waves:

- *Wave 1: hoogste noodzaak om te investeren op korte termijn, beide partijen in lijn*
- *Wave 2: noodzaak om te investeren op middellange termijn, beide partijen in lijn*
- *Wave 3: investeringsnood geïdentificeerd bij één van beide partijen, nood aan alineëring op de hypotheses op langere termijn*

⁵⁴ Het investeringsplan stelt: “Momenteel loopt een samenwerkingstraject tussen Fluvius en Elia om de sterktes van beide benaderingen te combineren in een gezamenlijk model voor inschatting van de belasting op de koppelpunten.”

Het gaat hierbij niet enkel om noden omwille van een verwacht tekort aan afnamecapaciteit, die het resultaat zijn van de analyseoefening besproken in paragraaf 2.2.2.2.5 *Capaciteitsbehoefte afname*, maar tevens om injectienoden en dringende vervangingsinvesteringen, bijvoorbeeld omwille van veiligheid. De verschillende noden werden binnen de eerste twee waves onderling geprioriteerd.

Elia verduidelijkt het gevolgde proces nog als volgt in een reactie aan de Vlaamse Nutsregulator:

De korte-termijnnoden op de koppelpunten werden in overleg met Fluvius bepaald en afgestemd. Hierbij werd naast gestage groei ook grotendeels rekening gehouden met de concrete aansluitingsaanvragen. Deze studie voor identificatie van de systeemnoden werd reeds begin 2025 uitgevoerd, o.b.v. de toenmalig geldende referentiecontext en de toekomstprojecties uit de AdeqFlex 2024-2034 studie, gecombineerd met de gekende concrete aanvragen tot netaansluiting. In het plan worden echter reeds de hypothesen uit de AdeqFlex 2026-2036 studie vermeld, gezien dit op heden de nieuwe basis vormt voor de netontwikkeling en om hier transparantie over te bieden richting de stakeholders.

Voor wat betreft het traject voor het bepalen van de noden op de koppelpunten werd ook eenzelfde methodologie toegepast waarbij de noden bepaald werden o.b.v. de toekomstprojecties gecombineerd met de gekende concrete dossiers voor netaansluiting. Deze resultaten van deze oefening die werd uitgevoerd door Elia, werden hieropvolgend samengelegd met de resultaten van een gelijkaardige oefening die Fluvius heeft uitgevoerd. Zoals toegelicht in §3.2.3 volgen beide oefening een andere benadering, nl. een top-down benadering in de analyse van Elia (profiel-gebaseerd gecombineerd met een lokaal potentieel) tegenover een bottom-up benadering in de analyse van Fluvius. Beide oefeningen hebben hun sterktes voor het bepalen van noden op de koppelpunten, en het samenleggen van beide oefeningen geeft dan ook een robuuster resultaat. Op basis van deze gecombineerde inzichten werden de prioritaire investeringen op de koppelpunten, in samenspraak met Fluvius, bepaald en vastgelegd.

De Vlaamse Nutsregulator vroeg de details van deze prioriteringsoefening met verschillende waves op en beschouwt deze ook als onderdeel van het investeringsplan plaatselijk vervoernet. De door Elia aangeleverde lijst voor wave 1 bevat projecten op 38 koppelpunten, die voor wave 2 bevat projecten op 22 koppelpunten⁵⁵. De verdere inhoudelijke beoordeling is terug te vinden in de volgende paragrafen van deze beslissing.

Voor de **langere termijn** blijkt de **inschatting van de noden nog steeds sterk verschillend tussen Elia en Fluvius**. Elia detecteert op basis van haar afname analyse 19 koppelpunten met een verwachte nood in 2029 en bijkomend 46 tegen 2034 (zie paragraaf 2.2.2.2.5 *Capaciteitsbehoefte afname*).

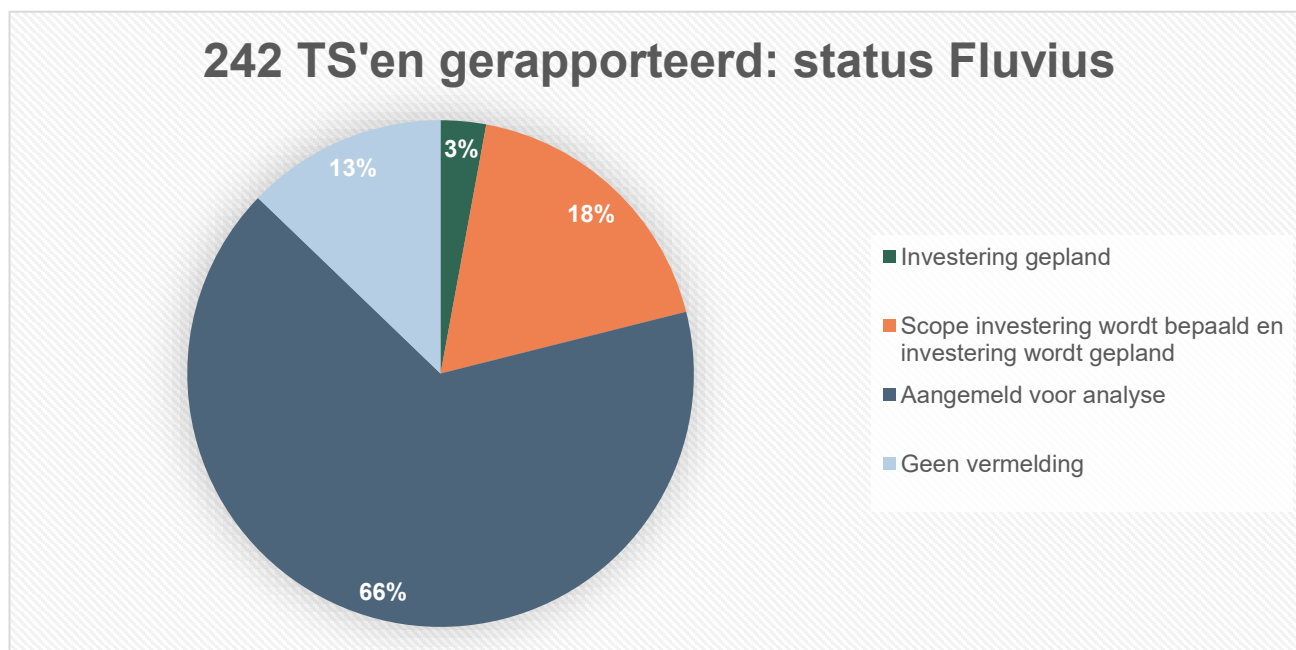
Er zijn ook (een beperkt aantal) transformaties in eigendom van Fluvius. In de analyse van Elia in haar investeringsplan plaatselijk vervoernet zijn de transformatorstations in eigendom van Fluvius volgens de terugmelding van Elia echter “*niet mee opgenomen in de oefening die enkel het net in beheer van Elia behelsde*” wegens “*transformatie in beheer en eigendom van Fluvius*”. Aangezien een transformatorstation van hoogspanning naar middenspanning een vervoersfunctie heeft, meer bepaald de transmissie van elektriciteit vanuit het net met transmissiefunctie naar het distributienet,

⁵⁵ Voor 5 van deze koppelpunten is ook al een project in wave 1 opgenomen.

maakt het volgens het begrip van de Vlaamse Nutsregulator functioneel deel uit van het plaatselijk vervoernet of het transmissienet (afhankelijk van de primaire spanning). Transformaties vanuit de hogerliggende netten op 70 kilovolt of lager maken dan ook deel uit van het plaatselijk vervoernet in het Vlaamse Gewest⁵⁶. Elia is de hiervoor de aangewezen netbeheerder⁵⁷, en staat bijgevolg in voor het beheer ervan. De Vlaamse Nutsregulator vraagt dan ook aan Elia om deze transformatorstations toe te voegen aan de analyses en investeringsprogramma in het kader van het investeringsplan plaatselijk vervoernet.

Zoals te zien op onderstaande Figuur 14, rapporteert Fluvius in zijn investeringsplan 2026-2035, op een totaal van 242 transformatorstations⁵⁸, 7 “geplande investeringen” en 44 transformatorstations waarvoor “scope investering wordt bepaald en investering wordt gepland”. Op basis van zijn toekomstverwachtingen voor 2035 en bijhorende netanalyse rapporteert Fluvius bijkomend nog 160 transformatorstations als “aangemeld voor analyse”, met andere woorden verder te bespreken met Elia. Een groot aandeel van deze door Fluvius gerapporteerde transformatorstations is gelinkt aan het al in 2028 voldaan zijn van een belastingscriterium⁵⁹, meer specifiek 5 van de 7 “geplande investeringen”, 36 van de 44 transformatorstations waarvoor “scope investering wordt bepaald en investering gepland” en 94 van 160 transformatorstations die aangeduid zijn als “aangemeld voor analyse” (m.a.w. 135 in totaal). In de tekst van zijn investeringsplan vermeldt Fluvius wel een nog iets lagere inschatting, in vergelijking met de hierboven vermelde “aanmeldingen voor analyse”, namelijk dat “*binnen de tien jaar maatregelen nodig zijn voor ongeveer de helft van de koppelpunten*”, wat nog steeds een zeer hoge investeringsnood betekent.

Hier ligt dus alleszins nog een **grote aligneringswerf** voor Elia en de distributienetbeheerders.

Figuur 14 - Status 242 gerapporteerde transformatorstations in investeringsplan 2026-2035 Fluvius

⁵⁶ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/besl-2024-34>

⁵⁷ Met ingang van 1 januari 2026 is Elia Transmission Belgium opnieuw voorwaardelijk aangewezen voor 12 jaar bij beslissing van de Vlaamse Nutsregulator van 19 december 2025 (BESL-2025-143).

⁵⁸ Waaronder een beperkt aantal in eigendom van Fluvius zelf. Deze zijn dus niet opgenomen in het investeringsplan van Elia.

⁵⁹ Verwachte belasting van $\geq 80\%$ in N situatie of een belasting van $\geq 100\%$ in N-1 situatie, conform MEDE-2024-07.

Over de investeringen op het **hogerliggende net**, i.e. het gewestelijke plaatselijk vervoernet en het federale transmissienet, is er minder intense afstemming tussen de netbeheerders. Dit is op zich niet onlogisch gezien het vermaasde karakter van dit net, waar de expertise uiteraard specifiek bij Elia zit. Elia onderzoekt bij versterkingen van koppelpunten de capaciteit van het bovenliggende net, om te vermijden dat de bijkomende capaciteit van versterkingen op koppelpunten niet volledig benut zou kunnen worden. Investerings op beide niveaus worden dan gealigneerd in de tijd waar mogelijk. Gezien het belang van het bovenliggende net op de distributienetten, en de minder actieve betrokkenheid van de distributienetbeheerders bij deze netontwikkeling, is het van belang dat de assumpties gealigneerd zijn (zie paragraaf 2.2.3.2.1) en dat de methodologie voor allocatie van capaciteit toe laat dat de distributienetten zich kunnen ontwikkelen om hun rol in het elektrisch systeem te blijven spelen (zie paragraaf 2.2.2.2.6).

2.2.3.2.3. Alignering van planningspunten

Met planningspunt bedoelen we het (aggregatie)niveau waarop de toekomstverwachtingen worden bepaald en dat als basis dient voor de toekomstige lokale netontwikkeling. Op basis van de rapportages van Elia en Fluvius blijkt dat er geen gemeenschappelijke set aan planningspunten bestaat voor de koppelpunten. Beide netbeheerders hanteren eigen definities en nomenclatuur, zoals reeds besproken in paragraaf 2.2.1.1 *Het plaatselijk vervoernet binnen het elektrisch systeem* van deze beslissing.

De Vlaamse Nutsregulator begrijpt dat er verschillende niveaus bestaan om naar de koppelingen tussen het Elia-net en het Fluvius-net te kijken, afhankelijk van de invalshoek van de analyse. Voor eventuele capaciteitsbeperkingen op het hogerliggende net hanteert Elia bijvoorbeeld iets ruimere blik ten opzichte van de capaciteit van de transformatoren. Dit is niet onlogisch aangezien bijvoorbeeld twee aangrenzende koppelpunten uit één bron van het hogerliggende net gevoed kunnen worden. De analyse van het hogerliggende net vereist dan maar één planningspunt, terwijl de transformatiecapaciteit wel afzonderlijk geanalyseerd moet worden.

Voor de definitie van de planningspunten voor de koppelpunten gaf Elia in een antwoord op vraag voor informatie hieromtrent van de Vlaamse Nutsregulator aan dat er een grote diversiteit aan situaties bestaat binnen het net:

Uitgaande van de standaarduitbating van de middenspanningscabines in een bepaald onderstation worden planningspunten of koppelpunten vastgelegd uitgaande van de mogelijke N-1 – situaties die kunnen optreden en dimensionerend zijn voor de TFO-capaciteit. Het aantal configuraties en uitbatingswijzen voor middenspanningscabines is groot, waardoor er per onderstation nagegaan moet worden welke koppelpunten er gedefinieerd moeten worden.

Aangezien het net op het niveau van koppelpunten typisch gedimensioneerd wordt volgens een N-1 concept, werkt Elia met koppels transformatoren om een planningspunt te definiëren. Een transformatorstation met twee transformatoren vormt dan één planningspunt. Een transformatorstation met drie transformatoren waarvan één gemeenschappelijke reserve transformator, resulteert in twee planningspunten.

Elia geeft aan dat Fluvius de evoluties bezorgt per koppelpunt zoals deze gedefinieerd zijn door Elia. In de rapportage over transformatorstations rapporteert Fluvius echter typisch over het gehele transformatorstation (cf. “Fluvius TS” in Figuur 3 hogerop), terwijl Elia wel degelijk met meerdere

planningspunten werkt in zijn analyses, gebaseerd op koppels transformatoren, en ook op deze basis rapporteert (cf. “Elia koppelpunt 1” en “Elia koppelpunt 2” in Figuur 3 hogerop).

De Vlaamse Nutsregulator vindt het opvallend dat de rapportages van Elia en Fluvius niet op een gemeenschappelijke lijst met planningspunten zijn gebaseerd. Het gaat hierbij niet enkel om loutere naamgeving, maar ook om andere definities van planningspunten binnen eenzelfde transformatorstation. Afgestemde planningspunten en nomenclatuur lijkt de Vlaamse Nutsregulator nochtans een belangrijke voorwaarde voor de gemeenschappelijke analyses in kader van netontwikkeling.

De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat de informatie over koppelpunten en de resultaten van verschillende analyses op deze koppelpunten die hem vanuit enerzijds Elia en anderzijds vanuit Fluvius worden aangeleverd, gefragmenteerd is waardoor er moeilijk een eenduidig, consistent overzicht van gemaakt kan worden.

2.2.3.2.4. Conclusie

Er is in het investeringsplan 2026-2035 nog **niet voldaan** aan de voorwaarde uit de beslissing bij het vorige investeringsplan 2023-2032 rond alignering met de distributienetbeheerders. Gezien de **onvolledige omzetting** hiervan is het nodig om deze **voorwaarde door te zetten naar het volgende investeringsplan 2028-2037**, met indiening in 2027. De Vlaamse Nutsregulator verwacht dat de assumpties rond toekomstverwachtingen en methodologieën in dat investeringsplan gealigneerd zijn met de distributienetbeheerders, op de tijdshorizon van dat investeringsplan.

Het lijkt de Vlaamse Nutsregulator verder aangewezen om **met Fluvius tot een beter afgestemde set aan planningspunten** te komen.

2.2.4. Methodiek voor vertaling van noden naar investeringen

2.2.4.1. Vereiste inhoud

5. *Beschrijving van de toegepaste methodiek voor ontwikkeling van het net, met name het proces voor het ontstaan van noden en de vertaling ervan naar investeringsprojecten, met o.a.*

a. *Toelichting van portefeuillebeheer: principes, methodiek en kwalitatieve beschrijving van de beperkingen;*

b. *Toelichting van de investeringsstrategie.*

2.2.4.2. Analyse en beoordeling

Het investeringsplan beschrijft algemeen gezien kwalitatief duidelijk en uitgebreid de principes die Elia hanteert bij de **ontwikkeling van het net**. De individuele projecten worden ook toegelicht. Uit analyse van de concrete projecten blijkt dat Elia de netontwikkeling vanuit een **voldoende breed perspectief** bekijkt met een blik op de lange termijn. Sommige projecten op de iets kortere termijn passen hierbij al in een breder plan van aanpak dat zich verder uitrolt in de toekomst.

De definitie door Elia van de **project statussen** en de bijhorende implicaties, vindt de Vlaamse Nutsregulator wel voor verduidelijking vatbaar. Het investeringsplan bevat volgende beschrijving van de statussen:

- *Uitgevoerd: de investering werd uitgevoerd.*
- *In uitvoering: het project bevindt zich in de uitvoeringsfase; financiële engagements zijn aangegaan (bestellingen, realisatie ...).*
- *Beslist: het project is goedgekeurd; de studies kunnen aanvangen, financiële engagements kunnen aangegaan worden maar de werf is nog niet opgestart en het materieel is nog niet gefabriceerd.*
- *Gepland: het project werd reeds gepland met een vastgelegde scope. Over de effectieve uitvoering van het project zal later beslist worden, als de voorziene evolutie wordt bevestigd.*
- *In studie: de geplande oplossing moet nog worden bevestigd.*
- *Uitgesteld: de datum voor realisatie van het project is uitgesteld.*
- *Geannuleerd: Project werd geannuleerd. De reden is project specifiek.*

Veel projecten in het investeringsplan hebben de status '**in studie**'. Om meer duidelijkheid te krijgen omtrent de implicaties bij deze status, stelde de Vlaamse Nutsregulator een aantal bijkomende vragen. Uit de reactie van Elia blijkt dat de projecten in het investeringsplan met status 'in studie' high-level wel degelijk al relatief duidelijk uitgewerkt zijn⁶⁰. Elia geeft aan dat al deze projecten in het investeringsplan niet alleen een bevestigde nood hebben, maar dat er ook al een high-level netscope, met andere woorden de toekomstige netconfiguratie, is bepaald. De projecten zijn aldus ook opgenomen in het referentienet van Elia vanaf het moment van de ingeschatte realisatie (indienststellingsdatum). Het referentienet is het elektrische net zoals het verwacht zal evolueren op basis van de infrastructuurprojecten die op zijn minst de status 'in studie' hebben. Dit referentienet speelt niet alleen een belangrijke rol in de netontwikkeling, maar eveneens in het aansluitingsproces voor (kandidaat-)netgebruikers die (bijkomende) capaciteit nodig hebben.

Elia geeft in zijn reactie aan de Vlaamse Nutsregulator wel aan dat bij verdere detailuitwerking van de projecten nog wijzigingen kunnen optreden:

"Projecten met status "In studie" zijn projecten waar de nood reeds bevestigd werd, maar waar de (detail)scope nog niet volledig vastligt. Deze detailscope omvat niet enkel de high-level netscope (i.e. de toekomstige netconfiguratie) maar ook de lokale scope (vb. dienen er masten versterkt of vervangen te worden bij het plaatsen van HTLS-geleiders op bestaande luchtlijnen, dienen er wegeniswerken plaats te vinden, moeten afsluitingen van het onderstation vernieuwd worden, dienen gebouwen deels gerenoveerd te worden, ...)."

"Voor elk project dat wordt opgenomen in het investeringsplan, werd reeds een high-level netscope gedefinieerd. Deze dient verder uitgewerkt te worden aan de hand van de detailscope. Er dient hierbij opgemerkt te worden dat de high-level netscope nog onderhevig blijft aan mogelijke aanpassingen zolang de detailscope niet vastgelegd werd. Dit kan zijn in functie van uitwerking van de detailscope (vb. de initieel voorgelegde high-level scope blijkt niet één-op-één mogelijk na diepgaandere analyse) of in functie van een wijzigende context (vb. sterke stijging van de lokale aansluitingsaanvragen leidt tot een nood om de scope te herzien)."

"Alle projecten zoals opgenomen in het investeringsplan hebben een gedefinieerde high-level netscope, en zijn aldus opgenomen in het referentienet. Tot het moment van vastleggen van ook de detailscope (na diepgaande analyse), blijft deze echter potentieel onderhevig aan mogelijke wijzigingen. Bij overgang naar

⁶⁰ Anders dan in het investeringsplan van Fluvius, waar "in studie" eerder betekent dat de investeringsnood nog wordt onderzocht.

de status ‘gepland’, waarbij de detailscope wordt vastgelegd, zal zo dus ook de high-level netscope finaal vastgelegd zijn.”

Projecten met status ‘in studie’ worden over de opeenvolgende investeringsplannen heen structureel behandeld. Als ze om één of andere reden bijvoorbeeld toch niet door gaan, dan wordt dit transparant vermeld via de status ‘geannuleerd’.

Elia geeft in zijn reactie verder duidelijk aan dat het zich engageert om een oplossing uit te werken voor de geïdentificeerde noden binnen de projecten ‘in studie’.

De status ‘gepland’ verduidelijkt Elia in zijn reactie als volgt:

De status “Gepland” wordt meegegeven aan een project waarbij de (detail-)scope werd vastgelegd. Dit wil zeggen: voor deze projecten werd de nood bevestigd (o.b.v. langetermijnsvooruitzichten, klantaanvragen, ...). De netstudies zijn met andere woorden reeds achter de rug, een toekomstig single line diagram op netniveau is bepaald. Bijkomend werd ook reeds in meer detail de scope van het project vastgelegd, waarbij on site wordt nagegaan welke additionele werken lokaal nodig zijn (vb. bepaalde wegeniswerken, gebouwherstellingen, ...). Hierna is de omvang van de werken gekend, en kan een eerste, zeer indicatief idee verkregen worden van de timing van de werken. Deze timing blijft echter zeer indicatief, aangezien veel factoren deze nog kunnen beïnvloeden (verkrijgen van vergunningen, verkrijgen van snijdingen, levering materialen, ...). Op dit moment is tevens nog geen scenario der werken opgesteld en afgestemd. Bij een status “gepland” is de detailengineering nog niet uitgevoerd (zie later).

Na het vastleggen van de detailscope, worden eerst de nodige voorstudies uitgevoerd (welke types beveiligingen zullen moeten uitgewerkt, hoe zal de inplanting van de post ongeveer moeten worden voorzien, ...). Uit deze voorstudies volgt tevens het lokale single line diagram (met veel meer detail dan het SLD op netniveau, i.e. hierop worden de belangrijke hoogspanningstoestellen voor beveiligingen etc. ook vermeld). Hierbovenop wordt ook een scenario der werken opgesteld, en worden de nodige snijdingen ingepland (in functie van dit scenario der werken). Op basis hiervan kan een veel gerichtere timing voor realisatie worden ingeschat, die in principe enkel nog functie is van het verkrijgen van de vergunningen, het leveren van materiaal, en onvoorziene situaties (vb. problemen tijdens design, blokkerende elementen tijdens de werffase, onmogelijkheid om het net te snijden op de geplande momenten door onvoorziene omstandigheden, ...). Hieropvolgend worden de “finale investeringsbeslissing” genomen: op dit moment zijn budgetten en timings voldoende nauwkeurig ingeschat, en de risico’s voldoende geïdentificeerd, om een voldoende geïnformeerde (finale) beslissing te nemen over investering in het project, met de vastgelegde scope, budget en scenario der werken. Het project evolueert na de status “beslist”.

Na deze “final investment decision” (FID) wordt het design uitgewerkt. Hieronder valt dan ook de detailengineering. Het zijn deze designstudies waarnaar wordt verwezen bij de status “beslist”. O.b.v. dit design kunnen de vergunningen worden aangevraagd voor het opstarten van de werken. De FID is tevens een belangrijke milestone om financiële engagementen aan te kunnen gaan, i.e. belangrijke CAPEX-uitgaven (aankoop materialen, vastleggen aannemers, ...) kunnen vanaf dit moment worden gelanceerd.

Finaal zal de werf opstarten na verkrijgen van de vergunningen.

Elia geeft aan dat haar manier van werken toelaat om te anticiperen op het verschil in doorlooptijden van netinvesteringen enerzijds, en investeringen kant netgebruiker anderzijds, waar in het investeringsplan ook naar verwezen wordt: “Deze ontwikkelingen dienen doorgaans reeds proactief te worden opgestart voorafgaand aan de effectieve aansluitingsaanvragen van kandidaat netgebruikers. De tijd die nodig is voor de aanleg van de vereiste infrastructuur en de termijnen voor het verkrijgen van

vergunningen zijn immers vaak niet verenigbaar met de gevraagde uitvoeringstermijnen". Elia verduidelijkt dit nog in haar reactie:

Hierin is het aspect van de finale investeringsbeslissing belangrijk. Tot dit moment kan een project nog worden stopgezet (bijvoorbeeld indien blijkt dat de nood zich toch niet voordoet – bijvoorbeeld indien een klant zijn aansluiting wijzigt, of indien i.f.v. verdere evoluties het project met de vastgelegde scope niet meer het juiste blijkt, en er een nieuw project met een andere scope dient te worden opgestart om de geëvolueerde noden te dekken). Na deze finale investeringsbeslissing is dit niet meer (zomaar) mogelijk: financiële engagements zijn aangegaan, belangrijke bestellingen zijn geplaatst.

Dit is niet in contradictie met het feit dat projecten reeds proactief opgestart worden, het tegendeel is zelfs waar: een proactieve aanpak heeft als consequentie dat de kans bestaat dat projecten in een latere fase nog worden stopgezet. Immers, projecten dienen reeds vroeger, onder meer onzekerheid, te worden opgestart. Dit heeft tot gevolg dat deze hogere onzekerheid ertoe kan leiden dat de nood niet meer aanwezig is op het moment dat voor dit project een finale investeringsbeslissing moet worden genomen. Desondanks laat deze aanpak toe om reeds het volledige proces tot aan een finale investeringsbeslissing voor te bereiden (netstudies, uitwerken en vastleggen van de scope, definiëren van het scenario der werken, ...). Dit proces kader volledig binnen het dynamisch beheer van de projectportefeuille, zoals toegelicht in hoofdstuk 2.4.4.

De status '**uitgesteld**' verduidelijkt Elia tenslotte nog als volgt:

De status "Uitgesteld" geldt voor projecten waarvan de realisatie in een voorgaand investeringsplan binnen de 10-jaren horizon van dat vorige plan vielen, en inmiddels richting het volgende investeringsplan werden uitgesteld (vb. door een sterk achteruitgeschoven nood), waarbij de realisatie nu valt buiten de 10-jaren horizon van dit nieuwe plan. Het zou echter foutief zijn te zeggen dat dergelijk project werd geannuleerd, daarom krijgt het de status "Uitgesteld" mee. Het gaat dus om alle types projecten (ongeacht hun status) die binnen dergelijke situatie vallen.

De Vlaamse Nutsregulator vraagt om bovenstaande **verduidelijking over de statussen te verwerken in het investeringsplan**, omwille van de transparantie naar de stakeholders.

De **indienststellingsdatum** wordt in het investeringsplan consequent ingevuld voor de projecten 2025-2028 (Y+3), maar voor 2029-2035 (Y+10) enkel voor projecten die al status "beslist" hebben. Dit is in lijn met het vorige investeringsplan 2023-2032 en om die reden in het voorafgaande traject voor dit investeringsplan 2026-2035 ook zo opgenomen in het rapporteringsmodel⁶¹.

De Vlaamse Nutsregulator stelt bij zijn analyse vast dat er nood is aan meer transparantie rond de verwachte uitvoeringsdatum van de concrete projecten. Ook Fluvius vraagt in een consultatiereactie om meer transparantie en om "*waar mogelijk een verwachte uitvoeringsdatum te voorzien*".

Voor 2029-2035 (Y+10) blijkt slechts een kleine minderheid van de projecten reeds de status 'beslist' te hebben. Heel veel projecten hebben de status 'in studie'. Uit bovenstaande bespreking blijkt evenwel dat deze status al een belangrijke mijlpaal is met onder meer de link met het referentienet. De Vlaamse Nutsregulator vroeg Elia om hem de verwachte dienststellingsdata te bezorgen. Elia vulde deze data aan voor alle projecten die niet "ter info" in het investeringsplan zijn opgenomen (de projecten "ter info" maken deel uit van het federale transmissienet). Elia benadrukte bij de aanlevering van de termijnen voor Y+10 het indicatieve karakter van deze termijnen:

⁶¹ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/mede-2025-03>

“Elia wenst er wel op te wijzen dat dit slechts indicatieve timings zijn, en dat deze dus geen engagement betreffen naar timing van realisatie van deze projecten. Deze zijn immers onderhevig aan allerhande onzekere factoren, zoals een nog nader te bepalen detailscope, duurtijd voor het verkrijgen van vergunningen, de mogelijkheden tot inplannen van de nodige snijdingen, ...”

In de tabellen van het federale ontwikkelingsplan⁶² worden hiervoor ook termijnen opgegeven, zelfs voor projecten tot 2034 met status ‘in studie’. De Vlaamse Nutsregulator beschouwt de verwachte indienststellingsdatum zelf ook als niet-confidentiële data. De Vlaamse Nutsregulator wijst verder nog op de bepalingen in artikel 51 van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn⁶³, waarin sprake is van “een tijdschema voor alle investeringsprojecten” voor het “tienjarig investeringsplan” (zie ook paragraaf 1.2 Wettelijk kader van deze beslissing).

De Vlaamse Nutsregulator vraagt dan ook om **voor elk investeringsproject** dat niet “ter info” is vermeld, de **indienststellingsdatum aan te vullen in het publieke investeringsplan**⁶⁴.

De Vlaamse Nutsregulator stelde verder vast dat de door Elia gerapporteerde **indienststellingsdatum** niet altijd overeenstemt met de datum van de indienstname van het laatste betrokken netelement. Een project kan naast de netgerelateerde investeringen soms ook nog kleine, niet-netgerelateerde werken omvatten die worden uitgevoerd in de uitloop van het project, zoals het egaliseren van het terrein of het vernieuwen van een omheining in het onderstation. De indienststellingsdatum van het project, zoals momenteel vermeld in het investeringsplan, kan hierdoor bijvoorbeeld pakweg een jaar later zijn dan het jaar van de indienstname van het laatste betrokken netelement. Hoewel de Vlaamse Nutsregulator de zin van de finale einddatum van het volledige project erkent in het kader van projectbeheer, vindt hij deze datum in het kader van netontwikkeling minder zinvol. De **indienststellingdatum van het laatste betrokken netelement** lijkt hier zinvoller, zeker ook gezien de link met het referentienet.

Zoals aangegeven in paragraaf 2.2.2.2.5 *Capaciteitsbehoefte afname* van deze beslissing identificeert Elia in haar analyse **19 koppelpunten met een verwachte nood in 2029**, en bijkomend **46 koppelpunten met een verwachte nood in 2034** (in totaal dus 65 koppelpunten tegen 2034).

Om de totale investeringsnood te bepalen dienen deze verwachte noden aangevuld te worden met andere noden, bijvoorbeeld uit injectie of wegens een dringende vervangingsnood. Op basis van de alle noden heeft Elia in samenspraak met Fluvius wave 1 en wave 2 bepaald. Elia rapporteerde deze aan de Vlaamse Nutsregulator in dezelfde analyse file. De door Elia aangeleverde lijst voor wave 1 bevat projecten op 38 koppelpunten, die voor wave 2 bevat projecten op 22 koppelpunten⁶⁵.

⁶² Meest recente update: https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/infra-and-projects/investment-plans/federal-development-plan-2024-2034/202506_opvolgingsrapport-federaal-ontwikkelingsplan-2024-2034.pdf

⁶³ Richtl. (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, *Pb.L.* 14 juni 2019, 158.

⁶⁴ Aangezien Elia voor de projecten voor 2025-2028 (Y+3) ook gewoon de indienststellingsdatum vermeldt voor alle projecten, is de Vlaamse Nutsregulator daarnaast voorstander om dit voor de projecten 2029-2035 vermeld als “ter info” ook informatief op te nemen in het investeringsplan. Zo leert het federale ontwikkelingsplan ons bijvoorbeeld dat het project van een bijkomende 150/MV transformator in Ketenisse twee jaar is uitgesteld van 2028 naar 2030. Hoewel dit project ook “ter info” is opgenomen in het investeringsplan plaatselijk vervoernet, is dergelijke evolutie vandaag dus niet transparant in het investeringsplan plaatselijk vervoernet.

⁶⁵ Voor 5 van deze koppelpunten is ook al een project in wave 1 opgenomen.

De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat verschillende koppelpunten met een verwachte nood in 2029 nog geen deel uit maken van wave 1 of wave 2. Voor een aantal koppelpunten is er een opmerking toegevoegd, bijvoorbeeld dat er verdere studie nodig is om deze nood te bevestigen. Voor andere koppelpunten is er geen opmerking vermeld. Gevraagd naar de verklaring hiervoor, geeft Elia volgende toelichting:

Dit betreft koppelpunten waarvoor een nood zich kan stellen op middellange termijn, maar die nog bevestigd dient te worden of die minder hoog ingeschat wordt als de noden voor de koppelpunten die zich momenteel in Wave 1 & 2 bevinden. De koppelpunten binnen Wave 1 & 2 betreffen koppelpunten waarover Elia en Fluvius akkoord zijn dat de investeringstrigger aanwezig is op deze termijnen.

Anderzijds stelt de Vlaamse Nutsregulator vast dat er verschillende koppelpunten zonder “verwachte nood” in de afname analyse, wel opgenomen zijn in wave 1 of 2 met een “nood” op vlak van afname (m.a.w. doelend op een capaciteitsissue voor afname). De gerapporteerde noden in beide lijsten zijn dus niet consistent. Gevraagd naar de verklaring hiervoor, geeft Elia aan dat dit kan voortkomen uit bijkomende informatie betreffende klantdossiers in het Fluvius-net, die wel zijn meegenomen in de wave 1 en 2, maar dus niet in de afname analyse. De bedoeling van de afname analyse is expliciet om het gecombineerde effect van de grotere aanvragen te combineren met de gestage groei op laagspanning. De Vlaamse Nutsregulator begrijpt uit de reactie van Elia dat deze allesomvattende afname analyse dus enigszins gedateerd is, en hierdoor tegelijk eerder nog een onderschatting kan betekenen aangezien de meest recente aansluitingsaanvragen op het middenspanningsnet nog niet in rekening zijn gebracht.

Onder die interpretatie zou men wel verwachten dat er vanuit de afname analyse wel al duidelijke linken te leggen zijn naar de concrete projecten van het investeringsplan. Dat is echter niet het geval. Omdat het op basis van het investeringsplan niet (altijd) duidelijk is welke projecten een capaciteitsverhogend effect hebben op het hogerliggende net en/of de koppelpunten, vroeg de Vlaamse Nutsregulator aan Elia om dit voor elk project expliciet aan te geven. De Vlaamse Nutsregulator deed hiervoor zelf een eerste inschatting, die door Elia voor een aantal projecten op onderbouwde wijze werd gecorrigeerd in verschillende richtingen. Voor de koppelpunten vroeg de Vlaamse Nutsregulator ook om eenduidig het betrokken koppelpunt te identificeren, om een duidelijke link te kunnen leggen met de afname analyse.

Op basis van de automatische vergelijking tussen enerzijds de lijst resulterend uit de afname analyse en anderzijds de lijst met concrete projecten in het investeringsplan, kon de Vlaamse Nutsregulator voor de 19 koppelpunten met door Elia geïdentificeerde een verwachte nood afname op middenlange termijn (2029) uit de afname analyse, voor 8 koppelpunten projecten met verhoging van de transformatiecapaciteit identificeren, waarvan 2 ‘in uitvoering’ met verwachte uitvoering in 2025 en 6 ‘in studie’ met verwachte uitvoering variërend tussen 2029 en 2035. Voor 3 andere koppelpunten voorziet Elia een opmerking ter toelichting. Voor een aantal van de overige koppelpunten lijkt het investeringsplan via een project onrechtstreeks wel in een capaciteitsverhogend effect te voorzien. Voor een aantal andere is dan weer helemaal niets terug te vinden in het investeringsplan en is er ook geen opmerking ter toelichting opgenomen.

Voor de 46 koppelpunten met een verwachte nood afname op lange termijn (2034) is het beeld gelijkwaardig.

De Vlaamse Nutsregulator verwacht dat bij een analyse naar verwachte noden voor elk hieruit geïdentificeerd netelement, in dit geval de transformatiecapaciteit op de koppelpunten, een concreet project vermeld wordt of een opmerking waarom er (nog) geen concreet project is voorzien.

De Vlaamse Nutsregulator vindt het verder enigszins verbazend dat binnen de wave 1, die gedefinieerd is als knelpunten met “*hoogste noodzaak om te investeren op korte termijn, beide partijen in lijn*”, voor drie knelpunten⁶⁶ dan toch vooralsnog géén project wordt voorzien door Elia. Dit is een bewuste keuze en wordt toegelicht in voetnoot 29 van het investeringsplan:

Voor drie koppelpunten (Langerloo, Lokeren en Menen-West) werd een versterkingsnood gelinkt aan lokale (wind)productie geïdentificeerd. Gezien op deze koppelpunten op heden nog een relatief ruime marge zit op de transformatiecapaciteit, en in het licht van de vergunningsproblematieken voor windparken in Vlaanderen, worden deze netversterkingen vandaag echter nog niet gelanceerd, in afwachting van een concretere materialisatie van de nood.

De vraag stelt zich waarom deze knelpunten dan opgenomen zijn in de wave 1, waarvan gesteld wordt dat beide partijen Elia en Fluvius in lijn zijn omtrent de hoogste noodzaak om te investeren.

Uit bovenstaande bespreking blijkt dat de **vertaling van de noden naar de investeringen op de koppelpunten weinig transparant** is. De linken tussen de behoefte detectie, de (investerings)oplossingen, de afstemming met de distributienetbeheerder en de keuze van de finale projecten met bijhorende termijnen worden wel duidelijk kwalitatief besproken in het investeringsprogramma, maar de concretisering ervan is voor de Vlaamse Nutsregulator veel minder transparant.

Samengevat is er voor de Vlaamse Nutsregulator in het investeringsprogramma **niet voldaan** aan de vereiste inhoud. De Vlaamse Nutsregulator vraagt bijgevolg om de **nodige aanpassingen door te voeren** aan het investeringsprogramma, rekening houdend met de aandachtspunten uit bovenstaande analyse.

2.2.5. Geplande investeringen

2.2.5.1. Vereiste inhoud

6. Een investeringsprogramma voor vernieuwing en uitbreiding van het plaatselijk vervoernet dat de beheerder van het plaatselijk vervoernet uitvoert om aan de behoeften te voldoen, met de concreet geplande investeringen voor een periode van drie jaar en de geplande investeringen voor de lange termijnontwikkeling van het net voor een periode van tien jaar (ED 4.1.19 °2 a)),

a. Concreet geplande netinvesteringsprojecten voor een periode van drie jaar (horizon Y t.e.m. Y+3), vergezeld van;

- i. Korte beschrijving van het project;
- ii. Korte aanduiding van de nood (drijfveer) achter het project;
- iii. Nadere toelichting van de nood en het project, inclusief een toelichting van welke knelpunten in het plaatselijk vervoernet en op de koppelpunten naar het distributienet hiermee worden weggewerkt;

⁶⁶ Van de in totaal 38 koppelpunten binnen de lijst voor wave 1, zoals gerapporteerd door Elia.

- iv. *Indienststellingsstatus van het project;*
- v. *Geplande datum van indienstelling.*
- b. *Geplande netinvesteringsprojecten voor een periode van tien jaar (horizon Y+4 t.e.m. Y+10), vergezeld van;*
 - i. *Korte beschrijving van het project;*
 - ii. *Aanduiding van de nood (drijfveer) achter het project;*
 - iii. *Geplande datum van indienstelling voor projecten waar de dienststellingsstatus “beslist” betreft;*

Er zal worden aangeduid welke investeringsprojecten reeds vermeld waren in de voorgaande versie van het IPVG en welke projecten nieuwe noden betreffen.

2.2.5.2. Analyse en beoordeling

2.2.5.2.1. Concreet karakter van het investeringsplan

De geplande investeringen zijn in het investeringsplan opgedeeld in de periode 2025 tot en met 2028 enerzijds en de periode 2029 tot en met 2035 anderzijds. Dit is in lijn met de opzet van het Energiedecreet en het hieruit afgeleide rapporteringsmodel.

Het Energiedecreet spreekt over “geplande investeringen” voor de tijdshorizon Y+10 en over “concreet geplande investeringen” voor Y+3. De Vlaamse Nutsregulator kan dan ook niet akkoord gaan met de titel van paragraaf 2.1.3 van het investeringsplan, waarin sprake is van een “indicatief investeringsplan”:

2.1.3 Opstellen van een indicatief investeringsplan voor het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit

Het **investeringsplan dient concreet genoeg te zijn**, zeker wat betreft de korte termijn. De Vlaamse Nutsregulator vraagt Elia dan om dit indicatief karakter te verwijderen.

Om dezelfde reden vraagt de Vlaamse Nutsregulator om paragraaf 2.4.4 van het investeringsplan te herwerken in lijn met de basisbepalingen van het Energiedecreet. Deze paragraaf bevat volgende “globale disclaimer” met betrekking de investeringstermijnen:

Met betrekking tot voorliggend investeringsplan geldt de globale disclaimer dat de planning van de projecten waarvan sprake in het voorliggende investeringsplan streefdata vermeldt. Deze data gelden niettemin ten indicatieve titel. Deze planning kan inderdaad beïnvloed worden door, onder andere, de data waarop de vergunningen worden verkregen die noodzakelijk zijn voor de realisatie van de projecten, de financieringsvoorwaarden aangeboden door het regulatoire kader ten opzichte van de marktomstandigheden, de beschikbare middelen, de capaciteit van de toeleveringsketen, evenals door wijzigingen op het niveau van het wettelijke kader. Elia is onderworpen aan deze en ook andere factoren, zodat deze in staat is om de planning van dit investeringsplan te herzien in functie van deze wijzigingen en toekenningsdata.

Hoewel de Vlaamse Nutsregulator begrijpt dat een planning niet in steen gebeiteld is en onderhevig kan zijn aan onverwachte omstandigheden, ziet het bovenstaande “globale disclaimer” als te vrijblijvend rekening houdend met de bepalingen van het Energiedecreet. De Vlaamse Nutsregulator leest deze bezorgdheid ook in de consultatiereacties van FEBEG en Fluvius.

De Vlaamse Nutsregulator analyseerde de **concrete projecten** uit het investeringsplan. De projecten 2026-2028 zijn, naast hun opname in tabelvorm, voorzien van een bijkomende toelichting in het investeringsplan zelf. Dit is zeker nuttig en laat toe om de investeringsprojecten beter in te schatten. Uit deze toelichtingen blijkt dat Elia haar netontwikkeling breed bekijkt voor gehele delen van het net, met een blik op de langere termijn netontwikkeling⁶⁷. Hoewel de toelichtingen over het algemeen zeker extra context verschaffen, kunnen sommige toelichtingen nog iets duidelijker op het vlak van de link met de exacte inhoud van de concrete projecten die eronder vallen⁶⁸. Op basis van de analyse door de Vlaamse Nutsregulator bleek na afstemming met Elia dat een **aantal kleine aanpassingen** (correcties en verduidelijkingen) dienen aangebracht te worden aan het investeringsplan. De aanpassingen zijn opgenomen in bijlage bij deze beslissing.

2.2.5.2.2. Investeringstempo

Rekening houdend met de kleine aanpassingen uit de vorige paragraaf telt het investeringsplan nog 33 gerealiseerde projecten voor de periode 2022-2025, 65 geplande projecten voor de periode 2025-2028 en 213 voor de periode 2029-2035.

Onderstaande Tabel 3 bevat een vergelijking van het aantal projecten opgenomen in het voorliggende investeringsplan 2026-2035 en het vorige investeringsplan 2023-2032.

Beschouwde periode	Bron	Projecten (#)	Projecten (#/jaar)
2021 - 2022 gerealiseerd	IP 23-32	15	7,5
2022 – 2025 gepland	IP 23-32	61	15,3
2026 – 2032 gepland	IP 23-32	149	21,3
2022 – 2025 gerealiseerd*	IP 26-35	33	11,0
2025 – 2028 gepland**	IP 26-35	65	18,6
2029 - 2035 gepland	IP 26-35	213	30,4
* deels 2022 en 2025 m.a.w. 3 lopende jaren			
** deels 2025			

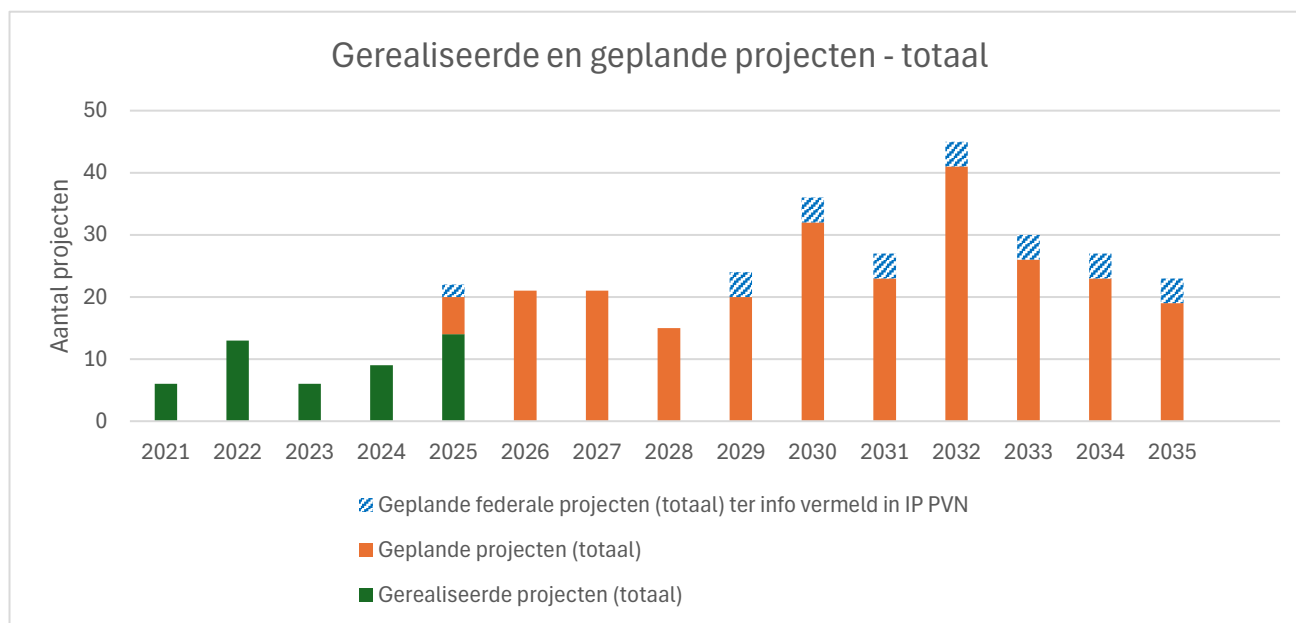
Tabel 3 - Aantal projecten opgenomen in investeringsplan 2026-2035 en 2023-2032 ("IP" afkorting van investeringsplan)

We zien een verhoging van het aantal geplande projecten ten opzichte van het vorige investeringsplan, zowel wat betreft de korte termijn (Y+3, 2026-2028) als de langere termijn (Y+10, 2029-2035).

⁶⁷ Hiermee doet de Vlaamse Nutsregulator voor alle duidelijkheid geen uitspraak over de uitvoeringstermijnen gekoppeld aan deze netontwikkeling.

⁶⁸ Eén toelichting beschrijft typisch de netontwikkelingsevolutie van een breed netgebied, waaronder vaak meerdere concrete projecten vallen.

De grafiek in onderstaande Figuur 15 toont de gerealiseerde projecten, zoals gerapporteerd in de investeringsplannen 2023-2032 en 2026-2035, en de geplande projecten zoals gerapporteerd in het investeringsplan 2026-2035⁶⁹, op jaarbasis tot 2035. Ook in deze grafiek is een opschaling van het aantal (geplande) projecten terug te zien.

Figuur 15 - Aantal gerealiseerde en geplande projecten in investeringsplannen plaatselijk vervoernet op jaarbasis

Elia geeft aan dat het de voorbije jaren reeds maatregelen heeft genomen om het investeringstempo op te schalen, en dat zij het ingediende investeringsplan als realistisch beschouwt: *“Elia schat de vermelde projecten als haalbaar in, op basis van de vandaag beschikbare informatie (totaal aantal gekende noden, vooruitzichten op stijgende toelevercapaciteit van materialen, vooruitzichten op aanwerving (technische) profielen voor realiseren van de projecten, ...”*. Elia geeft in een reactie aan dat het werk maakt van een “significante stijging” van toelevercapaciteit voor kritieke materialen (*“vb. het aantal transformatoren dat per jaar aan Elia geleverd kan worden gaat maal 4”*) en personeelsmiddelen (*“het aantal kritieke functies voor het realiseren van infrastructuurprojecten groeit in de komende jaren aan met minstens 60%”*). Daarnaast zet Elia in op het diversifiëren van zijn aanvoerketen door het aanspreken van niet-Europese leveranciers.

Ondanks deze versterkingen geeft Elia aan dat er rekening gehouden moet worden met een soort “natuurlijke beperking”, samenhangend met deze beschikbare middelen, zoals aangegeven in het investeringsplan:

*Door de typisch lange doorlooptijden voor het realiseren van dergelijke infrastructuurprojecten, binnen de huidige context van marktschaarste, en **natuurlijke beperkingen op de grootte van de projectportefeuille**, zal het niet mogelijk zijn om alle geïdentificeerde noden (zoals beschreven in sectie*

⁶⁹ De projecten “ter info” betreft federale projecten met vermelding in het investeringsplan plaatselijk vervoernet wegens hun significante impact op de regionale netten. Aangezien de Vlaamse Nutsregulator voor de periode 2029-2035 niet over een indienstellingsdatum beschikt voor deze projecten, werden ze gelijk verdeeld over de betrokken jaartallen.

3.2.4) reeds met een gerealiseerde netversterking te beantwoorden tegen het optreden van de eerste congesties.

Elia verduidelijkt dit verder aan de Vlaamse Nutsregulator:

Met “natuurlijke beperkingen” op de grootte van de projectportefeuille verwijst Elia naar de grenzen die voortvloeien uit de beschikbare middelen en de context waarin de netbeheerder opereert. De projectportefeuille moet immers verenigbaar zijn met de beschikbare menselijke, materiële en financiële middelen, binnen het regelgevend kader waarin Elia actief is. Zo is de toelevercapaciteit van bepaalde kritieke materialen (vb. transformatoren) vanuit de markt gelimiteerd, en zijn ook de personenmiddelen die nodig zijn voor het realiseren van de projecten (vb. projectleiders, designers, ...) enerzijds zeer druk bevestigd op de markt en werkt Elia anderzijds binnen een regulatoire context waarbinnen de personenmiddelen die het mag aanwenden gelimiteerd zijn.

Ondanks een zeer significante stijging van zowel de toelevercapaciteit voor kritieke materialen (vb. het aantal transformatoren dat per jaar aan Elia geleverd kan worden gaat maal 4) alsook van de personeelsmiddelen (het aantal kritieke functies voor het realiseren van infrastructuurprojecten groeit in de komende jaren aan met minstens 60%), blijft de grootte van de projectportefeuille onderworpen van beperkingen die inherent zijn aan de marktcontext alsook de regulatoire context waarbinnen Elia opereert.

Elia spreekt in paragraaf 4.1.3 van het investeringsplan tegelijk zelf wel over een moeilijke context van marktschaarste. Elia heeft een aantal maatregelen genomen om in deze context toch de nodige materialen en middelen te kunnen contracteren, zoals het standaardiseren en de aankoop van transformatoren in loten via raamcontracten, en dus niet meer op individuele projectbasis. Daar waar men vroeger eerder wachtte op finale investeringsbeslissing om de transformator voor een individueel project te bestellen, geeft Elia aan dat dit in de huidige context van marktschaarste niet meer mogelijk is als men de projectplanningen wil halen. Deze strategie zou de doorlooptijd van projecten ten goede moeten komen. Gezien de omvang van het net van Elia en de uitdagingen op vlak van netontwikkeling lijkt dit de Vlaamse Nutsregulator een zinvolle strategie.

De Vlaamse Nutsregulator kijkt echter toch met de nodige bezorgdheid naar het door Elia voorgestelde investeringstempo, rekening houdend met de omzettingsgraad van de korte termijn projecten uit het vorige investeringsplan 2023-2032. Ten opzichte van 61 geplande projecten vermeld in het vorige investeringsplan 2023-2032 voor de periode 2022-2025 staan 33 gerealiseerde projecten in het huidige investeringsplan 2026-2035, weliswaar met de nuance dat het jaar 2025 bij het investeringsplan 2026-2035 slechts deels in rekening is gebracht voor de realisaties (zie ook volgende paragraaf 2.2.6 *Gerealiseerde investeringen*).

Hierbij dient bovendien te worden opgemerkt dat een **aantal mogelijke bijkomende investeringsnoden nog niet zijn opgenomen** in de projecten van het investeringsplan. Zo houdt het investeringsprogramma van Elia nog geen rekening met eventueel bijkomende **koppelpunten** die door Fluvijs zijn aangemeld voor analyse in het kader van de **wave 3**. Het investeringsplan van Elia stelt hieromtrent:

Beide partijen hebben ook concreet samengewerkt op het bepalen van een afgestemd pakket aan noden op de koppelpunten, op de korte en (middel)lange termijn. De noden op de (zeer) lange termijn worden door beide netbeheerders verder onderzocht en afgestemd, richting het volgende investeringsplan op de horizon 2027-2037.

Zoals aangegeven in paragraaf 2.2.3.2.2 *Afstemming investeringsnoden en prioritering – wave 1, 2 en 3 op koppelpunten* van deze beslissing meldt Fluvijs een zeer groot aantal koppelpunten aan voor

verdere analyse. In de tekst van zijn ingediend investeringsplan vermeldt Fluvius wel een nog iets lagere inschatting, namelijk dat binnen de tien jaar maatregelen nodig zijn voor ongeveer de helft van de koppelpunten:

*“Omdat de doorlooptijden lang zijn, is het belangrijk om de te versterken transformatorstations te prioriteren, gevolgd door een versneld proactief investeringsbeleid. Dat moet gebeuren in samenwerking met de transmissienetbeheerder Elia: **binnen een tijdshorizon van tien jaar moeten we maatregelen nemen voor ruim de helft van de transformatorstations.**”*

Zelfs onder deze hypothese zou dit nog ca. 50 bijkomende projecten betekenen op de koppelpunten, die momenteel nog niet voorzien zijn als concreet project in het investeringsplan van Elia.

Daarnaast zijn er ook steeds nog **“ad hoc behoeften”** die kunnen opduiken, zoals Elia zelf ook aan geeft in paragraaf 2.4.2 van zijn investeringsplan:

Naast de behoeften die uit deze periodieke studies volgen, kunnen behoeften ook op een adhoc wijze opduiken.

Gevraagd naar een inschatting van de potentiële impact van deze ad hoc behoeften, geeft Elia aan dat dit niet enkel gaat om dringende vervangingen van netelementen door onvoorziene omstandigheden, maar dat ze soms ook deel kunnen uit maken van de bredere netontwikkeling. Daarnaast is kunnen er ook ad hoc behoeften wegvallen, bijvoorbeeld door annulatie van aansluitingsaanvragen. Hierdoor is het volgens Elia niet mogelijk om dergelijke ad hoc optredende noden mee op te nemen in de impactsanalyse op het portfolio.

Ten slotte kunnen er nog investeringsnoden getriggerd worden vanuit het **asset management beleid**. In tegenstelling tot de ad hoc behoeften zijn de noden vanuit asset management beleid beter te sturen en aldus ook beter te voorzien in een investeringsportfolio. Wat betreft de investeringsnoden omwille van **ouderdom van transformatoren**, is het de Vlaamse Nutsregulator echter niet volledig duidelijk in welke mate deze al volledig zijn meegenomen in de concrete projecten. Tabel 4.1 van het investeringsplan geeft aan dat in Vlaanderen **111 transformatoren** van de 301 transformatoren, ofwel 37%, **“zal vervangen worden tegen 2036”**⁷⁰. De Vlaamse Nutsregulator stelde de vraag of elk van deze transformatoren al deel uitmaakt van een concreet project in het investeringsplan, en indien niet voor hoeveel van deze transformatoren er nog geen project gedefinieerd is. Elia gaf hierop volgende reactie:

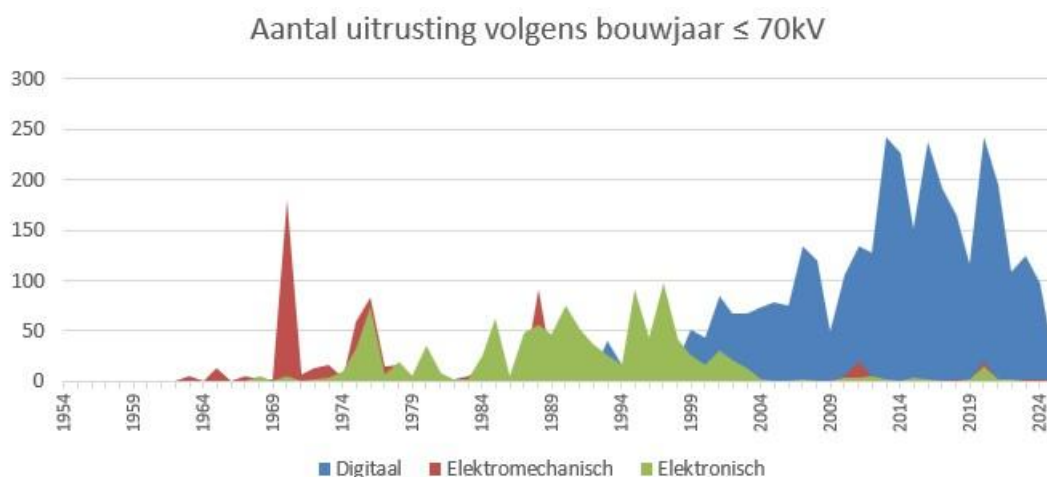
De cijfers over de transformatoren zijn vanuit een asset managementbeleid in het IPVG toegevoegd. Deze betreffen noden om de assets zelf te vervangen door de toestand van de assets te monitoren zoals aangehaald in paragraaf 2.4.2.3. Een deel hiervan zal reeds opgenomen zijn in bestaande projecten. Deze noden zijn gekend en worden vaak samen met bredere lange termijn studies of identificatie van systeem behoeften meegenomen in het opzetten van projecten.

De Vlaamse Nutsregulator begrijpt dat via verbeterde detectie van de werkelijke toestand van een transformator, de levensduur van de transformator soms kan verlengd worden, eventueel gecombineerd met een beperkter retrofit project, waarbij bijvoorbeeld enkel de randapparatuur wordt vervangen.

Op vlak van elektrische **beveiligingsuitrustingen** zijn er steeds meer digitale beveiligingen aanwezig in het net. Zoals Elia terecht opmerkt in het investeringsplan hebben deze een beperktere theoretische levensduur in vergelijking met de oudere technologieën waardoor de vervangingsnood voor

⁷⁰ In Brussel gaat het volgens tabel 4.1 om 30 van 83 transformatoren, in Wallonië om 125 van 273 transformatoren.

beveiligingsuitrustingen structureel toegenomen is. Elia wijst in het investeringsplan op het belang om ook in de toekomst tijdig in te spelen op de vervangingsnoden van de beveiligingsuitrustingen, die een cruciale rol spelen voor de veiligheid en betrouwbaarheid van het net. Figuur 3.6 van het investeringsplan, hieronder hernomen in Figuur 16, toont aan dat de meerderheid van de beveiligingen reeds is omgebouwd naar een digitale uitvoering, met bijhorende kortere levensduur, maar dat er toch nog een deel dient omgebouwd te worden, waardoor de recurrente vervangingsnood in de toekomst nog iets zal toenemen. Gezien de nadruk op het belang van deze vervangingsnoden in het investeringsplan, gaat de Vlaamse Nutsregulator er van uit dat Elia dit actief inplant. Dit is evenwel moeilijk kwantitatief te verifiëren. De Vlaamse Nutsregulator keek in het investeringsplan naar de projecten met een vermelding “vervanging beveiligingen”, alsook “laagspanning” of “LS”, wat typisch ook kan duiden op de vervanging van sturingen en beveiligingen. Het telde hierbij 88 projecten op een totaal van 278 geplande projecten, ofwel 32 procent van de projecten. Dit percentage ligt iets hoger dan in het vorige investeringsplan, toen het ongeveer 28 procent bedroeg.

Figuur 16 - Aantal beveiligingsuitrustingen in plaatselijk vervoernet volgens bouwjaar en type (figuur investeringsplan Elia)

In de volgende twee paragrafen gaan we nog iets dieper in op enerzijds de investeringen op het niveau van de koppelpunten, en anderzijds de investeringen gelinkt aan het hogerliggend, vermaasde net.

2.2.5.2.3. Koppelpunten

Elia rapporteert in het investeringsplan plaatselijk vervoernet over het geheel aan koppelpunten in haar eigendom⁷¹, wat betreft analyses en investeringen⁷². De investeringen op de koppelpunten worden getriggerd door afname noden, vanuit de eerder besproken specifieke afname analyse, en andere noden zoals injectie en vervangingsnoden. Al deze noden werden tussen Elia en Fluvijs geprioriteerd in waves, zoals besproken in paragraaf 2.2.3.2.2 *Afstemming investeringsnoden en prioritering – wave 1, 2 en 3 op koppelpunten* van deze beslissing.

⁷¹ Het gaat hierbij zowel om koppelpunten vanuit het gewestelijke plaatselijk vervoernet als om koppelpunten vanuit het federale transmissienet.

⁷² Investeringsprojecten op het federale transmissienet worden hierbij gerapporteerd als “ter info”.

Wat betreft de **korte termijn**, bevat **wave 1** de knelpunten op de koppelpunten met de “*hoogste noodzaak om te investeren op korte termijn, beide partijen in lijn*”⁷³. De door Elia aangeleverde lijst voor wave 1 bevat projecten op 38 koppelpunten. Onderstaande Tabel 4 geeft aan welke indienststeldingsdatum hier in het investeringsplan 2026-2035 plaatselijk vervoernet tegenover staat, op basis van de bijhorende concrete projecten. Voor drie koppelpunten wordt de nood opgevangen via een investering bij Fluvius, waarvoor Elia aan geeft dat Fluvius eigenaar is van de betrokken transformatorstations⁷⁴. Voor drie koppelpunten wordt de verwachte evolutie verder opgevolgd, vooraleer over te gaan tot het definiëren van een concreet project. Voor tien koppelpunten vanuit het federale transmissienet bezorgde Elia de Vlaamse Nutsregulator geen specifiek jaartal voor de indienststeldingsdatum. Deze situeren zich in de tijdshorizon 2029-2035.

Indienststeldingsdatum project wave 1	Aantal	
2025	2	
2026	1	
2027	3	
2028	0	
2029	3	+10 (2029-2035)
2030	4	
2031	4	
2032	5	
2033		
2034		
2035		
Project Fluvius	3	
Nog geen project in portfolio*	3	
*Elia: “Injectienoden werden geïdentificeerd. De verdere aanpak wordt geëvalueerd in functie van de evolutie van de noden.”		

Tabel 4 – Overzicht indienststeldingsdatum van projecten gelinkt aan wave 1 op de koppelpunten

Hoewel het gaat om de meest urgente, korte termijn noden stellen we vast dat de realisatie ervan uitloopt tot de tijdshorizon 2035. Gevraagd naar meer duiding hieromtrent, antwoordde Elia aan de Vlaamse Nutsregulator:

Deze projecten werden eind 2024 i.s.m. Fluvius geïdentificeerd. Enkele van deze noden zijn nieuwe noden (gelinkt aan nieuwe aansluitingsaanvragen). Gezien het sterk gestegen aantal aanvragen, hebben deze aanvragen noden getriggerd die zich reeds op korte termijn voordoen. Elia en Fluvius hebben dan ook zo snel als mogelijk deze projecten gelanceerd. 20 van deze projecten zijn echter nog in studiefase,

⁷³ Beide partijen betreft Elia en Fluvius.

⁷⁴ In regel is het transformatorstation op het koppelpunt tussen het hogerliggende net en het distributienet eigendom van Elia. Er zijn een beperkt aantal locaties in het net waar het transformatorstation eigendom van de distributienetbeheerder is.

waarbij de exacte detailscope lokaal nog vastgelegd moet worden. Dit wil echter niet zeggen dat deze projecten niet met hoge urgentie en prioriteit behandeld worden. De projecten zijn gelanceerd, en zullen in de komende maanden richting de status gepland evolueren (en daarna richting de status beslist, ...). In het kader van het dynamisch beheer van de projectportefeuille hebben deze projecten absolute voorrang gekregen op andere investeringen (die hierdoor, o.w.v., onder andere, een beperkte toelevercapaciteit van de HS/MS transformatoren) uitgesteld werden. Zoals vermeld in het investeringsplan, heeft Elia – onmiddellijk na het identificeren van de sterk gestegen noden – de actie ondernomen om zijn toelevercapaciteit van dergelijke transformatoren te verviervoudigen, tot aan de grenzen van wat haalbaar is – en wordt ook sterk ingezet op de aanwerving van de nodige technische profielen om design- en uitvoeringscapaciteit te verhogen.

Het is echter belangrijk om op te merken dat deze projecten nog steeds een zekere doorlooptijd hebben, waardoor de optredende nood zich mogelijk zal voordoen voordat deze projecten gerealiseerd zullen zijn. Zoals toegelicht in hoofdstuk 4.3, zullen daarom (tijdelijke) mitigerende maatregelen nodig zijn om deze mogelijke optredende congesties in tussentijd het hoofd te kunnen bieden. Hierbij dient te worden opgemerkt dat deze projecten niet vroeger geanticipeerd en gelanceerd konden worden, aangezien deze voortkomen uit nieuwe lokale noden (een significante hoeveelheid aan nieuwe, lokale aansluitingsaanvragen op het distributienet).

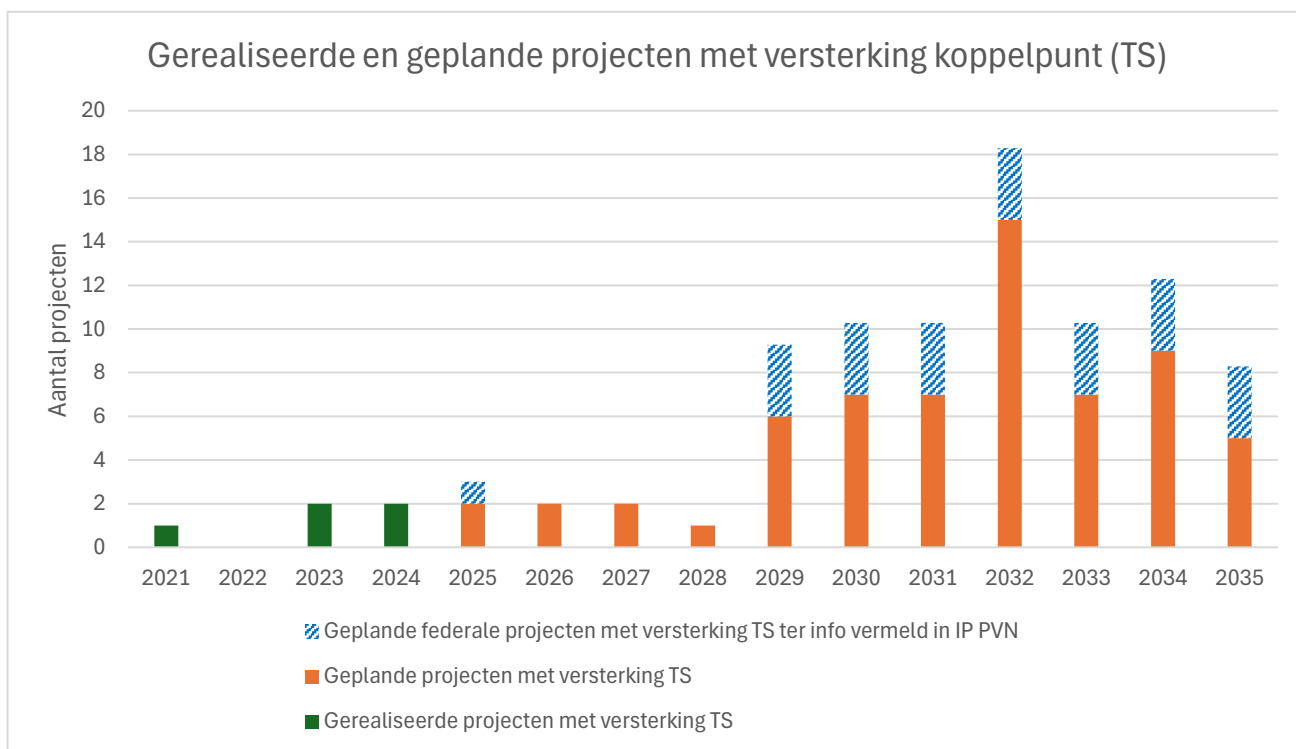
De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat Elia voor de realisatie van de knelpunten uit wave 1 en 2 in het ingediende investeringsplan een bijkomende, kwalitatieve engagementsverklaring heeft opgenomen ten opzichte van de geconsulteerde versie:

Elia bevestigt zijn engagement voor het realiseren van deze prioritaire netversterkingen, die samen met Fluvius werden vastgesteld.

In een consultatiereactie geeft Fluvius zijn bezorgdheid mee omtrent de termijnen van noodzakelijke netinvesteringen: *“Toch blijft er bezorgdheid bestaan over de dynamische programmering van de portefeuille, waarbij noodzakelijke investeringen worden uitgesteld op basis van uitvoeringscapaciteit. Fluvius merkt op dat de timing van bepaalde investeringen oorspronkelijk vroeger was voorzien dan momenteel in het plan wordt weergegeven”.*

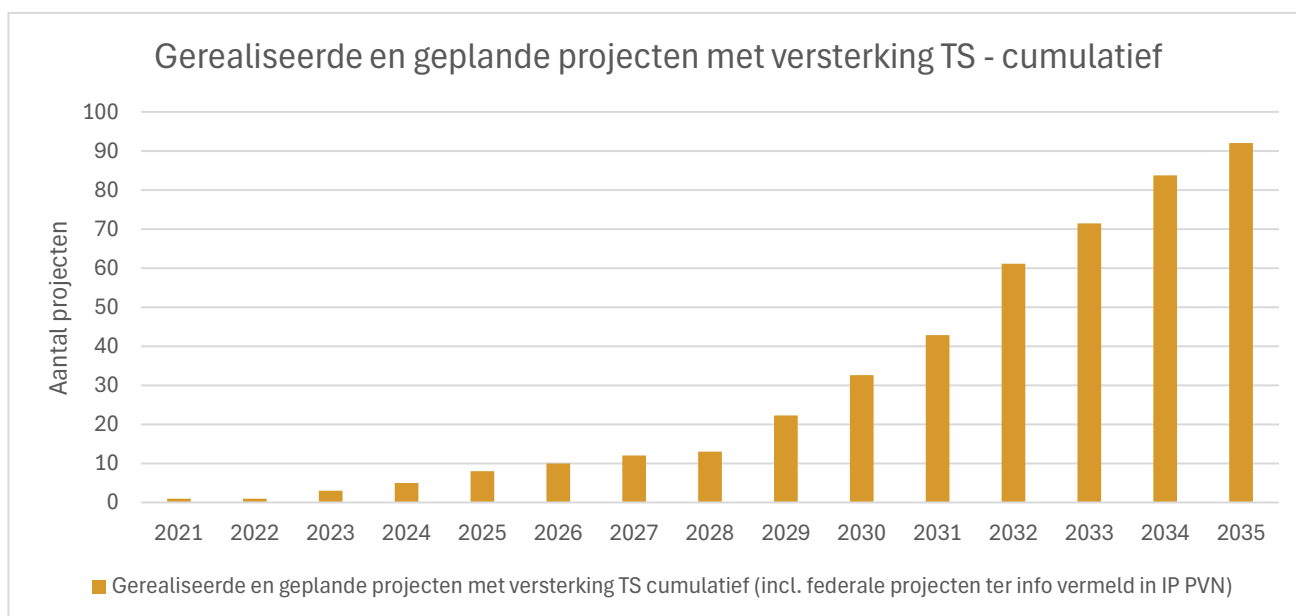
Wanneer we focussen op de **projecten** die **versterking** van de **transformatiecapaciteit** op een **koppelpunt** of transformatorstation (“TS”) in houden, dan toont onderstaande Figuur 17 de evolutie op jaarbasis. De gerealiseerde projecten zijn opnieuw gebaseerd op de investeringsplannen 2023-2032 en 2026-2035, en de geplande projecten opnieuw op basis van het investeringsplan 2026-2035⁷⁵.

⁷⁵ De projecten “ter info” betreft federale projecten met vermelding in het investeringsplan plaatselijk vervoernet wegens hun significante impact op de regionale netten. Aangezien de Vlaamse Nutsregulator voor de periode 2029-2035 niet over een indienstellingsdatum beschikt voor deze projecten, werden ze gelijk verdeeld over de betrokken jaartallen.

Figuur 17 - Gerealiseerde en geplande projecten met versterking van de transformatiecapaciteit op een koppelpunt

Onderstaande Figuur 18 toont, op basis van dezelfde onderliggende data, de evolutie sinds 2021 cumulatief voorgesteld tot 2035.

Figuur 18 - Gerealiseerde en geplande projecten met versterking transformatiecapaciteit koppelpunt, cumulatief

We zien een **significante opschaling** van het aantal geplande projecten met versterking van de transformatiecapaciteit **vanaf 2029**. Dit is consistent met de vermelde opschaling van het aantal aangekochte transformatoren voor de koppelpunten. Zoals aangegeven in vorige paragraaf evolueert

Elia voor transformatoren naar een aankoopstrategie in batch via raamcontracten, losser van de individuele projecten. Het investeringsplan geeft aan dat dit ook gepaard gaat met een substantiële opschaling van het aantal transformatoren dat aangekocht wordt, en dus ingezet kan worden voor concrete projecten. Paragraaf 4.1.3 van het investeringsplan stelt:

*Tot slot wordt over de **komende vier jaar de toelevercapaciteit voor transformatoren op de koppelpunten** met de distributienetten substantieel verhoogd (**x4**), voor levering van deze transformatoren worden sinds kort ook niet-Europese leveranciers aangesproken.*

Op **korte termijn 2026-2028** is slechts een **beperkt aantal versterkingen van koppelpunten voorzien in Vlaanderen**. De voorbije jaren zijn ook weinig versterkingen uitgevoerd. Elia verwijst naar doorlooptijden van investeringsprojecten. De Vlaamse Nutsregulator erkent dat een project een doorlooptijd kent, en dat bijvoorbeeld steeds een detailengineering om ombouwscenario vereist zijn. Niettemin vermoedt de Vlaamse Nutsregulator toch dat bepaalde versterkingen van koppelpunten vlotter en sneller mogelijk kunnen zijn, afhankelijk van de oplossingsrichting (bv. één op één vervanging door een zwaardere transformator versus een bijkomende transformator) en de omgeving ter plaatse (bijvoorbeeld al dan niet nog voldoende plaats om eenvoudig een transformator bij te plaatsen binnen het bestaande terrein). De Vlaamse Nutsregulator wijst er verder op dat de thematiek van transformatiecapaciteit al meerdere jaren op de agenda staat. We verwijzen hierbij bijvoorbeeld naar de bespreking in het rapport RAPP-2023-06 over de investeringsplannen 2023-2032⁷⁶:

De Vlaamse elektriciteitsdistributienetbeheerders gaven in hun investeringsplan aan dat op lange termijn minstens 80 transformatorstations tussen het Elia-net en het distributienet moeten verzwwaard worden. Het betreffen grotendeels aanpassingen om de N-1 toestand voor afname te behouden. Het investeringsplan van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit vermeldt ongeveer 50 transformatorstations tussen het Elia-net en het distributienet waarvoor een studie moet uitwijzen wat enerzijds de capaciteitsbehoefte is en anderzijds welke de meest gunstige technisch-economische investeringen zouden zijn.

*Het is duidelijk dat verdere afstemming tussen de netbeheerders noodzakelijk is. **Deze afstemming moet op de korte termijn leiden tot een concreet resultaat.** Hierbij moeten antwoorden geformuleerd worden op de vragen naar **capaciteitsbehoefte** en naar de **oplossingen om deze capaciteit ter beschikking te stellen**. Omwille van de lange doorlooptijden, nl. enkele jaren voor de realisatie van een bijkomend transformatorstation, verwachten we concrete resultaten in het volgende investeringsplan van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.*

De Vlaamse Nutsregulator vraagt daarom aan Elia om, **in overleg met Fluvius, te analyseren** of er **op korte termijn 2026-2028 bijkomende knelpunten op de koppelpunten verholpen kunnen worden** en het resultaat van deze analyse op te nemen in de aangepaste versie van het investeringsplan.

2.2.5.2.4. Hogerliggend net

Zoals aangehaald in paragraaf 2.2.2.2.6, gaf Elia op een overleg op 18 november 2025 aan dat een analyse op datum van 30 september 2025 uitwijst dat op 70% van de koppelpunten in Vlaanderen, vanuit zowel het federale transmissienet als het gewestelijke plaatselijk vervoernet, het niet langer

⁷⁶ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/rapp-2023-06>

mogelijk is om 5 MW aan bijkomende belasting aan te sluiten, louter omwille van beperkingen op het bovenliggende net.

Teneinde een correcte beoordeling te doen van het voorliggend investeringsplan in deze context, wenste de Vlaamse Nutsregulator bijkomende informatie vanwege Elia om een beter zicht te krijgen op de investeringsnoden en -projecten op het hogerliggende net: welke investeringen staan hier al concreet tegenover, en waar is dit nog niet het geval, bijvoorbeeld omdat er meer onderzoek vereist is. De Vlaamse Nutsregulator vroeg daarom aan Elia om aan te geven om welke planningspunten het in deze analyse precies ging, en voor welke van deze planningspunten al een project bestaat in het investeringsprogramma met een capaciteitsverhogend effect voor het hogerliggend net. De Vlaamse Nutsregulator maakte hierbij een template over, gebaseerd op de planningspunten van Elia voor de analyse van het hogerliggende net.

Hoewel Elia in haar reactie *“uitdrukkelijk haar begrip wil tonen voor de nieuwe beoordelingscontext waarin de Vlaamse Nutsregulator zich bevindt”*, heeft het de gevraagde informatie niet aangeleverd.

Elia bezorgde de Vlaamse Nutsregulator wel een kwalitatief antwoord. Elia verwijst hierbij naar haar *“verplichting om de huidige wettelijke en regelgevende kader te respecteren”*. De Vlaamse Nutsregulator benadrukt dat zijn beslissing zich vanzelfsprekend beperkt tot zijn bevoegdheidsdomein, zoals aangegeven in paragraaf 1.4 van deze beslissing. De Vlaamse Nutsregulator wenst echter een transparanter zicht te krijgen op de gehele situatie van de koppelpunten naar de distributienetten. Om dezelfde reden van transparantie rapporteert Elia trouwens al relevante investeringsprojecten van het federale transmissienet in haar investeringsplan plaatselijk vervoernet. Elia licht de noodzaak hiertoe zelf toe in paragraaf 4.2.4 van het investeringsplan 2026-2035 plaatselijk vervoernet:

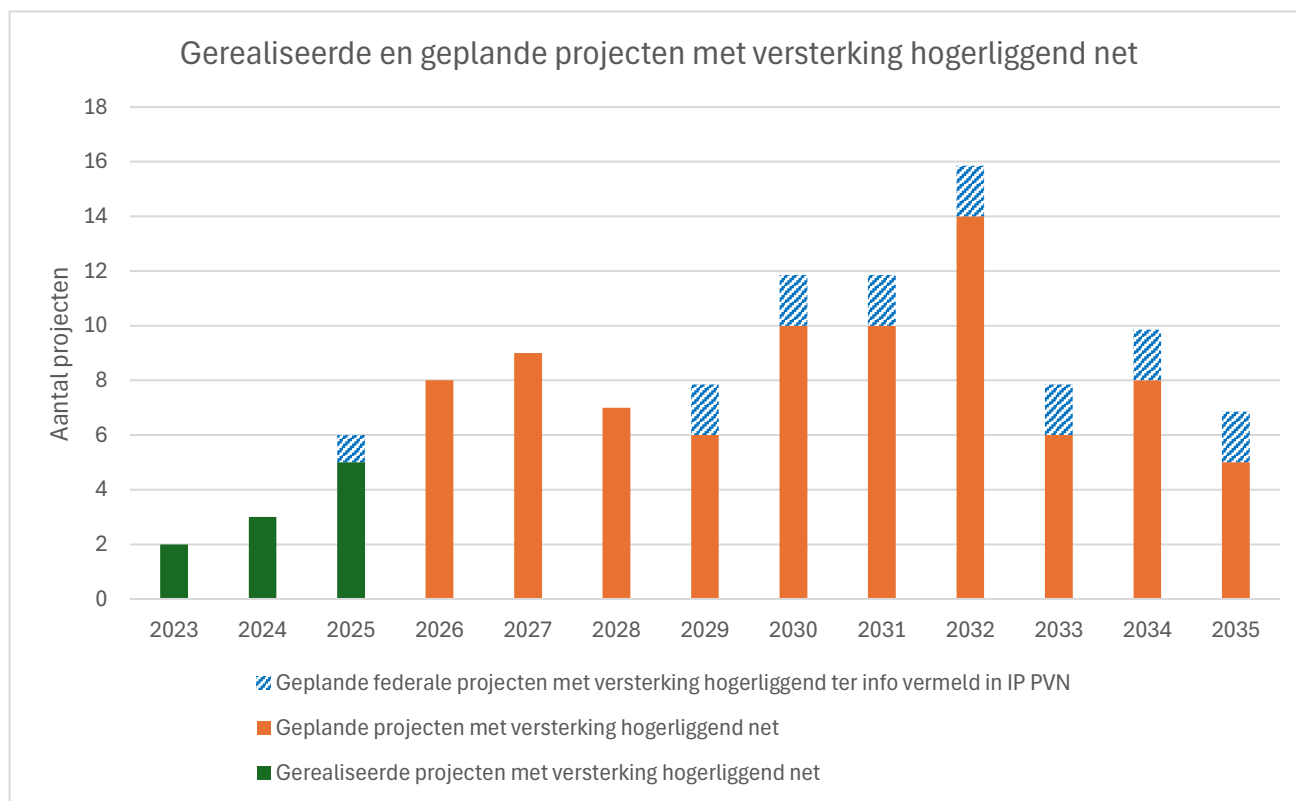
Elia streeft naar een globaal optimum voor het hoogspanningsnet dat ze beheert op basis van de regionale en federale bevoegdheden. Het hoogspanningsnet dient immers als een harmonieus geheel gezien te worden, waar het federaal transmissienet en de verschillende regionale netten (het plaatselijk vervoernet in Vlaanderen) een integraal deel van uitmaken. Zo dient ook de totale transformatiecapaciteit richting de distributienetten beschouwd te worden, nl. het geheel van projecten op niveau van het plaatselijk vervoernet die deze transformatiecapaciteit verhogen, samen met deze op federaal niveau. Om die reden omvat dit plan eveneens, ter informatie, enkele investeringen op federaal niveau die de transformatiecapaciteit richting de middenspanningsnetten van de distributienetbeheerder beïnvloeden.

De door de Vlaamse Nutsregulator opgevraagde informatie ligt in het verlengde van bovenstaande bespreking. Het verhogen van de transformatiecapaciteit naar middenspanning vereist immers ook voldoende capaciteit op het hogerliggende net. Ook Fluvius benadrukt dit in zijn consultatiereactie: *“De huidige aanpak gaat bovendien uit van de veronderstelling dat er geen bijkomende bottlenecks zijn in het hogerliggend net. Het is dan ook cruciaal dat ook op dat niveau de nodige investeringen worden voorzien”*.

De Vlaamse Nutsregulator vraagt Elia daarom om het investeringsplan te voorzien van bijkomende transparantie omtrent de samenhang van enerzijds de beperkingen en versterkingen op het hogerliggende net en anderzijds de beperkingen en versterkingen van de transformatie richting de distributienetten. De Vlaamse Nutsregulator ziet een nood aan meer transparantie over capaciteitsbeperkingen op het Elia-net voor de onthaalcapaciteit van het Vlaamse elektriciteitsdistributienet, en over de investeringen die Elia voorziet om probleemsituaties te verhelpen.

De Vlaamse Nutsregulator stelt wel vast dat het aantal geplande projecten met een capaciteitsverhogend effect op het hogerliggende net de komende jaren toeneemt, althans in vergelijking met de

realisaties sinds 2023⁷⁷. Onderstaande Figuur 19 illustreert dit⁷⁸. Maar het is voor de Vlaamse Nutsregulator dus niet duidelijk op welk(e) koppelpunt(en) ieder project concreet betrekking heeft.

Figuur 19 - Gerealiseerde en geplande projecten met versterking van het hogerliggend net

Het is ook niet echt duidelijk hoe de noden achter deze projecten zich verhouden met geïdentificeerde netelementen van het hogerliggende net met verwachte, toekomstige overbelasting, waar in het investeringsplan naar verwezen wordt:

Meer specifiek werden 33 netelementen (23 kabels 36 kV, 3 kabels 70 kV, 2 lijnen 70 kV en 5 transformatoren die de 36 en 70 kV netten voeden vanuit het federaal net) geïdentificeerd waarop het optreden van overbelasting in de toekomst verwacht wordt.

2.2.5.2.5. Conclusie

Het **investeringsplan dient concreet genoeg te zijn**, zeker wat betreft de korte termijn. De expliciete verwijzing door Elia naar “een indicatief investeringsprogramma” is hier niet mee in lijn.

⁷⁷ De realisaties van 2021 en 2022 zijn (deels) opgenomen in het vorige investeringsplan 2023-2032. Er werd door de Vlaamse Nutsregulator geen vraag gesteld naar het capaciteitsverhogend effect van de projecten uit dit investeringsplan. Aangezien de Vlaamse Nutsregulator dit niet zelf met voldoende zekerheid kan bepalen, start deze grafiek met de realisaties vanaf 2023. Deze realisaties zijn opgenomen in het investeringsplan 2026-2035. Het capaciteitsverhogend effect van deze projecten werd wel gevalideerd door Elia.

⁷⁸ De projecten “ter info” betreft federale projecten met vermelding in het investeringsplan plaatselijk vervoernet wegens hun significante impact op de regionale netten. Aangezien de Vlaamse Nutsregulator voor de periode 2029-2035 niet over een indienstellingsdatum beschikt voor deze projecten, werden ze gelijk verdeeld over de betrokken jaartallen.

Op **korte termijn 2026-2028** is slechts een **beperkt aantal versterkingen van koppelpunten voorzien in Vlaanderen**, rekening houdend met de noden voor het versterken van de transformatiecapaciteit op de koppelpunten, die al sinds het vorige investeringsplan 2023-2032 nadrukkelijk op de radar staan.

Het investeringsplan is **weinig transparant** omtrent de **samenhang** van de noden voor versterking van de transformatiecapaciteit op de koppelpunten **met de eventuele gelinkte beperkingen en investeringsnoden op het hogerliggend net**.

Om die redenen is volgens de Vlaamse Nutsregulator **niet voldaan** aan de vereiste inhoud van het investeringsplan.

2.2.6. Gerealiseerde investeringen

2.2.6.1. Vereiste inhoud

7. Een overzicht van de gerealiseerde investeringen die in de afgelopen twee jaar zijn uitgevoerd (sinds publicatie van het meest recente IPVG), voorzien van een verwijzing naar de betrokken paragraaf in de voorgaande versie van het IPVG waar het project in meer detail werd toegelicht (ED 4.1.19 6°).

2.2.6.2. Analyse en beoordeling

Het investeringsplan rapporteert 34 gerealiseerde projecten, maar aangezien er één project identiek dubbel vermeld is, gaat het volgens de Vlaamse Nutsregulator om **33 gerealiseerde projecten** in de periode **2022 (deels) – 2025 (deels)**. Onderstaande Tabel 5 bevat een onderverdeling van deze projecten volgens indienststellingsdatum.

Indienststellingsdatum	Aantal
2022	4
2023	6
2024	9
2025*	14
Totaal	33
*deels	

Tabel 5 - Indienststellingsdatum van de gerealiseerde projecten volgens het Elia-investeringsplan 2026-2035

Van deze 33 projecten hadden 4 een capaciteitsverhogend effect op een koppelpunt, 11 ervan hadden een capaciteitsverhogend effect op het hogerliggend net. Onderstaande Tabel 6 geeft aan in welke mate deze projecten werden gerealiseerd binnen de geplande termijnen volgens het vorig investeringsplan 2023-2032 plaatselijk vervoernet. 60% van de projecten kende één of twee jaar vertraging.

Versnelde of vertraagde realisatie	Aantal	Percentage
in het geplande jaar	6	18%
1 jaar later dan gepland	14	42%
2 jaar later dan gepland	6	18%
3 jaar later dan gepland	2	6%
nog niet voorzien in IP 2023-2032	5	15%
Totaal	33	100%

Tabel 6 - Gerealiseerde indienststellungsdatum t.o.v. geplande indienststellungsdatum uit vorig investeringsplan 2023-2032

In hetzelfde investeringsplan 2023-2032 voorzag Elia een totaal van 61 projecten voor de periode 2022-2025⁷⁹. Van deze lijst zijn bij indiening van het investeringsplan 28 projecten of ongeveer de helft gerealiseerd. Onderstaande Tabel 7 geeft voor de nog niet gerealiseerde projecten nog de onderverdeling op basis van de indienstellingdatum uit het vorige investeringsplan 2023-2032. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het jaar 2025 bij indiening van het investeringsplan nog lopende was, en dat er zich tegen het jaareinde van 2025 dus nog een aantal bijkomende projecten gerealiseerd kunnen hebben. Rekening houdend met de statistiek van vertraagde realisatie uit bovenstaande tabel, is de kans echter zeer reëel dat een significant aantal van deze toen geplande projecten nog niet gerealiseerd was tegen eind 2025.

Geplande projecten 2022-2025 uit vorig IP	Aantal	Percentage
Gerealiseerd bij indiening IP 26-35	28	46 %
Nog niet gerealiseerd bij indiening IP 26-35*	33	54 %
waarvan indienststellungsdatum 2022	1	
waarvan indienststellungsdatum 2023	8	
waarvan indienststellungsdatum 2024	4	
waarvan indienststellungsdatum 2025	20	
Totaal	61	100%
* jaar 2025 dus nog lopende		

Tabel 7 – Overzicht status korte termijn projecten 2022-2025 uit vorig investeringsplan 2023-2032

Onderstaande Tabel 8 bevat voor de 33 projecten gepland voor 2022-2025, zoals opgenomen in het vorige investeringsplan 2023-2032, die nog niet gerealiseerd waren bij indiening van het investeringsplan 2026-2035, de actuele status in het investeringsplan 2026-2035. De tabel bevestigt dat een significant deel van de projecten vertraging heeft opgelopen.

⁷⁹ Cijfer gebaseerd op de detail bijlage met investeringsprojecten die toen werd aangeleverd. Deze detail bijlage bevatte een lege regel, die niet werd meegerekend. Deze detail bijlage bevatte een investering die 3x identiek werd vermeld, deze werd voor 1x meegerekend.

Indienststellingsdatum	In uitvoering	Beslist	In studie	Geannuleerd	Niet meer vermeld
2025	5				
2026	11	1			
2027	5		1		
2028			3		
2029			1		
2030			1		
2031					
2032					
2033	1		1		
2034					
2035			1		
Totaal	22	1	8	1	1

Tabel 8 - Overzicht huidige status van de nog niet gerealiseerde korte termijn projecten (2022-2025) uit het vorig investeringsplan 2023-2032

De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat het ontbreken van een unieke ID per project de opvolgbaarheid van investeringsprojecten over de opeenvolgende investeringsplannen heen bemoeilijkt, zeker aangezien de (beschrijvingen van de) projecten soms worden bijgestuurd. De Vlaamse Nutsregulator maakt dan ook enig voorbehoud wat betreft het volledig sluitend zijn van bovenstaande analyse.

Samengevat aanziet de Vlaamse Nutsregulator de vereiste inhoud als **voldaan**, in de zin dat het investeringsplan het vereiste overzicht bevat. De Vlaamse Nutsregulator uit evenwel zijn **bezorgdheid omtrent de lage omzettingsgraad van de korte termijn investeringen** sinds het vorige investeringsplan 2023-2032, en spoort Elia aan om hier met de nodige prioriteit werk van te maken. De Vlaamse Nutsregulator verwacht in het **volgende investeringsplan 2028-2037** een **grote omzettingsgraad aan korte termijn projecten**.

2.2.7. Afwegingskader netinvesteringen en flexibiliteit

2.2.7.1. Vereiste inhoud

8. Een toelichting van de stand van zaken met betrekking tot de methodologie waarmee een afweging wordt gemaakt tussen gebruik van flexibiliteit voor beheer van lokale congestie in het eigen dekkingsgebied enerzijds, en een netinvestering anderzijds. Conform Energiedecreet artikel 4.1.19 3°-5° (ED 4.1.19 3°-5°):

3° een transparante kwantitatieve en kwalitatieve beschrijving van de flexibilitetsdiensten of andere hulpbronnen, inclusief de onderliggende parameters, de assumpties en de locaties waar die diensten vereist zijn, waarvoor de beheerder van het plaatselijk vervoernet zelf aanvrager van flexibiliteit

is, in de vorm van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en het beheer van lokale congestie binnen zijn dekkingsgebied die voor een periode van drie jaar enerzijds en voor een periode van tien jaar anderzijds vereist zijn;

4° een transparante beschrijving van de toepassing van de methodologie, vermeld in artikel 4.2.1, §2, 14°, waarmee een afweging wordt gemaakt tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen het eigen dekkingsgebied, en van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en een netinvestering;

5° het resultaat van de afweging, vermeld in punt 4°.

2.2.7.2. Analyse en beoordeling

Bij de **vorige Elia-indiening in 2022** voor het investeringsplan 2023-2032 was er in plaats van het afwegingskader een **ander decretaal kader** van toepassing, waarbij artikel 4.1.19 zich voor het plaatselijk vervoernet wat betreft dit aspect beperkte tot⁸⁰:

*1° voor een periode van drie en tien jaar een gedetailleerde raming van de huidige en toekomstige capaciteitsbehoeften van het net in kwestie en van decentrale productie met aanduiding van de onderliggende hypothesen. Het investeringsplan wordt gebaseerd op die ramingen en **er wordt rekening gehouden met het potentiële gebruik van vraagrespons, flexibiliteit, elektriciteitsopslagfaciliteiten of andere hulpbronnen die kunnen dienen als alternatieven voor de uitbreiding van het net**;*

Bij zijn beslissing **BESL-2023-31**⁸¹ gaf de toenmalige VREG, thans Vlaamse Nutsregulator, Elia hierop een **positieve beoordeling**:

*De VREG stelt vast dat het investeringsplan 2022-2032 beantwoordt aan de inhoudelijke vereisten bepaald in artikel 4.1.19, §1, eerste en derde lid van het Energiedecreet. De raming voor een periode van drie en tien jaar van de huidige en toekomstige capaciteitsbehoeften van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit is immers voldoende gedetailleerd, net zoals deze van decentrale productie, waarbij de onderliggende hypothesen op afdoende wijze worden aangeduid. **De netbeheerder baseert zijn investeringsplan 2022-2032 op voormelde ramingen en houdt rekening met het potentiële gebruik van vraagrespons, flexibiliteit, elektriciteitsopslagfaciliteiten en andere hulpbronnen die kunnen dienen als alternatieven voor de uitbreiding van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.***

Via een decreet van **17 mei 2024** werd ook voor de beheerder van het plaatselijk vervoernet een expliciet afwegingskader in het Energiedecreet toegevoegd (artikel 4.1.19).

In 2025, bij de opmaak door de Vlaamse Nutsregulator van het rapporteringsmodel voor Elia voor indiening van het investeringsplan plaatselijk vervoernet, kwamen de nieuwe decretale bepalingen expliciet aan bod. Elia gaf hierbij een stand van zaken waarbij het aangaf dat het nog geen expliciet afwegingskader voor de afweging tussen netinvesteringen en flexibiliteit operationeel heeft. Elia gaf aan dat het afwegingskader nog in uitwerking is en bijgevolg nog niet wordt toegepast in de praktijk.

Dit blijkt ook uit het ingediende investeringsplan 2026-2035. Het investeringsplan bevat in paragraaf 4.4.2 een uitgebreide toelichting omtrent het **toekomstig afwegingskader**. Het gaat om een eerder kwalitatieve beschrijving, met een voorstel van **plan van aanpak** voor een vervolgtraject. De Vlaamse Nutsregulator leest hier interessante zaken in, maar nog net te vaak gefocust op hindernissen, dan

⁸⁰ Voor de distributienetbeheerders was in 2022 wel reeds een expliciet "afwegingskader" ingeschreven in het Energiedecreet.

⁸¹ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/besl-2023-31>

wel vanuit mogelijke oplossingen. Het investeringsplan stelt dat Elia vandaag al een “duidelijke visie” heeft, maar deze wordt nog niet echt in detail uiteengezet in het investeringsplan.

Elia maakt in paragraaf 4.4 van het investeringsplan een duidelijk onderscheid tussen **twee doelen** waarvoor het inzetten van **flexibiliteit** in het kader van congestiebeheer kan dienen, enerzijds in afwachting van een geplande investering en anderzijds als alternatief voor de netinvestering, of met oog op het uitstellen ervan:

- *Het faciliteren van een snellere aansluiting van nieuwe netgebruikers, in afwachting van een geplande netversterking ;*
- *Het vermijden (of uitstellen) van netversterkingen indien de inzet van flexibiliteit socioeconomisch optimaler blijkt dan het lanceren van een investeringsproject (ook rekening houdend met technische randvoorwaarden).*

De Vlaamse Nutsregulator ziet dit uitgangspunt ook terug in het ingediende investeringsplan 2026-2035 van Fluvius, en voorziet zelf een gelijkaardige indeling, zoals opgenomen in het flexibiliteitsrapport over de inzet van expliciete flexibiliteit voor congestiebeheer⁸². Bij de verdere uitwerking van het afwegingskader is het zinvol om te vertrekken vanuit een gemeenschappelijk basiskader. De Vlaamse Nutsregulator wenst hierbij wel de aandacht te vestigen op het **uitstel van netversterkingen**, dat in dit kader duidelijk onder het tweede doel valt. Wanneer een netinvestering aangewezen is en bijgevolg gepland wordt, conform het eerste doel, maar zich omwille van de grote hoeveelheid aan gelijktijdige projecten niet meer kan materialiseren binnen de gangbare uitvoeringstermijnen, dan evolueert de situatie -minstens tijdelijk- naar een situatie beoogd in het tweede doel.

De Vlaamse Nutsregulator wijst er op dat ondanks zijn herhaaldelijk aandringen in de afgelopen jaren, Elia nog maar zeer recent een eerste stap heeft gezet in de ontwikkeling van **marktgebaseerde producten voor congestiebeheer**, zoals nochtans reeds lange tijd voorzien in het Energiedecreet. In het kader van het tijdelijke marktproduct “Fall-back flex PVN”, goedgekeurd bij beslissing BESL-2025-62 van de Vlaamse Nutsregulator⁸³, organiseerde Elia een eerste marktbevraging bij (en beperkt tot) de netgebruikers op het plaatselijk vervoernet. Hier wordt in het investeringsplan ook naar verwezen. De Vlaamse overheid wees in haar reactie op de consultatie over het investeringsplan op het feit dat het regelgevend kader voor marktgebaseerde flexibiliteit zich in een implementatiefase bevindt en dat het van Elia een proactieve aanpak verwacht om op een zo korte mogelijke termijn naar een operationele inzet van marktgebaseerde flexibiliteit te kunnen evolueren.

Het investeringsplan bevat een aantal **aandachtspunten** bij het verder uitwerken van **flexibiliteitsproducten**, zoals het vermaasde karakter van het Elia-net. De Vlaamse Nutsregulator wenst hierbij te benadrukken dat de netbeheerder zelf specificaties voor marktgebaseerde producten kan/moet uitwerken die rekening houden met al de specificiteiten van zijn net, bijvoorbeeld door zelf rekening te houden met de PTDF-factor⁸⁴. Wat betreft het door Elia aangehaalde risico op “Inc-Dec gaming” wenst de Vlaamse Nutsregulator twee opmerkingen te maken. Ten eerste is het zo dat het uitwerken van marktgebaseerde flexibiliteitsproducten niet wil zeggen dat ze per definitie overal moeten ingezet

⁸² <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/rapp-2025-25>

⁸³ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/besl-2025-62>

⁸⁴ Power Transfer Distribution Factor

worden, bijvoorbeeld in omstandigheden waar het niet zinvol is. Daarnaast heeft de Vlaamse Nutsregulator ook kennis van cases van op het eerste zicht eerder andere aard, waarbij bijvoorbeeld congesties op de 380/150kV transformatoren een beperking vormen voor aansluitingen op het plaatselijk vervoernet. Ook de nood aan voldoende liquiditeit is voor de Vlaamse Nutsregulator een vanzelfsprekendheid. De Vlaamse Nutsregulator spoort Elia daarom overigens al geruime tijd aan om zijn flexibilitiediensten uit te breiden naar distributienetgebruikers, waar toekomstig een groot potentieel zit, iets wat Elia als transmissienetbeheerder overigens zelf steeds meer de nadruk op legt, bijvoorbeeld in de Adequacy & Flexibility studies. In zijn investeringsplan 2026-2035 plaatselijk vervoernet verwijst Elia zelf ook naar de mogelijke inzet van flexibiliteit bij netgebruikers op het onderliggend distributienet van Fluvius.

Het investeringsplan stelt een plan van aanpak voor dat de Vlaamse Nutsregulator vrij rigide lijkt. De Vlaamse Nutsregulator wijst erop dat bij de uitwerking van marktgebaseerde flexibiliteit op het distributienet door Fluvius gebruik wordt gemaakt van markttesten, die toelaten om de nodige lessen te trekken in een evoluerend kader.

Zoals aangegeven in het investeringsplan, hanteert Elia in de praktijk **vandaag al een beperkt aantal afwegingen rond flexibiliteit** in zijn netontwikkeling. Het investeringsplan vermeldt het gebruik van technische flexibiliteit voor het aansluiten van bijkomende capaciteit onder “Flexibiliteit als alternatief voor een netinvestering” in de Executive Summary:

Productie-installaties of elektriciteitsopslagfaciliteiten met een vermogen groter dan 1 MVA (type B) of uitgerust met telecontrole dienen deel te nemen aan technische flexibiliteit in het kader van netuitbating. In een context van aanzienlijke groei in decentrale productie de afgelopen jaren, heeft dit toegelaten om heel wat decentrale productie aan te sluiten op het net zonder grote bijkomende netinvesteringen te moeten realiseren, op voorwaarde dat deze productie uitzonderlijk afgeregeld kan worden in buitengewone omstandigheden.

In paragraaf 4.4.2 van het investeringsplan beschrijft Elia hoe het reeds op vandaag op basis van een risico-inschatting een afweging toepast tussen netinvesteringen en de beschikbare systeemflexibiliteit, waaronder technische flexibiliteit. Elia benadrukt hierbij dat deze afweging op vandaag enkel gemaakt wordt wanneer het verwacht risico op het optreden van de congestie zeer laag is. Elia verwijst hierbij als voorbeeld naar gevallen “waarbij congesties enkel optreden in geval van onderhoud op specifieke delen van het net, of wanneer slechts curatieve flexibiliteit (geen preventieve flexibiliteit) vereist is bij het optreden van een incident”.

Het investeringsplan bevat in paragraaf 4.2.1 *Maximale benutting van bestaande infrastructuur* verder nog onderstaande bespreking (eigen aanduiding in vet):

*In aanvulling tot bovenstaande aanpak is voor decentrale productie, in overleg met de betrokken partijen, bij gebrek aan onmiddellijk beschikbare onthaalcapaciteit een aansluiting nog steeds mogelijk onder voorwaarde van flexibiliteit. Hoewel een flexibele nettoegang onder AmFT vandaag niet meer mogelijk is, kunnen dergelijke eenheden vandaag wel nog worden aangesloten door het kunnen **toepassen van markt- en technische flexibiliteit, flexibilitiediensten die toelaten de netgebruikers tijdelijk af te regelen wanneer dit wordt verzocht door de netbeheerder. Dit sleutelement voor de integratie van een groeiend percentage intermitterende hernieuwbare energiebronnen maakt het mogelijk om bijkomende decentrale productie toe te laten in zones waar de onthaalcapaciteit al is bereikt**, op voorwaarde dat de installaties kunnen worden afgeregeld of afgeschakeld op verzoek van de netbeheerder in functie van congestie op de netten.*

De Vlaamse Nutsregulator vroeg Elia of bij de concrete toepassing van technische flexibiliteit ook de andere **productie-eenheden** in het betrokken netgebied mee betrokken worden. Hierop geeft Elia aan dat “*de vraag naar technische flexibiliteit bij ook andere productie-eenheden zich niet stelt*” gezien “*de afweging enkel gebeurt wanneer het verwacht risico op het optreden van congestie zeer laag is*”, en bijgevolg ook de benodigde flexibiliteit. De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat het idee van technische flexibiliteit is om de volledige pool aan assets die eronder vallen te betrekken, niet enkel de gene die laatst aangesloten wordt.

Wat betreft de **modellering van batterijen** in het licht van netontwikkeling, stelde de Vlaamse Nutsregulator eerder al vragen, onder meer in zijn reactie op de publieke raadpleging van Elia met betrekking tot de Local Redistribution of Injections and Offtakes taskforce⁸⁵. De injectie en afname van batterijen wordt in de analyses van Elia gemodelleerd aan de hand van een economisch simulatiemodel (‘economic dispatch’). Dit reflecteert volgens de Vlaamse Nutsregulator onvoldoende het potentiële netondersteunend effect van batterijen op vlak van onthaalcapaciteit.

In zijn advies van 26 juni 2025 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten⁸⁶, wees de Vlaamse Nutsregulator op de verschillende rollen van opslageenheden, injectie en verbruiksinstallaties in het elektriciteitssysteem: “*Daar waar de kern van bestaan voor productie-eenheden⁸⁷ en energieopslagsystemen in het elektriciteitssysteem zelf ligt, geldt dit typisch niet voor verbruiksinstallaties. Die vinden hun bestaansreden buiten het elektriciteitssysteem, maar vormen op hun beurt wel zelf de bestaansreden van dat elektriciteitssysteem. Productie-eenheden en energieopslagsystemen zijn dan weer essentiële schakels opdat het elektriciteitssysteem kan functioneren. Elk van deze drie categorieën heeft dus zijn een specifieke rol in het elektriciteitssysteem, wat ook tot uiting komt in specifieke voorwaarden.*”. Dit onderscheid ligt ook aan de oorsprong van het kader voor technische flexibiliteit zoals opgenomen in het Energiedecreet, met verplichte deelname voor alle injectie- en opslageenheden, ongeacht hun aansluitingsmodaliteiten⁸⁸. Ook op federaal niveau voorziet artikel 130 van de federale gedragscode elektriciteit in een verplichting voor grote aan het transmissienet gekoppelde energieopslagfaciliteiten om beschikbare flexibiliteit voor redispatching aan te bieden.

Volgens het begrip van de Vlaamse Nutsregulator houdt de huidige netontwikkeling van Elia niet in significante mate rekening met de mogelijkheden van redispatching en technische flexibiliteit op de volledige pool van injectie- en opslageenheden, die door de netbeheerder, in Vlaanderen als aanvulling op marktgebaseerde flexibiliteit en onder specifieke omstandigheden⁸⁹, kan ingezet worden om bijkomende onthaalcapaciteit te creëren voor bijkomende productie-eenheden of

⁸⁵ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/rapp-2025-24>

⁸⁶ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/adv-2025-06>

⁸⁷ Dit geldt niet voor procesgeneratoren, aangezien die in regel rechtstreeks gelinkt zijn aan het verbruiksproces en aldus voor het elektriciteitsstelsel te beschouwen zijn als negatief verbruik.

⁸⁸ Artikel 1.1.3. 56° /1/2 gereserveerde technische flexibiliteit: de flexibiliteit op verzoek van de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, waarbij de deelname verplicht is in het kader van de exploitatie van het elektriciteitsdistributienet of plaatselijk vervoernet van elektriciteit onder buitengewone omstandigheden, met een gereguleerde compensatie, vermeld in artikel 4.1.17/5, § 1, eerste lid;

⁸⁹ Artikel 4.1.17/5 van het Energiedecreet

verbruiksinstallaties⁹⁰. Daar waar technische flexibiliteit en redispatching mogelijkheden bieden om batterijen in bepaalde omstandigheden congestieneutraal te maken, kan binnen het kader van markt-gebaseerde flexibiliteit een kader uitgewerkt worden om er echte congestieverzachters van te maken, waarbij ook actief kan tegengestuurd worden op congestie. Aangezien hierbij de actuele energie-inhoud van de batterijen in rekening gebracht moet worden, de zogenaamde “state of charge” (SOC), is hiervoor een complexer flexibiliteitsproduct vereist. De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat Elia hier recent werk van maakt en dit bijvoorbeeld als werkpakket heeft opgenomen binnen een bredere flexibiliteitsstudie ‘*Market design study on system flexibility*’, voorgesteld op de werkgroep Grid Flex van 11 december 2025⁹¹. De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt dit onderzoek. Van netbeheerders wordt verwacht dat ze een techno-economisch optimum nastreven. Batterijen kunnen hierbij een toegevoegde waarde hebben.

De Vlaamse Nutsregulator verbaast zich tenslotte over de interpretatie die Elia in het investeringsplan geeft aan de bepalingen van het Energiedecreet, wat betreft de **verantwoordelijkheid voor het afwegingskader**. Het investeringsplan stelt in voetnoot 11:

Het Vlaams Energiedecreet Artikel 4.2.1, §2, 14°, bepaalt dat de uitwerking en opmaak van deze methodologie voor het maken van een afweging tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten en een netinvestering volgens het huidige wettelijk kader deel uitmaakt van de technische reglementen, met de Vlaamse Nutsregulator als penhouder. Het artikel 4.1.19 geeft aan dat Elia enkel de toepassing van deze methodologie dient te beschrijven in zijn investeringsplan. In het toekomstig wettelijk kader wordt deze verantwoordelijkheid als penhouder van deze methodologie verplaatst naar Elia als netbeheerder, bij in voege treden van het ontwerpdecreet tot wijziging van het Vlaams Energiedecreet, voor wat betreft het invoeren van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten – bij publicatie in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse Nutsregulator volgt deze zienwijze niet en aanziet het opstellen van het afwegingskader reeds onder het huidige regelgevend kader finaal onder de verantwoordelijkheid van de netbeheerder, die het moet opnemen in zijn investeringsplan en erover moet consulteren alvorens ter goedkeuring in te dienen bij de Vlaamse Nutsregulator. De Vlaamse Nutsregulator maakte deze zienswijze ook ondubbelzinnig over aan Elia via e-mails van 11 maart 2025 en 28 maart 2025.

Artikel 4.1.19 van het Energiedecreet bepaalt immers duidelijk het volgende:

“Het investeringsplan van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bevat al de volgende elementen: [...]

4° een transparante beschrijving van de toepassing van de methodologie, vermeld in artikel 4.2.1, §2, 14°, waarmee een afweging wordt gemaakt tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen het eigen dekkingsgebied, en van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en een netinvestering;
5° het resultaat van de afweging, vermeld in punt 4°;

Er is een onderscheid te maken tussen enerzijds een methodologie voor het afwegen van een netinvestering ten opzichte van het contracteren van marktflexibiliteit enerzijds (“afwegingskader

⁹⁰ Rekening houdend met het afwegingskader beschreven in Artikel 4.1.19 van het Energiedecreet: “(...) 4° een transparante beschrijving van de toepassing van de methodologie, vermeld in artikel 4.2.1, § 2, 14°, waarmee een afweging wordt gemaakt tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun eigen dekkingsgebied, en van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en een netinvestering;”

⁹¹ <https://www.elia.be/en/users-group/wg-migo/task-force-grid-flex/20251211-meeting>

netinvestering vs flexibiliteit”), en een *methodologie voor het contracteren van de flexibiliteit* anderszijds (procedure, modaliteiten).

Artikel 4.2.1, §2, 14° van het Energiedecreet heeft betrekking op dat laatste (methodologie voor het contracteren van de flexibiliteit), terwijl de verplichting uit artikel 4.1.19 van het Energiedecreet de basis vormt voor het afwegingskader in het investeringsplan, waarbij er een afweging moet gemaakt worden tussen een netinvestering en het contracteren van flexibiliteit. Beide zijn aldus verweven met elkaar, maar vormen wel degelijk een andere taak. Het is dan ook de taak van de netbeheerder om dit afwegingskader uit te werken en uit te leggen in het investeringsplan. Nieuwe decretale regelgeving (zie verder) bestendigt enkel en alleen de reeds geldende praktijk.

Voor de methodologie om marktflexibiliteit te contracteren, bepaalt het Energiedecreet in artikel 4.2.1, §2, 14° dat hierrond bepalingen moeten worden opgenomen in de technische reglementen. Voor het plaatselijk vervoernet is dit in artikel 4.4.30 van het TRPV.

Indien er op bepaalde netelementen beslist wordt om marktflexibiliteit te contracteren als alternatief voor een netinvestering, door toepassing van het afwegingskader (cfr. Energiedecreet artikel 4.1.19, 4°), dan moet het contracteren van deze flexibiliteit gebeuren volgens de methodologie voor aankoop van flexibiliteitsdiensten (cfr. Energiedecreet artikel 4.2.1, §2, 4° en bijhorende bepalingen in TRPV).

De netbeheerder moet met andere woorden een afwegingskader (soort van beslissingsmethodiek) uitwerken en opnemen in zijn investeringsplan. Het is aan de netbeheerder om hierin de zijn inziens noodzakelijke parameters en aspecten te betrekken. Daarnaast staan de methodologieën waarmee de keuzes, die volgen uit dat afwegingskader (aankoop van flexibiliteit en netinvesteringen), concreet worden gerealiseerd.

De in het Energiedecreet krachtens het Decreet van 12 december 2025⁹² gewijzigde bepalingen nemen alleszins alle twijfel weg en leggen de verantwoordelijkheid voor het opstellen van het afwegingskader in nog duidelijkere bewoordingen bij de netbeheerder. Het afwegingskader tussen netinvesteringen en flexibiliteit wordt hierbij ook afgesplitst van het investeringsplan en ondergebracht in een apart proces⁹³. De Vlaamse Nutsregulator zal de verdere uitwerking en implementatie opvolgen via dit proces.

Samengevat kan gesteld worden dat het afwegingskader zeker nog niet voldoende concreet is uitgewerkt. Het wordt zoals eerder aangehaald ook nog niet in de praktijk toegepast. Er is in het investeringsplan dus nog **niet voldaan** aan de vereiste inhoud. Aangezien het in dit investeringsplan 2026-2035 gaat om de eerste uitwerking van het afwegingskader door Elia, verwacht de Vlaamse Nutsregulator dat Elia verdere concretisering van het afwegingskader kan voorleggen bij een volgende iteratie in het kader van het apart proces dat zal worden ingevoerd door het nieuwe decreet inzake flexibele aansluitovereenkomsten, zoals vermeld in bovenstaande alinea.⁹⁴

⁹² Decreet van 12 december 2025 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten inzake flexibele aansluitovereenkomsten, B.S. 22 januari 2026. Zie <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/decreet/2025/12/12/2026000429/staatsblad>

⁹³ Artikel 18 tot invoering van een nieuw artikel 4.1.19/2 Energiedecreet.

⁹⁴ Zie voetnoten 75 en 76. Merk verder op dat dit sneller zal dienen te gebeuren dan de tijdslijn vermeld in het investeringsplan. Volgende stelling van Elia: “*Elia wenst het maatschappelijk debat hierrond nog in 2025 verder te openen, samen met de regulatoren. Het is hierbij onze intentie om tegen het volgende investeringsplan 2027-2037 een concrete eerste versie van een meer geavanceerd afwegingskader te hebben opgesteld die kan worden toegepast.*” moet dan ook in die zin genuanceerd worden.

2.2.8. Potentiële bijdrage van elektrische voertuigen aan het energiesysteem

2.2.8.1. Vereiste inhoud

9. *Vooruitzichten m.b.t. potentiële bijdrage van elektrische voertuigen aan de flexibiliteit van het energiesysteem, specifiek via slim en bidirectioneel laden.*

2.2.8.2. Analyse en beoordeling

Het investeringsplan van Elia bevat slechts een summiere vermelding omtrent de vooruitzichten m.b.t. de potentiële bijdrage van elektrische voertuigen aan de flexibiliteit van het energiesysteem, specifiek via slim en bidirectioneel laden. De onderbouw van het investeringsplan wat betreft assumpties en scenario's bestaat echter uit de Adequacy & Flexibility studie van Elia uit 2025⁹⁵. Deze studie bevat wél veel gedetailleerde informatie rond flexibiliteit van eindgebruikers, en dus zeker ook over elektrische voertuigen. De studie bevat een gedetailleerde methodologische bijlage en de vooruitzichten en toekomstassumpties voor verschillende types laden.

De focus in de Adequacy & Flexibility studie ligt eerder op bevoorradingszekerheid (adequacy) en systeemevenwicht (balancing), eerder dan op netontwikkeling. De studie bevat zo ook een sensitiviteitsanalyse voor de potentiële bijdrage van deze flexibiliteit op het energiesysteem, bekeken vanuit het evenwicht van het net.

Dergelijke globale, kwantitatieve (sensitiviteits)inschatting vanuit het oogpunt van netontwikkeling is er niet. Dit is ook moeilijker aangezien hiervoor steeds een vertaling naar de lokale netcontext moet gebeuren.

Er gebeurt dus **geen specifieke sensitiviteitsanalyse** voor slimmer laden van elektrische voertuigen met oog op lokale **netontwikkeling**. Dergelijke sensitiviteitsanalyse is ook niet evident. De analyse voor netontwikkeling is typisch gebaseerd op het "basisscenario" met vertaling naar lokale context (zie ook paragraaf 2.2.2.2.1 *Investeringsplan plaatselijk vervoernet binnen netontwikkeling Elia*), zoals ook toegelicht in het investeringsplan:

Voor deze studie neemt Elia alle hierboven beschreven macro-hypothesen tegelijk in aanmerking, aangezien een toename van de productie van hernieuwbare energie de effecten van een toenemende belasting deels kan compenseren, en vice versa. Deze macrohypothesen worden vertaald naar een gedetailleerd netmodel (de referentiecontext) via vastgelegde verdeelsleutels, waarna via loadflow-analyses wordt ingeschat waar er desgevallend congesties op het net verwacht worden. Het beschrijven van de methodologie voor het opbouwen van het netmodel, met een strooiing via verdeelsleutels, zou te ver leiden in het kader van dit investeringsplan. Er wordt hiervoor verder verwezen naar de Taskforce Local Redistribution of Injections and Offtakes (TF LRIO) die Elia organiseert om deze methodologie met haar stakeholders te bespreken en te consulteren

Op deze manier hebben de toekomstverwachtingen omtrent het toekomstig laadgedrag (aantallen, vermogens, type laadgedrag) en de verbruikscurves die Elia hanteert voor elk type laadgedrag, via de referentiecontext alleszins ook wel een impact op de uitkomst van de analyses in het kader van netontwikkeling.

⁹⁵ https://issuu.com/eliagroup/docs/adequacy_and_flexibility_study_for_belgium_2026-2?fr=sZGQ5Njg2NjM5NTg

In haar antwoord op een consultatiereactie van Febeliec geeft Elia aan dat het de evoluties omtrent 'vehicle-to-grid' nauwgezet op volgt:

M.b.t. V2G dient er bijkomend te worden opgemerkt dat steeds meer EV-modellen de technische capaciteit hebben om V2G te kunnen leveren, echter blijven er op vandaag nog heel wat barrières overeind om V2G effectief op te kunnen schalen. Dergelijke barrières kunnen contractuele limieten betreffen, maar ook technische redenen zoals de nood om soms een nieuw, duur type laadpaal te installeren. Bovendien ontbreken op vandaag de nodige contracten en (prijs)signalen om het inzetten van de technische V2G-capaciteit aantrekkelijk te maken, en heerst er soms een vrees voor een versnelde veroudering van batterijen: een vrees die vooral bij leasing-voertuigen (het overgrote deel van de EV's in Vlaanderen) aanwezig is.

Elia houdt echter de vinger kort aan de pols m.b.t. de ontwikkelingen rond flexibiliteit. Zo zal Elia bij toekomstige scenario's (voor Adequacy & Flexibility studies of voor ontwikkelingsplannen) de toekomstprojecties voor opslag en flexibiliteit steeds herevalueren i.f.v. evoluerende context errond. Richting het volgende Vlaams investeringsplan 2027-2037 zal Elia een bijsturing van deze projecties overwegen.

De Vlaamse Nutsregulator zal bij het volgend investeringsplan 2028-2037, met indiening in 2027, opnieuw de stand van zaken evalueren.

Via de onderbouw van het investeringsplan met de Adequacy & Flexibility studie, waar duidelijk naar wordt verwezen in het investeringsplan, is onrechtstreeks **voldaan** aan de vereiste inhoud.

2.2.9. Activaties flexibiliteitsdiensten

2.2.9.1. Vereiste inhoud

10. Volumerapportering van activaties van flexibiliteitsdiensten op het plaatselijk vervoernet en op het distributienet in het Vlaams Gewest, door congestie op het plaatselijk vervoernet, in de afgelopen twee jaar (sinds publicatie van het meest recente IPVG) (ED 4.1.19 °7).

2.2.9.2. Analyse en beoordeling

Het investeringsplan bevat de vereiste volumerapportering van de activaties van flexibiliteitsdiensten voor de jaren 2023 en 2024. Er is **voldaan** aan de vereiste inhoud.

2.2.10. Maatregelen om gebruik van flexibiliteit te verhogen

2.2.10.1. Vereiste inhoud

11. Beschrijving van de ontwikkeling van diensten en maatregelen die het gebruik van flexibiliteit op het plaatselijk vervoersnet verhogen (ED 4.1.19 °8).

2.2.10.2. Analyse en beoordeling

In paragraaf 2.4.3.2 ‘Ontwikkelen van nieuwe producten en diensten’ van het investeringsplan, spreekt Elia over dynamisch vraagbeheer dat ook een middel kan zijn voor een efficiënter congestiebeheer, maar maakt dit daar evenwel verder niet concreet. In dezelfde paragraaf 2.4.3.2 wordt ook verwezen naar het concept van flexibele toegang. Dit wordt verderop in het investeringsplan verder uitgewerkt, namelijk in het actieplan rond “congestiebeheer als mitigatiemaatregel” van paragraaf 4.3. Hierin verwijst Elia naar het toekomstig regelgevend kader van flexibele aansluitovereenkomsten, dat voorziet in een concept van flexibele toegang en dat destijds in volle uitwerking was.⁹⁶ Verder licht Elia in paragraaf 4.3 een kortetermijnmaatregel op basis van marktflexibiliteit toe, onder de vorm van het tijdelijk marktproduct “Fall-back PVN”. Paragraaf 4.4 van het investeringsplan bespreekt flexibiliteit in het kader van congestiebeheer meer uitgebreid, met een sterke link naar het afwegingskader tussen netinvestering en flexibiliteit. Voor meer achtergrond bij deze aspecten, onder meer omtrent de inschatting van de Vlaamse Nutsregulator m.b.t. de afwezigheid van significante inzet van marktgebaseerde en technische flexibiliteit door Elia, verwijzen we daarom naar de bespreking in paragraaf 2.2.7 Afwegingskader netinvesteringen en flexibiliteit van deze beslissing.

Elia vermeldt in het investeringsplan ten slotte het gebruik van “impliciete flexibiliteit in de markten”, ook als middel voor een efficiënter congestiebeheer:

Een ander voorbeeld betreft de ontwikkeling en opschaling van impliciete flexibiliteit in de markten, wat het mogelijk maakt om via dit dynamisch vraagbeheer verbruik op piekmomenten af te schakelen of uit te stellen wanneer dit bijzonder hoog ligt. Deze flexibiliteit wordt ook in de scenario's mee beschouwd en speelt aldus een rol in alle relevante energiemarkten zowel qua bevoorradingszekerheid, optimalisatie van de elektriciteitsmarkten, alsook als middel voor een efficiënter congestiebeheer.

Elia licht dit verder toe in een reactie aan de Vlaamse Nutsregulator:

Elia zet in op het faciliteren van impliciete flexibiliteit, een vorm van flexibiliteit waarbij netgebruikers spontaan hun verbruik aanpassen in reactie op verschillende mogelijke signalen, zoals bijvoorbeeld prijssignalen. Dit type flexibiliteit is cruciaal om het energiesysteem efficiënter en robuuster te maken, zonder dat er nieuwe producten of contracten moeten worden ontwikkeld.

Concreet gaat het bijvoorbeeld om het spreiden van het laden van elektrische voertuigen om piekverbruik te verminderen, of om het stimuleren van verbruik op momenten van hoge hernieuwbare productie, waardoor congestie wordt vermeden. Deze dynamische respons draagt bij aan een betere afstemming tussen vraag en aanbod op het net.

De Vlaamse Nutsregulator erkent dat de assumpties omtrent de impact van impliciete flexibiliteitsmechanismen een rol kunnen spelen op de uitkomst van de analyses in het kader van netontwikkeling, via de ingeschatte type-curves van verbruikers, die via de referentiecontext hun impact hebben op de analyseresultaten.

Samengevat kan gesteld worden dat er **voldaan** is aan de vereiste opname van een beschrijving van de ontwikkeling van diensten en maatregelen die het gebruik van flexibiliteit op het plaatselijk vervoersnet verhogen, weliswaar met de belangrijke bedenking dat er **nog belangrijke stappen te**

⁹⁶ Elia verwees toen naar het Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten, VI.Parl. 2025-2026, nr. 559/1, zie <https://www.vlaamsparlament.be/nl/parlementaire-documenten/parlementaire-initiatieven/1960289>. Dit ontwerpdecreet is intussen van kracht: Decreet van 12 december 2025 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten inzake flexibele aansluitovereenkomsten, B.S. 22 januari 2026. Zie <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/decreet/2025/12/12/2026000429/staatsblad>.

zetten zijn door Elia om het **flexibiliteitspotentieel** op de elektrische netten verder zinvol aan te boren, ook met het **oog op netontwikkeling**.

2.2.11. Asset management beleid

2.2.11.1. Vereiste inhoud

2. Een beschrijving van het assetmanagement beleid en de impact ervan op het investeringsplan/programma.

2.2.11.2. Analyse en beoordeling

Het investeringsplan bevat een duidelijke, kwalitatieve beschrijving van het assetmanagement beleid en de impact op het investeringsprogramma. De erin beschreven toekomstige risico-gebaseerde besluitvorming voor het beheer van uitrustingen lijkt de Vlaamse Nutsregulator conceptueel zeer zinvol. We kijken dan ook met interesse uit naar de verdere uitwerking hiervan.

De concrete, kwantitatieve impact op het investeringsprogramma en de link met de concrete projecten is soms minder transparant. Wat betreft de vervangingsnoden omwille van ouderdom van transformatoren en beveiligingsuitrustingen, verwijzen we hierbij nog naar de bespreking in paragraaf 2.2.5.2.2 *Investeringstempo* van deze beslissing.

Er is volgens de Vlaamse Nutsregulator **voldaan** aan de vereiste inhoud.

2.2.12. Energie-efficiëntie

2.2.12.1. Vereiste inhoud

12. Informatie over de beoordeling die door de beheerder van het plaatselijk vervoernet wordt uitgevoerd i.v.m. het potentieel voor energie-efficiëntie van zijn elektriciteitsinfrastructuur, in het bijzonder wat betreft elektriciteitsdistributie, beheer van de belasting van het plaatselijk vervoernet en interoperabiliteit, en de aansluiting van installaties voor energieopwekking, inclusief de toegangsmogelijkheden voor micro-energiegeneratoren (Technisch Reglement Plaatselijk Vervoernet voor elektriciteit).

2.2.12.2. Analyse en beoordeling

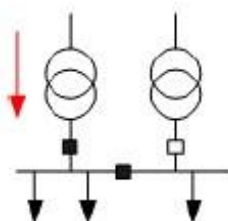
Het investeringsplan bevat een bespreking van de strategie van de beheerder van het plaatselijk vervoernet rond energie-efficiëntie, met onder meer de bespreking van de omgang met spanningsniveaus en het gebruik van reservetransformatoren.

Het buiten spanning stellen van de reservetransformatoren wordt besproken in paragraaf 4.5.2 'Opvolging van de energie-efficiëntie maatregelen' van het investeringsplan:

Veel onderstations zijn met twee transformatoren uitgerust en worden geëxploiteerd met een transformator in dienst en een tweede als reserve. Als de eerste transformator uitvalt, wordt snel op de reserve-transformator overgeschakeld.

De reservetransformator blijft in principe alleen in de wintermaanden onder spanning, wanneer de temperatuur onder een bepaalde drempel valt. Het **spanningsvrij** houden van de reservetransformatoren beperkt de ijzerverliezen in grote mate, zoals het onderstaande schema toont.

Concreet zullen zo de verliezen op het volledige net beheerd door Elia worden verminderd met naar schatting 22 GWh per jaar. Rekening houdend met een gemiddelde energieprijis van € 44,44/MWh betekent dit een **besparing** van ongeveer 978 k€/jaar.

Figuur 4.4 : Buiten spanning stellen van een reservetransformator

De ontwikkeling van decentrale productie heeft bovendien tot gevolg **dat meer en meer reservetransformatoren in dienst worden geplaatst. Dit laat toe zoveel mogelijk productie op de bestaande infrastructuur aan te sluiten** (zoals eerder beschreven).

Ook vanuit het investeringsplan van Fluvius begrijpen we dat er verschillende situaties bestaan voor de inzet van transformatoren, met zowel cold stand-by als hot stand-by configuraties. Hierbij heeft de cold stand-by het nadeel dat de automatische overname complexer is (schakelsequentie) of een manuele interventie vereist waardoor de hervoedingstijd iets langer wordt. In een reactie geeft Elia aan dat er verder ook een onderscheid te maken is tussen enerzijds het onder spanning zetten van transformatoren zonder deze ook effectief net-technisch in dienst te nemen (hot stand-by)⁹⁷, en anderzijds het effectief net-technisch volwaardig in dienst stellen om extra capaciteit te creëren in het net, met gebruik van de bestaande infrastructuur. Wat betreft deze laatste optie geeft Elia terecht aan dat dergelijk optimaal gebruik van de bestaande infrastructuur ook kadert binnen een beleid van (energie-)efficiëntie.

Gezien de toenemende nood aan capaciteit is er om die reden alleszins een evolutie weg van het buiten spanning stellen van reserve transformatoren, zoals ook aangegeven in het investeringsplan.

De besparing aan netverliezen moet alleszins afgewogen worden tegen de mindere benutting van de bestaande infrastructuur, en wat betreft de Vlaamse Nutsregulator ook tegenover een mogelijk groter risico op (langdurige) onbeschikbaarheid. Die afweging tussen beide kan volgens de Vlaamse Nutsregulator nog beter geduid worden in het investeringsplan. De Vlaamse Nutsregulator vraagt Elia om deze genuanceerdere strategie te verduidelijken in het volgende investeringsplan 2028-2037.

Voor het huidige investeringsplan 2026-2035 ziet de Vlaamse Nutsregulator de vereiste inhoud als **voldaan**.

⁹⁷ Typisch omdat een cold start-up bij lage temperaturen een verhoogd risico op falen geeft (in het bijzonder bij oudere toestellen).

2.2.13. Overzicht van alle netinvesteringen

2.2.13.1. Vereiste inhoud

1. Overzicht van alle netinvesteringen:

- Concreet geplande netinvesteringsprojecten voor een periode van drie jaar;
- Geplande netinvesteringsprojecten voor een periode van tien jaar;
- Gerealiseerde investeringen die in de afgelopen twee jaar zijn uitgevoerd (sinds publicatie van het meest recente IPVG).

Dit overzicht wordt mee gepubliceerd op de website van de beheerder van het plaatselijk vervoernet bij aanvang van de publieke consultatie, en bij de finale versie van het investeringsplan.

2.2.13.2. Analyse en beoordeling

Er is **voldaan** aan de vereiste aanlevering van deze bijlage.

Voor de inhoudelijke bespreking van de bijlagen verwijzen we naar de eerdere bespreking binnen paragraaf 2.2 van deze beslissing, in het bijzonder de bespreking onder paragrafen 2.2.5 *Geplande investeringen* en 2.2.6 *Gerealiseerde investeringen*.

Om de opvolgbaarheid te verbeteren vraagt de Vlaamse Nutsregulator om **in het aangepast investeringsplan 2026-2035** bij elke vermelding van een **project, telkens ook zijn unieke ID te vermelden**. We stellen immers vast dat de beschrijving van een project soms enigszins wijzigt, bijvoorbeeld door een lichte bijsturing van de scope van een project. Een unieke ID faciliteert de structurele opvolging van de projecten.

2.2.14. Confidentiële bijlagen

2.2.14.1. Vereiste inhoud

De onderstaande documenten worden niet gepubliceerd door de beheerder van het plaatselijk vervoernet bij publicatie van het IPVG, maar worden wel als bijlagen aan het investeringsplan overgemaakt aan de Vlaamse Nutsregulator bij indiening van het IPVG voor goedkeuring.

3. Overzicht van historische belasting en injectie op de koppelpunten (periode Y-3 t.e.m. Y-1);
 4. Vooruitzichten qua evolutie van de afname per koppelpunt door de distributienetten, op een horizon van tien jaar (horizon Y t.e.m. Y+10);
 5. Vooruitzichten qua evolutie van de injectie per koppelpunt vanuit de distributienetten, op een horizon van tien jaar (horizon Y t.e.m. Y+10);
 6. Overzicht windaansluitingen & aanvragen;
 7. Netschema's (meest recente versies);
- Geografisch schema van de elektrische hoogspanningsnetten in België (70 – 380 kV);
 - Eendraadschema van de elektrische hoogspanningsnetten in België;

- *Eendraadschema's, van de netten 36 en 70 kV in het Vlaamse Gewest;*

2.2.14.2. Analyse en beoordeling

De Vlaamse Nutsregulator merkte bij de indiening op dat een belangrijke bijlage omtrent de toekomstverwachtingen van de afname belasting op de koppelpunten (punt 4 uit de vereiste inhoud), niet mee ter goedkeuring was ingediend door Elia en vroeg via mail van 1 oktober 2025 om deze bijlage aan te leveren om het dossier te vervolledigen. Elia leverde de bijlage een dag later aan via mail van 2 oktober 2025.

Verder bleek tijdens de detailanalyse van de Vlaamse Nutsregulator dat er nog twee eendraadschema's ontbraken. Deze werden aangeleverd door Elia op 20 november 2025.

Met deze bijkomende bijlagen is er **voldaan** aan de aanlevering van de vereiste bijlagen. Voor de inhoudelijke bespreking van de bijlagen verwijzen we naar de eerdere bespreking binnen paragraaf 2.2 van deze beslissing.

3. Conclusie

De Vlaamse Nutsregulator is niet overtuigd dat het ingediende investeringsplan op een adequate manier een antwoord biedt aan de huidige investeringsnoden. Op basis van zijn analyse en beoordeling is de Vlaamse Nutsregulator van oordeel dat **nog niet** op een adequate manier **voldaan** is aan een aantal vereisten. Conform artikel 4.1.19 van het Energiedecreet⁹⁸ en artikel 2.1.1 §5 van het TRPV⁹⁹ vereist de Vlaamse Nutsregulator dan ook van Elia om een **aangepast investeringsplan 2026-2035** op te maken en ter goedkeuring aan de Vlaamse Nutsregulator voor te leggen, ten laatste **binnen de negentig dagen** te rekenen vanaf de dag na de publicatie van deze beslissing.

In dit aangepaste investeringsplan 2026-2035 dienen volgende zaken opgenomen te worden:

- Samenwerking met de distributienetbeheerders¹⁰⁰:
 - o Toevoegen van de transformatorstations in eigendom van de distributienetbeheerders aan de analyses en het investeringsprogramma van het investeringsplan. Aangezien een transformatorstation van hoogspanning naar middenspanning een vervoersfunctie heeft, meer bepaald de transmissie van elektriciteit vanuit het net met transmissiefunctie naar het distributienet, maakt het volgens het begrip van de Vlaamse Nutsregulator functioneel deel uit van het plaatselijk vervoernet of het transmissienet (afhankelijk van de primaire spanning). Transformaties vanuit de hogerliggende netten op 70 kilovolt of lager maken dan ook deel uit van het plaatselijk vervoernet in het Vlaamse Gewest¹⁰¹. Elia is de hiervoor de aangewezen netbeheerder¹⁰², en staat bijgevolg in voor het beheer ervan.
- Methodiek voor vertaling van noden naar investeringen¹⁰³:
 - o Voor **elk investeringsproject** dat niet “ter info” is vermeld, aanvullen met de **indienststellingsdatum in het publieke investeringsplan**¹⁰⁴.
 - o **Bijkomende verduidelijking** over de betekenis van de **statussen** van projecten, omwille van de transparantie naar de stakeholders.
- Geplande investeringen¹⁰⁵:
 - o Het **investeringsplan dient concreet genoeg te zijn**, zeker wat betreft de korte termijn. De expliciete verwijzing naar “een indicatief investeringsprogramma” in het investeringsplan is hier niet mee in lijn. De Vlaamse Nutsregulator vraagt Elia dan ook

⁹⁸ (...) De Vlaamse Nutsregulator kan, na overleg, de netbeheerder verplichten om het investeringsplan binnen een redelijke termijn aan te passen. Het goedgekeurde investeringsplan wordt op de website van de netbeheerder bekendgemaakt.

⁹⁹ TRPV art. 2.1.1 §5. Bij de beslissing ten gronde kan de Vlaamse Nutsregulator het investeringsplan goedkeuren, goedkeuren onder voorwaarden of niet goedkeuren. Indien de Vlaamse Nutsregulator het investeringsplan goedkeurt onder voorwaarden of afkeurt, dan dient de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet ten laatste binnen de negentig dagen te rekenen vanaf de dag na de publicatie van de beslissing ten gronde van de Vlaamse Nutsregulator op zijn website, een aangepaste versie van het investeringsplan aan de Vlaamse Nutsregulator voor te leggen.

¹⁰⁰ Meer achtergrond is terug te vinden in paragraaf 2.2.3 ‘Samenwerking met de distributienetbeheerders’ van deze beslissing

¹⁰¹ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/besl-2024-34>

¹⁰² Met ingang van 1 januari 2026 is Elia Transmission Belgium opnieuw voorwaardelijk aangewezen voor 12 jaar bij beslissing van de Vlaamse Nutsregulator van 19 december 2025 (BESL-2025-143).

¹⁰³ Meer achtergrond is terug te vinden in paragraaf 2.2.4 ‘Methodiek voor vertaling van noden naar investeringen’ van deze beslissing.

¹⁰⁴ Aangezien Elia voor de projecten voor 2025-2028 (Y+3) ook gewoon de indienststellingsdatum vermeldt, is de Vlaamse Nutsregulator daarnaast overigens voorstander om dit ook voor de projecten “ter info” informatief op te nemen in het investeringsplan. Zo leert het federale ontwikkelingsplan ons bijvoorbeeld dat het project van een bijkomende 150/MV transformator in Ketenisse twee jaar is uitgesteld van 2028 naar 2030. Hoewel dit project ook “ter info” is opgenomen in het investeringsplan plaatselijk vervoernet, is dergelijke evolutie vandaag dus niet transparant in het investeringsplan plaatselijk vervoernet.

¹⁰⁵ Meer achtergrond is terug te vinden in paragraaf 2.2.5 ‘Geplande investeringen’ van deze beslissing

om dit **indicatief karakter te verwijderen**. Om dezelfde reden vraagt de Vlaamse Nutsregulator om de “**globale disclaimer**” in paragraaf 2.4.4 van het investeringsplan te **herwerken in lijn met de basisbepalingen van het Energiedecreet**, aangezien deze volgens de Vlaamse Nutsregulator te vrijblijvend geformuleerd is.

- Op **korte termijn 2026-2028** is slechts een (te) **beperkt aantal versterkingen van koppelpunten voorzien in Vlaanderen**, zeker indien men rekening houdt met de noden voor het versterken van de transformatiecapaciteit op deze koppelpunten, hetgeen al sinds het vorige investeringsplan 2023-2032 nadrukkelijk op de radar staat. De komende jaren zien we (te) beperkte actie en nog geen versnelling, ondanks de urgentere noden die ook worden geduid in het investeringsplan. De Vlaamse Nutsregulator vraagt daarom aan Elia om, in overleg met Fluvius, te **analyseren of er op korte termijn 2026-2028 bijkomende knelpunten op de koppelpunten verholpen kunnen worden** en het resultaat van deze analyse op te nemen in de aangepaste versie van het investeringsplan.
- **Bijkomende transparantie** over de **samenhang** van de actuele noden voor versterking van de **transformatiecapaciteit op de koppelpunten met de eventuele gelinkte beperkingen en investeringsnoden op het hogerliggend net**.
- De **project-specifieke correcties en verduidelijkingen** in bijlage bij deze beslissing, die in de loop van de analyse werden afgestemd met Elia.
- Gerealiseerde investeringen¹⁰⁶:
 - Gezien de bezorgdheid omtrent de omzettingsgraad van de korte termijn investeringen sinds het vorige investeringsplan 2023-2032, een **update** van de **gerealiseerde investeringen** tot (minstens) eind 2025.
- Overzicht van alle netinvesteringen¹⁰⁷:
 - Om de opvolgbaarheid te verbeteren vraagt de Vlaamse Nutsregulator om **in het aangepast investeringsplan 2026-2035** bij elke vermelding van een **project, telkens ook zijn unieke ID te vermelden**.

De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om hier op korte termijn verder constructief over in **overleg** te gaan met Elia, conform artikel 4.1.19 van het Energiedecreet.

Daarnaast dient het **volgende investeringsplan** volgende zaken te bevatten:

- Samenwerking met de distributienetbeheerders¹⁰⁸:
 - Er is in het investeringsplan 2026-2035 nog **niet voldaan** aan de voorwaarde uit de beslissing bij het vorige investeringsplan 2023-2032 rond alignering met de distributienetbeheerders. Gezien de **onvolledige omzetting** hiervan is het nodig om deze **voorwaarde door te zetten naar het volgende investeringsplan 2028-2037**, met indiening in 2027. De Vlaamse Nutsregulator verwacht dat de assumpties rond toekomstverwachtingen en methodologieën in dat investeringsplan gealigneerd zijn met de distributienetbeheerders, op de tijdshorizon van dat investeringsplan. De Vlaamse Nutsregulator leest in het investeringsplan alvast wel een concreet engagement om de toekomstverwachtingen tegen het volgende investeringsplan 2028-2037 gealigneerd te

¹⁰⁶ Meer achtergrond is terug te vinden in paragraaf 2.2.6 ‘Gerealiseerde investeringen’ van deze beslissing.

¹⁰⁷ Meer achtergrond is terug te vinden in paragraaf 2.2.13 ‘Overzicht van alle netinvesteringen’ van deze beslissing.

¹⁰⁸ Meer achtergrond is terug te vinden in paragraaf 2.2.3 ‘Samenwerking met de distributienetbeheerders’ van deze beslissing.

hebben met Fluvius. De Vlaamse Nutsregulator zal het resultaat van dit afstemmings-traject beoordelen bij het volgend investeringsplan 2028-2037. In tussentijd vraagt de Vlaamse Nutsregulator om ten gepaste tijde op de hoogte te worden van de evolutie binnen dit traject. De Vlaamse Nutsregulator benadrukt de nood aan samenwerking en afstemming tussen Elia en de distributienetbeheerders wat betreft assumpties en toekomstscenario's. Enkel zo kan het elektriciteitssysteem als geheel consistent verder ontwikkeld worden.

- Het lijkt de Vlaamse Nutsregulator aangewezen om met Fluvius tot een beter afgestemde set aan planningspunten te komen.
- Methodiek voor vertaling van noden naar investeringen¹⁰⁹:
 - Een **transparantere vertaling van de noden op de koppelpunten naar investeringsprojecten**, niet enkel als kwalitatieve beschrijving in het investeringsplan, maar tevens blijkend uit de samenhang tussen enerzijds de concrete koppelpuntanalyse op basis van de toekomstverwachtingen en anderzijds de concrete investeringsprojecten in het investeringsplan.
- Investeringsplan¹¹⁰:
 - De Vlaamse Nutsregulator uit zijn bezorgdheid omtrent de omzettingsgraad van de korte termijn investeringen sinds het vorige investeringsplan 2023-2032, en spoort Elia aan om hier met de nodige prioriteit werk van te maken. Het volgende investeringsplan 2028-2037 dient een **grote omzettingsgraad aan korte termijn projecten** te bevatten.

Hiervoor ziet de Vlaamse Nutsregulator op korte termijn in eerste instantie een grote werf weggelegd tot aligering tussen Elia en de distributienetbeheerders.

De verdere uitwerking van het '**afwegingskader netinvestering en flexibiliteit**', waarover de Vlaamse Nutsregulator in deze beslissing opmerkingen formuleerde¹¹¹, zal de Vlaamse Nutsregulator opvolgen via het **aparte traject** waarin het decreet tot invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitovereenkomsten¹¹² voorziet, dat op 22 januari 2026 werd gepubliceerd in het staatsblad¹¹³.

Verder wenst de Vlaamse Nutsregulator actief op de hoogte gehouden te worden van significante evoluties binnen de netontwikkeling van het plaatselijk vervoernet. Elia toonde naar de Vlaamse Nutsregulator zeker al openheid hieromtrent en deed proactief een aantal voorstellen.

De draagwijdte van de beslissing van de Vlaamse Nutsregulator over het investeringsplan

De Vlaamse Nutsregulator beschouwt de verplichting voor de netbeheerder om tweejaarlijks een investeringsplan in te dienen als een voortdurend proces van bijsturing, aanpassing en uitdieping van

¹⁰⁹ Meer achtergrond is terug te vinden in paragraaf 2.2.4 '*Methodiek voor vertaling van noden naar investeringen*' van deze beslissing

¹¹⁰ Meer achtergrond is terug te vinden in paragraaf 2.2.6 '*Gerealiseerde investeringen*' van deze beslissing.

¹¹¹ Meer achtergrond is terug te vinden in paragraaf 2.2.7 '*Afwegingskader en flexibiliteit*' van deze beslissing

¹¹² Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten, *VI. Parl.* 2025-2026, nr. 559/3.

¹¹³ Decreet van 12 december 2025 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten inzake flexibele aansluitovereenkomsten, *B.S.* 22 januari 2026. Zie <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/decreet/2025/12/12/2026000429/staatsblad>

het investeringsplan. Dat geldt niet enkel voor de netbeheerder, maar ook voor de Vlaamse Nutsregulator in de uitoefening van zijn goedkeuringsbevoegdheid. Aangezien de netbeheerder tweejaarlijks een investeringsplan dient in te dienen, is de beslissing van de Vlaamse Nutsregulator over een bij hem ingediend investeringsplan inherent tijdsgebonden. De Vlaamse Nutsregulator neemt een beslissing op basis van de ten tijde van de beslissing beschikbare kennis en inzichten. Evenzo zal de Vlaamse Nutsregulator zich bij de beoordeling van navolgende investeringsplannen baseren op de op dat moment beschikbare kennis en inzichten, die allicht zullen zijn geëvolueerd, niet in het minst gelet op de horizon van tien jaar waarmee in het investeringsplan rekening moet worden gehouden.

De draagwijdte van deze beslissing over het investeringsplan 2026-2035 is dan ook beperkt in die zin dat deze **geen voorafname vormt op de toekomstige beslissingen** van de Vlaamse Nutsregulator over navolgende investeringsplannen die de netbeheerder dient in te dienen. Dit geldt ook voor andere dossiers die een link hebben met netontwikkeling, zoals bijvoorbeeld de methodologie van de netbeheerder voor het aanbieden van flexibele aansluitovereenkomsten, zoals voorzien in het eerder genoemde goedgekeurde decreet inzake flexibele aansluitovereenkomsten.

Beschikkend gedeelte

Vlaamse Nutsregulator beslist

Artikel 1. Het investeringsplan plaatselijk vervoernet 2026-2035 van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit Elia Transmission Belgium nv, zoals ter goedkeuring bij de Vlaamse Nutsregulator ingediend op 30 september 2025, **niet goed te keuren**.

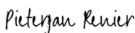
Artikel 2. De beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit Elia Transmission Belgium nv te verplichten om ten laatste binnen de **negentig dagen** te rekenen vanaf de dag na de publicatie van deze beslissing op de website van de Vlaamse Nutsregulator, een aangepaste versie van het investeringsplan ter goedkeuring aan de Vlaamse Nutsregulator voor te leggen, die voldoet aan de vereisten beschreven in paragraaf 3 *Conclusie* van deze beslissing.

Artikel 3. De beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit Elia Transmission Belgium nv te verplichten om ten laatste binnen de **dertig dagen** te rekenen vanaf de dag na de publicatie van deze beslissing op de website van de Vlaamse Nutsregulator, het consultatieverslag van de publieke consultatie en het investeringsplan zoals ingediend bij de Vlaamse Nutsregulator, te publiceren op haar website.

Artikel 4. De beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit Elia Transmission Belgium nv te gelasten om bij het opstellen van het investeringsplan 2028-2037, te voldoen aan de vereisten beschreven in paragraaf 3 *Conclusie* van deze beslissing.

Artikel 5. Te verklaren dat deze beslissing in werking treedt op de dag van de publicatie ervan op de website van de Vlaamse Nutsregulator.

Voor Vlaamse Nutsregulator,
te Sint-Joost-ten-Node,

Digitally signed by

 DocuSign
Ondertekend door: Pieterjan Renier (Signature)
Ondertekentijd: 28-1-2026 | 13:45:15 CET
C: BE
Uitgever: Citizen CA
BC6C2E7732274854824A8B1021116084

Pieterjan Renier,
Algemeen directeur

Bijlage – detail aanpassingen

B.1 Ontbrekende gegevens

Toevoegen van de ontbrekende afname analyse van de lange termijn verwachting op het koppelpunt Rijkevorsel cabine B (RIJKE015PPB).

B.2 Concrete aanpassingen projecten

Onderstaande tabel bevat aanpassingen aan de omschrijving van concrete projecten, omdat na vragen van de Vlaamse Nutsregulator bleek dat de originele bepaling geen correcte weergave betreft van de inhoud van de projecten.

Gerealiseerd:

Identificatie	Originele bepaling	Aangepaste bepaling
Heverlee - Tienen	Dubbele vermelding project: <i>Afbraak lijn 70kV tussen Heverlee en Tienen, aanleg van een nieuwe verbinding tussen Wilsele en Heverlee en installatie van een 2de trafo 150/70kV in Tienen. (2022)</i> <i>Afbraak lijn 70kV tussen Heverlee en Tienen, aanleg van een nieuwe verbinding tussen Wilsele en Heverlee en installatie van een 2de trafo 150/70kV in Tienen. (2024)</i>	Eén project: <i>Afbraak lijn 70kV tussen Heverlee en Tienen, aanleg van een nieuwe verbinding tussen Wilsele en Heverlee en installatie van een 2de trafo 150/70kV in Tienen.</i>

Gepland:

Identificatie	Originele bepaling	Aangepaste bepaling
Jabbeke 11kV	Dubbele vermelding van wat inhoudelijk hetzelfde project blijkt te zijn: <i>JABBEKE - Versterking van het onderstation (IN STUDIE)</i> <i>JABBEKE - Vervanging van de laagspanning en vervanging van een TFO 36/12kV 12MVA door een nieuwe van 25MVA (IN STUDIE)</i>	Eén project: <i>JABBEKE - Vervanging van de laagspanning en vervanging van een TFO 36/11kV 12,5MVA door een nieuwe van 25MVA (IN STUDIE)</i>
Havendok 7	Beschrijving project: <i>HAVENDOK 7 - Nieuwe GIS150 en 4 tfos 150/MV (IN STUDIE)</i>	Beschrijving project: <i>HAVENDOK 7 - Nieuwe GIS150 en 4 tfos 150/MV en bijkomende middenspanningscabine (IN STUDIE)</i>

Zeveneken	Beschrijving project: <i>ZEVEKE – Vervanging van de laagspanning (IN STUDIE – 2029-2035)</i>	Beschrijving project: <i>ZEVENEKEN - Vervanging van de laagspanning en bijkomende transformator 36/12kV 25MVA (IN STUDIE – 2029-2035)</i>
Rijkevorsel	Beschrijving projecten: <i>RIJKEVORSEL - Vervanging onderstation 70kV door 150kV (IN STUDIE)</i> <i>RIJKEVORSEL - Uitbreiding onderstation 150kV en transformator 150/15kV (IN STUDIE)</i>	Beschrijving projecten: <i>RIJKEVORSEL - Vervanging onderstation 70kV door 150kV, één 70/15kV tfo door 150/15kV tfo, en MS cabine (IN STUDIE)</i> <i>RIJKEVORSEL - Uitbreiding onderstation 150kV en vervanging resterende 70/15kV tfo door 150/15kV tfo (IN STUDIE)</i>
Zaventem	Beschrijving projecten: <i>ZAVENTEM - Oprichting van een nieuw 150/36/11kV-onderstation (GEPLAND)</i> <i>ZAVENTEM - Vervanging van een 36/11kV-transformator en van de laagspanning (IN STUDIE)</i>	Beschrijving projecten: <i>ZAVENTEM RECYCLAGEPARK - Oprichting van een nieuw 150/36/11kV-onderstation (GEPLAND)</i> <i>ZAVENTEM - Vervanging van een 36/11kV-transformator en van de laagspanning (IN STUDIE)</i>
Aalst-Noord	Beschrijving project: <i>AALST - Versterking van de transformatiecapaciteit naar middenspanning – In studie – 2029-2035</i>	Beschrijving project: <i>AALST-NOORD - Versterking van de transformatiecapaciteit naar middenspanning – In studie – 2029-2035</i>
Baasrode - Malderen	Beschrijving projecten: <i>BAASRODE - Plaatsing van een kabel 150kV - In uitvoering – 2027</i> <i>BAASRODE – MALDEREN - Afbraak van de 70kV-lijn – Beslist - 2027</i>	Beschrijving projecten: <i>BAASRODE - MALDEREN - Plaatsing van een kabel 150kV - In uitvoering – 2027</i> <i>BAASRODE – MALDEREN - Afbraak van de 70kV-lijn – Beslist - 2027</i>
Eizeringen	<i>'Indienstellingsdatum IPVG 2022 – 2025' vermeld bij project 'Tweede draadstel op de 150kV-lijnaftakking':</i> 2024	<i>'Indienstellingsdatum IPVG 2022 – 2025' vermeld bij project 'Tweede draadstel op de 150kV-lijnaftakking':</i> 2023
Wilese - Gasthuisberg	Beschrijving onder paragraaf 6.37: <i>(...) Tenslotte ontstaat een vervangingsnood op de kabel tussen onderstation Gasthuisberg en Wilese. Gezien de bevestigde noden in de regio, wordt een vervanging van deze kabel voorzien.</i>	Beschrijving onder paragraaf 6.37: <i>(...) Tenslotte ontstaat een vervangingsnood op de kabel tussen onderstation Gasthuisberg en Wilese, dewelke beschadigd werd tijdens een incident in 2024. Initieel was een vervangingsproject van deze kabel voorzien, maar een analyse heeft uitgewezen dat deze kabel niet strikt noodzakelijk is rekening houdend met de bevestigde en verwachte noden in de regio. Daarom werd het herstel van de kabel na incident niet uitgevoerd en werd het vervangingsproject vervangen door een buitendienstname project van deze kabel.</i>

Beringen	Beschrijving onder paragraaf 6.18: (...) Hierdoor volstaat het om in het onderstation Beringen de bestaande 150/70 kV transformator, die vandaag te veel geluidsoverlast veroorzaakt, door een 150/10 kV transformator te vervangen. (...) Project: <i>BERINGEN - Verlaten 70 kV-onderstation en nieuwe transformator 150/10 40MVA – In studie</i>	Beschrijving onder paragraaf 6.18: (...) Hierdoor volstaat het om in het onderstation Beringen de bestaande 150/70 kV transformator, die vandaag te veel geluidsoverlast veroorzaakt, en de twee 70/10kV transformatoren te vervangen door twee 150/10 kV transformatoren. (...) Project: BERINGEN - Verlaten 70 kV-onderstation en twee nieuwe transformatoren 150/10 40MVA – In studie
Eeklo Pokmoer	Beschrijving project: <i>EEKLO POKMOER - Vervanging van de hoogspanning en laagspanning van het 36kV-onderstation, vervanging van twee TFO's 150/36kV 65MVA door een nieuwe TFO van 125MVA</i>	Beschrijving project: <i>EEKLO POKMOER - Vervanging van de hoogspanning en laagspanning van het 36kV-onderstation, vervanging van twee TFO's 150/36kV 65MVA door twee nieuwe TFO's 150/36kV 125MVA</i>
Aalst – Zottegem	'Indienststellingsdatum IPVG 2025 - 2035' vermeld bij project 'Een nieuwe kabel 70kV': 2030	'Indienststellingsdatum IPVG 2025 - 2035' vermeld bij project 'Een nieuwe kabel 70kV': 2028
Lommel	'Onderstation of uiteinden van de verbinding' vermeld bij project 'Nieuw Onderstation 150 kV': LOMMEL	'Onderstation of uiteinden van de verbinding' vermeld bij project 'Nieuw Onderstation 150 kV': LOMMEL KRISTALPARK
Blankenberge	'Onderstation of uiteinden van de verbinding' vermeld bij project 'Oprichting van nieuwe site 150/11kV' BLANCKENBERGE	'Onderstation of uiteinden van de verbinding' vermeld bij project 'Oprichting van nieuwe site 150/11kV' BLANKENBERGE